

Årsredovisning 2017

Innehållsförteckning

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet.....	2
Linköping 2017 i korthet.....	3
Fem år i sammandrag.....	5
Så styrs Linköpings kommun.....	6
Omvärld.....	10

Förvaltningsberättelse

Utvärdering av ekonomisk ställning.....	14
Kommunens mål och kvalitet.....	19

Årets verksamhet i kommunens nämnder och styrelser

Äldrenämnden.....	24
Omsorgsnämnden.....	25
Socialnämnden.....	26
Barn- och ungdomsnämnden.....	28
Bildningsnämnden.....	30
Kultur- och fritidsnämnden.....	32
Samhällsbyggnadsnämnden.....	33
Kommunens personal.....	35

Årets verksamhet i kommunens bolag, förbund och stiftelser

Koncernen Linköpings Stadshus AB.....	40
Kommunens övriga bolag, stiftelser och förbund.....	46

Finansiell analys

Finansiell analys - kommunkoncernen.....	48
Finansiell analys - kommunen.....	51

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning.....	67
Balansräkning.....	68
Kassaflödesanalys.....	69
Noter.....	75
Redovisningsprinciper och upplysningar.....	92

Revisionsberättelse 2017.....	95
--------------------------------------	-----------

Mer information om....

- ekonomiskt utfall och viktiga händelser finns i nämnder och styrelser verksamhetsberättelser för 2017 (www.linkoping.se).
- personalbokslut (www.linkoping.se).
- bolagens bokslut för 2017 finns på respektive bolags hemsida.

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

2017 var ett spännande år då Linköpings utveckling gick fortsatt framåt.

Befolkningsstillväxten fortsätter, arbetslösheten är låg, näringslivet är starkt och antalet bostäder som färdigställs är det högsta på decennier. Under året fick vi cirka 2 700 nya Linköpingsbor och över 1 800 bostäder blev inflyttningsklara. Fler bostäder är en förutsättning för att Linköping ska fortsätta utvecklas.

Vårt mål är en kommun där alla ska känna att de kan leva ett meningsfullt liv. Vårt arbete fortsätter men utmaningar kvarstår. Under de kommande åren behöver vi bygga fler förskolor och skolor, fler boenden för äldre och ännu fler nya bostäder. Nya Linköpingsbor innebär också nya möjligheter för kommun och företag att rekrytera medarbetare. Vi vet att näringslivet behöver ny arbetskraft med rätt utbildning, och läget är detsamma i kommunen.

Linköping ska vara en sammanhållen kommun. När vi utvecklar våra stadsdelar ska vi ha tryggheten i åtanke, både i den fysiska planeringen och med fler människor närvarande. Under året har vi stärkt kommunens samverkan med polisen, och det arbetet fortsätter.

Under året tog Linköping ett språng uppåt som en av Sveriges bästa skolkommuner. Av 290 kommuner hamnade vi på plats 43 i Lärarförbundets rankning Bästa skolkommun. År 2016 låg vi på plats 74. Bland kriterierna finns lärartäthet, resurser till undervisningen och lärarlöner. Jag ser det som ett kvitto på att vi är på rätt väg, även om mycket fortfarande återstår att göra.

2017 lyckades vi få ner kötiderna till att nästan bli obefintliga inom äldreomsorgen. Ingen äldre som behöver plats på servicehus eller somatiskt boende behöver stå i kö när handläggningstiden är avslutad. När det gäller demensplatser på vårdboende får alla plats inom tre månader. För äldreomsorgens personal har vi börjat införa rätt till heltid på boenden som är uppe till omprövning.

Linköping ska bli landets tredje bästa stad på event- och besöksnäring, och det är glädjande att antalet övernattningsplatser ökar för trettonde året i rad. Det byggs även fler hotellrum i Linköping. En stark event- och besöksnäring ger många en fot in på arbetsmarknaden och förhoppningsvis ett första jobb. Genom att vara en attraktiv och levande stad lockar vi fler till Linköping, och jag hoppas att några av alla som besöker oss också vill flytta till vår kommun.

Att säkra kompetensbehovet i kommunen är viktigt. Det gör vi genom att stärka medarbetarnas möjlighet till kompetens- och fortbildning, bra löneutveckling och goda arbetsvillkor. Så blir kommunen en bättre arbetsgivare. Fortfarande finns utmaningar på personalområdet och kompetensförsörjningen fortsätter vara en högt prioriterad fråga.

Näringslivet har stor betydelse för att utvecklingen ska fortsätta framåt. Därför har vi tagit krafttag för att förbättra servicen och bemötandet för företag som vänder sig till oss. Företagsservice är ett exempel där medarbetare i kommunen fått utbildning för att kunna möta företagare i deras frågor och behov.

Det är glädjande att antalet personer som erhåller försörjningsstöd fortsätter minska. Men vi är inte nöjda. Alla som vill och kan arbeta ska göra det.

Det förebyggande arbetet mot extremism och grov kriminalitet fortsätter och behöver bedrivas kraftfullt i samverkan med polisen.

Linköping har framgångsrika kommunala bolag. Science Park Mjärdevi fortsätter utvecklas och sätter Linköping på kartan med sina högteknologiska och kunskapsintensiva företag. Tekniska verken går fortsatt starkt, både ekonomiskt och hållbarhetsmässigt. Visionen är att skapa världens mest resurseffektiva region.

Samtidigt är Stångåstaden, Lejonfastigheter och Sankt Kors med och bygger och utvecklar vår kommun.

Årets bokslut för vår kommun är starkt och ger goda förutsättningar för framtiden. Utmaningarna är stora och vi tar oss an dem med stor ödmjukhet. Vi ska klokt och ansvarsfullt investera för framtiden, och bygga ett sammanhållet och tryggt Linköping.

Kristina Edlund (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Linköping 2017 i korthet

Vallastaden: Sveriges hittills största bo- och samhällsexpo

Den 2 september slogs portarna upp till bo- och samhällsexpot Vallastaden som pågick i tre veckor. Expot gav genljud över hela landet och lockade en stor mängd besökare, framförallt många branschbesökare från hela Sverige.

Nytt arkitekturprogram för Linköpings innerstad

I december antog kommunfullmäktige ett nytt arkitekturprogram för Linköpings innerstad. Syftet är att höja kvaliteten på den nybyggnation som sker i Linköping.

Arkitektävlingar, invigningar och spadtag

Under året har arkitektävlingarna för nya simhallen och Nya Kungsberget avgjorts. Dessutom har spadtag tagits för allaktivitetshuset i Skäggetorp och ett nytt vårdboende i Vallastaden. Invigningarna har också avlöst varandra, bland annat invigdes Linköpings största lekplats Lill-Valla i augusti.

Samordnade varustransporter ska minska utsläppen

I november startade samordnade varustransporter av livsmedel till drygt 130 förskolor, skolor och boenden i Linköping. Genom samordnade varustransporter minskar mängden tunga transporter, med minskad miljöpåverkan och ökad trafiksäkerhet som följd.

Linköping först i Sverige med elcykelpool

Som första kommun i Sverige är Linköping på gång med ett hyrsystem för elcyklar som gör det enkelt att ta sig runt i hela staden på ett miljövänligt sätt. De första cyklarna är tänkta att finnas på plats under senhösten 2018. Fullt utbyggt kommer det att bestå av ungefär 200 elcyklar uppställda på ett 20-tal strategiskt belägna stationer.

Rätt till heltid införs

Från och med 1 januari 2018 införs rätt till heltid successivt inom kommunens verksamheter. Syftet är att göra Linköping till en attraktiv och jämställd arbetsgivare. Kommunen inledde också under året ett arbete för att få fler att arbeta längre.

Ny e-hälsost strategi ska göra Linköping ledande i Sverige

Kommunen beslutat om en ny e-hälsost strategi. Målet är att Linköping ska vara ledande i Sverige på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter 2025. Ett av delmålen i strategin är att alla äldre nämndens boenden ska få tillgång till wifi senast 2020. Kommunen har också tagit fram en helt ny app som gör det möjligt att samla personliga levnadsberättelser för varje enskild individ inom äldreomsorgen.

Områdesnära socialtjänst testas

Under hösten invigdes områdesnära socialtjänst i Berga och Lambohov. Syftet med att öppna socialtjänster ute i bostadsområdena är att komma närmare medborgarna för att på så sätt se vilka behov som finns.

Linköping uppåt i Lärarförbundets rankning om bästa skolkommun

Linköping kommer på plats 43 i Lärarförbundets rankning Bästa skolkommun 2017, vilket är en klar förbättring jämfört med tidigare år.

Nya direktörer till kommunen

Under 2017 anställde kommunen fyra nya direktörer: Sonja Erlandsson, HR-direktör, Pia Carlgren, näringslivsdirektör, Anne Hallberg, utbildningsdirektör och Jakob Algulin, digitaliseringsdirektör.

Idrottsliga framgångar

Linköping har skördat idrottsliga framgångar under 2017. Linköping blev SM-mästare i kanotpolo, Linköpings Volleyboll Club tog ett efterlängtat SM-guld och Linköpings FC säkrade SM-guldet i damallsvenskan för andra året i rad. Dessutom nominerades Linköping till Sveriges främsta idrottskommun och Sveriges främsta elitidrottskommun 2017.

Melodifestivalen färgade staden lila

Mellocirkusen intog åter Linköping när tävlingen Andra chansen gick av stapeln på Saab Arena. För att

uppmärksamma Melodifestivalen ljussattes staden i lila på alla platser där det finns fjärrstyrda belysningsanläggningar.

Kronprinsessan Victoria vandrade i Tinnerö eklandskap

Kronprinsessan Victoria besökte Linköping och Tinnerö eklandskap på sin landskapsvandring genom Sverige. Kommunekolog Anders Jörneskog och borgmästare Helena Balthammar ledsagade kronprinsessan på vandringen, med stopp vid olika stationer där föreningar visade upp sin verksamhet.

Klarar du dig i 72 timmar?

Under februari lanserade Linköpings kommun en krisberedskapskampanj i syfte att uppmärksamma invånare på hur man klarar de första tre dygnet vid händelse av en kris. I samband med kampanjen delades en krisberedskapsbroschyr ut till alla hushåll.

Linköping värd för flera stora konferenser

Linköping är en populär konferensstad och har i år stått värd för bland annat SABO-kongressen, Sveriges Innovationsriksdag, Röntgenveckan, Sveriges förenade studentkårers fullmäktige, Fair trade forum, konferensen Små barns lärande och första nationella konferensen om familjehemsrekrytering.

Vallastaden

Fem år i sammandrag

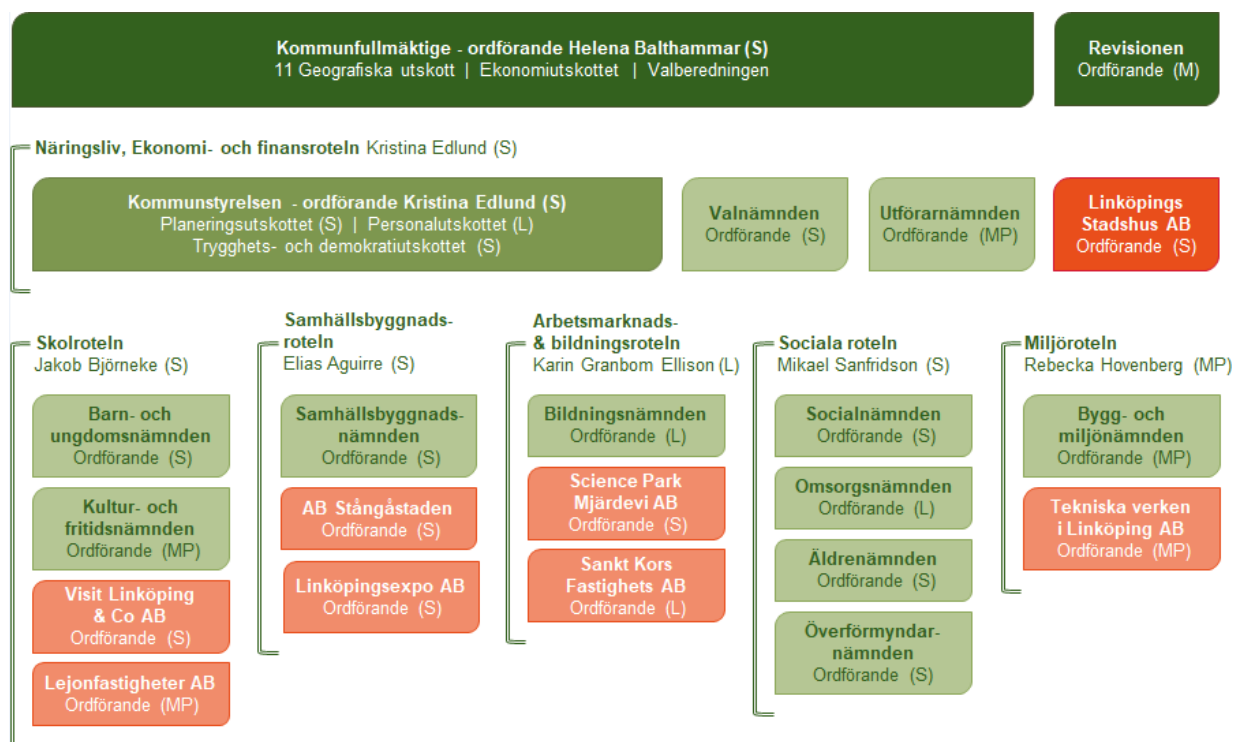
	2017	2016	2015	2014	2013
Folkmängd 31/12	158 520	155 817	152 966	151 881	150 202
Skattesats					
Kommunen, %	20,20	20,20	20,20	20,23	19,98
Landstinget, %	10,70	10,70	10,70	10,67	10,92
Total skattesats	30,90	30,90	30,90	30,90	30,90
Andel av medelskatekraften i riket, %	99,7	99,1	98,7	98,3	98,7
Personal					
Lönekostnader exkl sociala avgifter och pensioner, mnkr	3 313	3 018	2 757	2 580	2 450
Antal anställda	9 389	8 952	8 154	7 745	7 447
Sjukfrånvaro, %	5,9	6,1	5,6	5,3	4,8
Årets resultat					
Kommunen, mnkr	320	62	190	296	611
Koncernen, mnkr	1 646	751	659	889	1 011
Investeringar*					
Nettoinvesteringar, Kommunen, mnkr	258	243	220	253	181
Nettoinvesteringar, Koncernen, mnkr	2 406	2 644	2 492	2 288	1 586
Avskrivningar					
Avskrivningar, Kommunen, mnkr	177	162	140	129	124
Avskrivningar, Koncernen, mnkr	1 270	1 120	1 198	1 030	977
Balansomslutning					
Kommunen, mnkr	16 487	15 833	15 550	15 740	15 677
Koncernen, mnkr	38 209	35 693	34 028	31 737	31 525
Likvida medel 31/12					
Kommunen, mnkr	56	102	300	429	465
Koncernen, mnkr	450	337	772	1 178	1 206
Kommunens borgensåtaganden					
Externa borgensåtaganden, mnkr	1	3	4	14	28
Interna borgensåtaganden, mnkr	8 585	7 290	6 767	7 014	6 316
Finansiella nyckeltal (kommunen)					
Soliditet inkl pensioner före 1998, %	62	62	63	61	59
Soliditet exkl pensioner före 1998, %	76	78	79	78	77
Nettokostnadernas andel av skatteintäkter, statsbidrag och finansnetto, %	97	99	98	97	95
Låneskuld (exkl förmedlade lån), kr per invånare	0	0	0	0	0
Självffinansiering av investeringar, %	192	92	149	168	406

*exkl finansiella investeringar

Så styrs Linköpings kommun

Linköpings kommuns organisation

Kommunfullmäktige är Linköpings kommuns högsta beslutande församling. De 79 ledamöterna utses genom allmänna val som genomförs samtidigt som riksdags- och landstingsvalen. Vid det senaste valet, i september 2014, röstade 85,2 procent i valet till kommunfullmäktige. Det är en ökning med 1,2 procentenheter jämfört med valet 2010. Det är också högre än riksgenomsnittet, som var 82,8 procent. Socialdemokraterna, miljöpartiet och liberalerna bildade efter valet en ny majoritet med 40 mandat mot oppositionens 39.

Mandatfördelning ¹ i kommunfullmäktige	2014	2010	2006	2002	1998
Socialdemokraterna (S)	27	24	29	31	28
Moderaterna (M)	20	25	21	14	19
Liberalerna (L)	6	7	7	10	5
Centerpartiet (C)	6	6	6	6	4
Kristdemokraterna (KD)	4	3	6	8	11
Miljöpartiet (MP)	7	8	6	4	5
Vänsterpartiet (V)	3	3	4	6	7
Sverigedemokraterna (SD)	6	3	-	-	-
Totalt	79	79	79	79	79

¹ Skuggade fält = styrande majoritet

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar i frågor av större vikt och i frågor av principiellt intresse. Kommunfullmäktiges möten är öppna för allmänheten. Till fullmäktiges uppgifter hör att fastställa mål, anvisa medel och utvärdera den kommunala verksamheten.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder och samordnar den kommunala verksamheten. Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen en särskild uppsiktsplikt över övriga nämnders verksamhet men också över de kommunala bolagen. Styrelsen har därigenom ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen bereder ärenden till kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen arbetar till största delen med övergripande planering och förutsättningar för kommunens verksamheter.

Övriga nämnder och styrelser

Politiskt tillsatta nämnder och styrelser ansvarar för den löpande verksamheten och fattar beslut om den. Varje nämnd formulerar och beslutar om mål för sina verksamheter. Nämnderna har också ett ekonomiskt ansvar för sin verksamhet.

Linköpings styrmodell

Kommunfullmäktige är kommunens högsta politiska organ. Fullmäktiges ansvar är att styra kommunkoncernens verksamhet med utgångspunkt i gällande lagar, förordningar och annan statlig styrning.

Majoritetens politiska program för mandatperioden fastställs av kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige beslutar också om övergripande mål som leder till god ekonomisk hushållning. Majoritetens politiska program och kommunfullmäktiges övergripande mål utgör grunden för nämndernas arbete med mål under mandatperioden.

Genom budgeten omsätts de politiska prioriteringarna till ramar för de olika nämndernas verksamhet. Budgetprocessen blir därigenom central för kommunens styrning genom att tydliggöra nämndernas uppdrag.

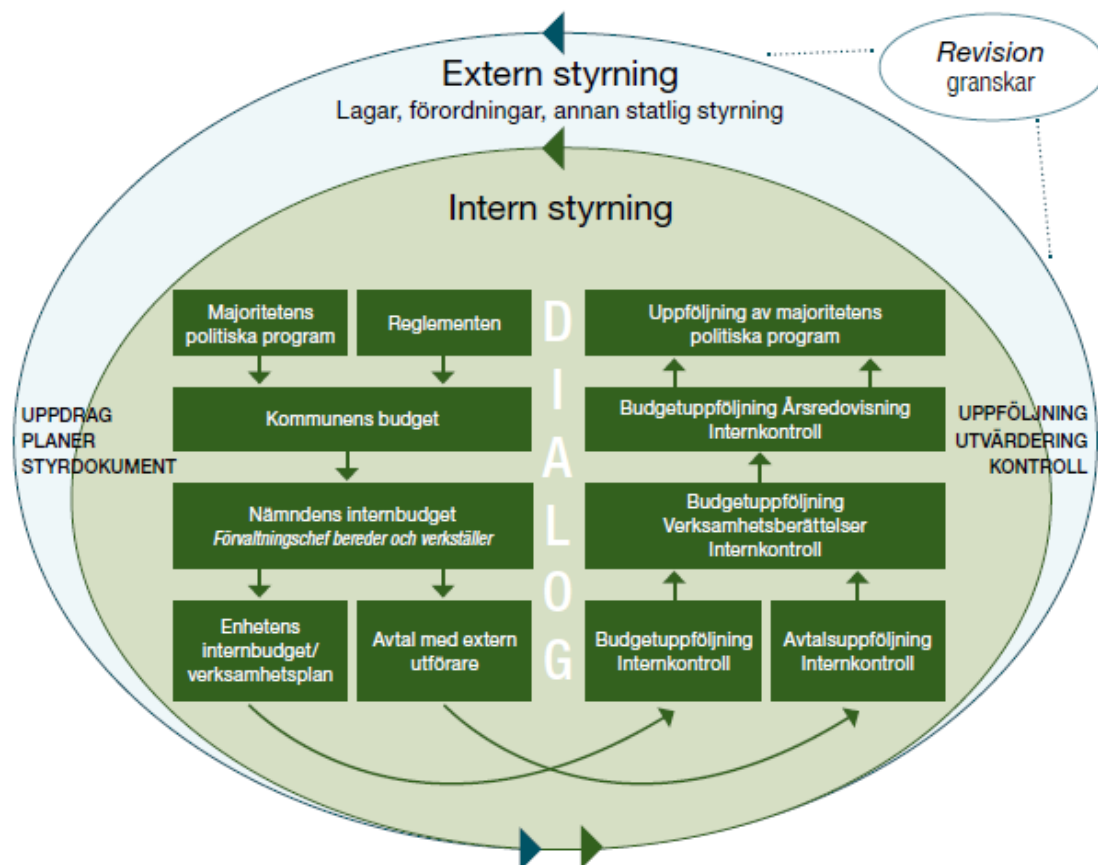
Nämnderna tar i budgeten fram förslag till mål och ekonomiska ramar för den egna verksamheten. Kommunstyrelsen bereder nämndernas förslag. Därefter fastställer kommunfullmäktige kommunens budget. I verksamhetsplaner och internbudgetar anger nämnderna hur de ska fullgöra sin verksamhet och uppfylla målen under det kommande året. Inför budget 2018 med plan för 2019-2021 förändras budgetarbetet och bland annat förtydligas nämndernas decentraliserade ansvar och kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Uppföljning, utvärdering och kontroll utgör en viktig del av styrsystemet, eftersom styrningen är decentraliserad och bygger på frihet under ansvar.

Verksamheten kan löpande påverkas genom nya styrdokument och beslut eller genom nya uppdrag från kommunstyrelsen, nämnden eller kommundirektören. Sådana beslut eller uppdrag ska uppkomma på ett ordnat och kontrollerat sätt.

Politiska styrdokument, övriga beslut eller uppdrag ska harmonisera med det politiska programmet för mandatperioden och kommunens budget. De ska också harmonisera med varandra. Dokument eller uppdrag som har beslutats av eller som direkt följer av beslut i kommunfullmäktige, är överordnade andra dokument och uppdrag.

Den övergripande styrprocessen

Ekonomi- och verksamhetsstyrning

En ekonomi i balans kräver kontroll på kostnader, att arbeta kostnadseffektivt och ändamålsenligt samt att kontinuerligt utveckla arbetssätt och leta efter best practice. Det är en förutsättning för att nå målen med de medel och resurser som finns tillgängliga. För att kunna bedriva en bra verksamhet förutsätts att det finns en god ekonomistyrning på alla nivåer. Långsiktig planering och en stabil ekonomi gör det möjligt att satsa offensivt, hantera nya förutsättningar och klara konjunkturväxlingar.

På både kort och lång sikt är det av yttersta vikt att ha balans mellan intäkter och kostnader samt fokusera på driftkonsekvenser av investeringar och andra långsiktiga åtaganden. För att kommunens budget även för de kommande åren ska vara i balans krävs ramanpassningar och effektiviseringskrav.

Varje generation ska bära sina kostnader, vilket kräver stort ansvarstagande och god budgetdisciplin. Alla verksamheter ska drivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt. Varor, tjänster och lokaler ska anskaffas affärsmässigt utifrån verksamheternas resursbehov och med miljömässigt och socialt ansvarstagande. Det ska finnas tydliga samband mellan resultat och resursåtgång. Skattepengarna ska användas för invånarnas bästa och alltid där de gör största möjliga nytta.

I en föränderlig värld är det omöjligt att förutse alla händelser. För att uppnå en ekonomi i balans på alla nivåer i organisationen krävs budgeterade reserver och handlingsberedskap för väntade och oväntade händelser. Budgetreserven behöver anpassas till osäkerhetsfaktorerna i respektive verksamhet. En reserv ökar förutsättningarna för att kunna hantera oförutsägbara händelser vilket är särskilt angeläget i rådande ekonomiska läge.

Mål för kommunens ekonomistyrning

Ekonomistyrning är en del i det totala styrsystemet och handlar, liksom all styrning, om att påverka agerandet i en viss önskvärd riktning.

Ekonomistyrningsreglerna ska uppmuntra till ett sunt ekonomiskt agerande. Det innebär till exempel att alla ekonomiskt ansvariga ska handla med kommunens bästa för ögonen, vilket kan medföra att nyttan för den totala ekonomin ibland måste gå före den enskilda enhetens bästa.

Målet är att kommunens resurser ska användas på ett effektivt sätt. För att nå dit handlar det om att:

- Precisera ansvar och roller
- Planera och budgetera verksamheten
- Fortlöpande redovisa ekonomi och verksamhet
- Följa upp om ekonomin och verksamheten utvecklas enligt plan
- Vidta korrigerande åtgärder vid befarade avvikelser

Roller och ansvar

Nämnderna bekräftar genom budgeten sitt åtagande gentemot kommunfullmäktige. Det sker genom att nämnderna inom den angivna ekonomiska ramen åtar sig att uppfylla de kommunövergripande mål som berör verksamheten samtidigt som man på ett övergripande sätt beskriver hur man kommer att arbeta för att uppnå dessa mål.

Nämnderna ansvarar också för att

- målen följs upp och utfallet rapporteras i enlighet med fastställda rutiner och tidplaner
- genomföra intern kontroll som stöd för en effektiv verksamhet
- mätning och redovisning av resultat och effekter av genomförd verksamhet görs i enlighet med de krav som olika statliga myndigheter har
- kostnads- och kvalitetsjämförelser görs med andra organisationer.

Nämnderna har ett ansvar att hantera förändringar som inte avser demografi, prisökningar eller av kommunstyrelsen godkända löneökningar inom ram. Vid behov ska nämnden justera verksamhetsplan och internbudget så att verksamheten kan bedrivas inom fastställd ram.

Respektive nämnd ska upprätta internbudget med beaktande av fullmäktiges beslut vad gäller inriktning och omfattning av verksamhet. I internbudgeten kan nämnden göra avsteg från den uppdelning av nettokostnaderna på verksamheter som redovisats i budgetförslaget dock med beaktande av fullmäktiges beslut.

För investeringar erhåller nämnderna ett årligt nettobelopp i form av nettoinvesteringsram utifrån verksamhetsområde och ändamål. För enstaka investeringar av större omfattning eller som av annan anledning är av principiell betydelse, fastställs en ram för respektive investering.

Samtliga nämnder ska löpande följa upp verksamhet, resultat och ekonomi samt vidta erforderliga åtgärder vid avvikelser.

Konflikt mellan mål och medel

Vid konflikt mellan mål och medel gäller medlen. Det innebär att tillgång till ekonomiska och andra resurser sätter gräns för måluppfyllelsen och verksamhetens inriktning och omfattning.

I de fall det finns en tvingande lagstiftning som innebär en skyldighet för kommunen att göra utbetalningar eller svara för kostnader är det möjligt att överskrida medelsramen. Berörd nämnd är dock skyldig att snarast anmäla detta till kommunstyrelsen.

Omvärld

Befolkning

Riket

I januari 2017 passerades gränsen 10 miljoner invånare i Sverige och vid årets slut uppgick Sveriges befolkning till 10 120 242 personer. Det var en ökning med 125 089 personer jämfört med året innan och är den näst största förändring som någonsin uppmätts under ett enskilt år. Invandringen var fortsatt omfattande och uppgick till 144 489 personer.

Födelseöverskottet uppgick till 23 444 personer och invandringsöverskottet uppgick till 98 869 personer. Den enskilt största invandringsgruppen under 2017 var personer födda i Syrien med ungefär 22 300 personer.

Östergötland

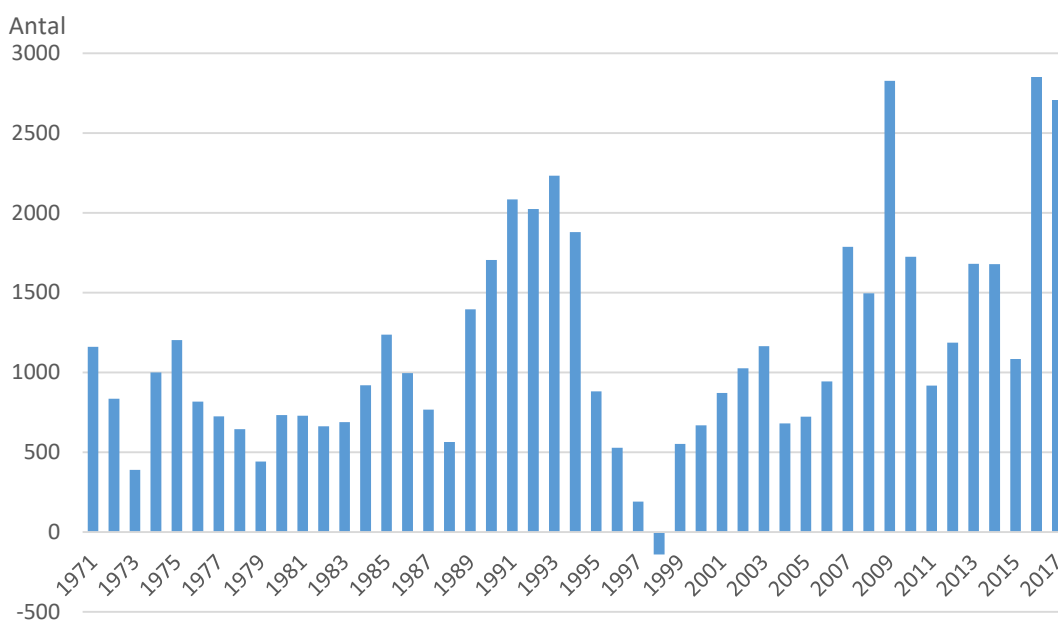
Folkmängden ökade med 5 391 personer i Östergötlands län under 2017. Det var 1 053 personer färre än 2016, men ändå den näst högsta ökningen någonsin för länet. Folkmängden ökade i länets samtliga 13 kommuner och mest i länets två största kommuner. Ökningen uppgick till 2 703 personer i Linköping och till 1 564 personer i Norrköping. Mjölby ökade sin befolkning med 311 personer och Motala ökade med 291. Vid årsskiftet uppgick folkmängden i länet till 457 496 personer.

Linköpings kommun

Linköpings kommun ökade sin befolkning med 2 703 personer till 158 520 invånare under 2017. Ökningen var inte riktigt lika stor som året före, men ändå den tredje högsta ökningen genom tiderna för kommunen. Födelseöverskottet uppgick till 503 personer under året och det summerade flyttningsöverskottet till 2 162 personer.

Under 2017 hade Linköping den nionde största befolkningstillväxten i landet.

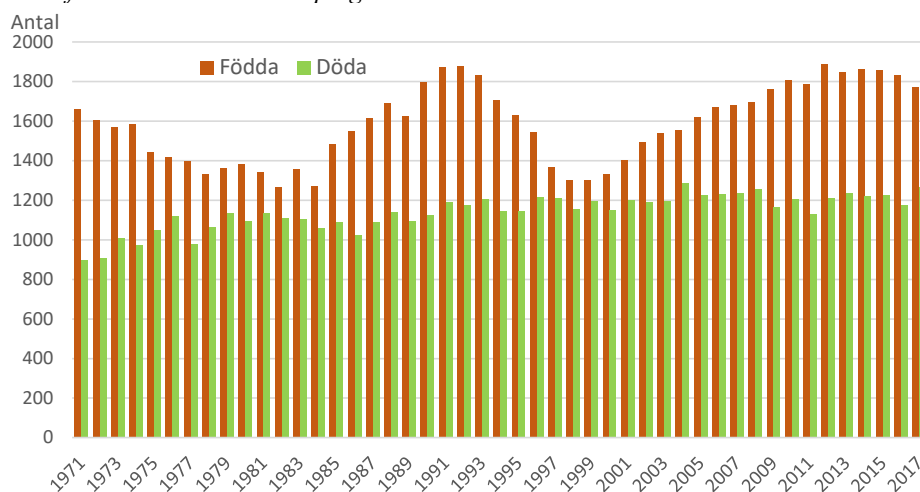
Årlig befolkningstillväxt i Linköpings kommun 1971-2017

Antal födda och döda i Linköping

Födelseöverskottet minskade något under 2017 ned till 503 personer, men det får ändå betraktas som att det har varit tämligen stabilt under de senaste åren. Antalet födda uppgick till 1 771 barn (1 832) och antalet döda till 1 268 personer (1 180). Ett betydande födelseöverskott är kännetecknande för Linköpings kommun.

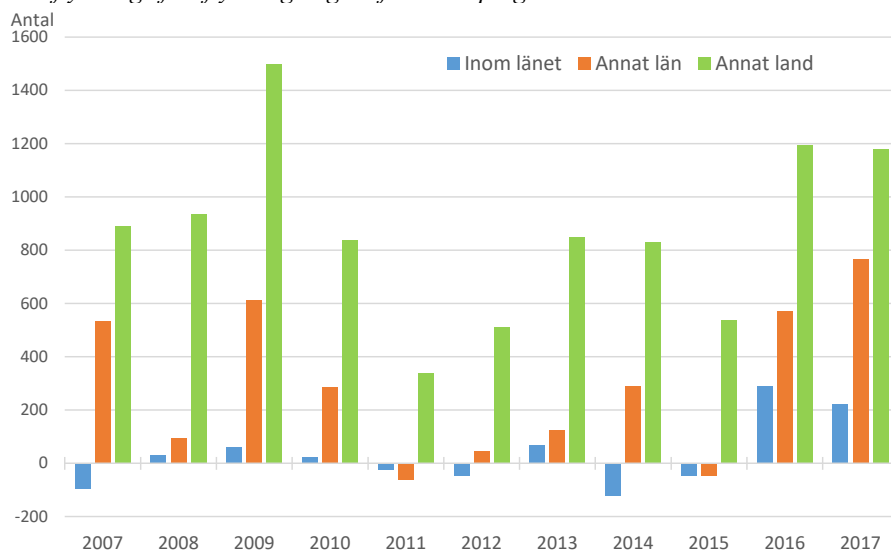
Antal födda och döda i Linköpings kommun 1971-2017

Flyttnetto

Flyttnettot till Linköping minskade till 2 162 personer (2 187). Det är det tredje högsta summerade nettot som någonsin har redovisats för Linköping. Flyttnettot var positivt både i förhållande till andra kommuner i landet och i förhållande till andra länder. Flyttnetto inom landet uppgick till 986 personer (999) och från utlandet uppgick det till 1 176 personer (1 188).

Nettoflyttning efter flyttningsregion för Linköpings kommun 2007-2017

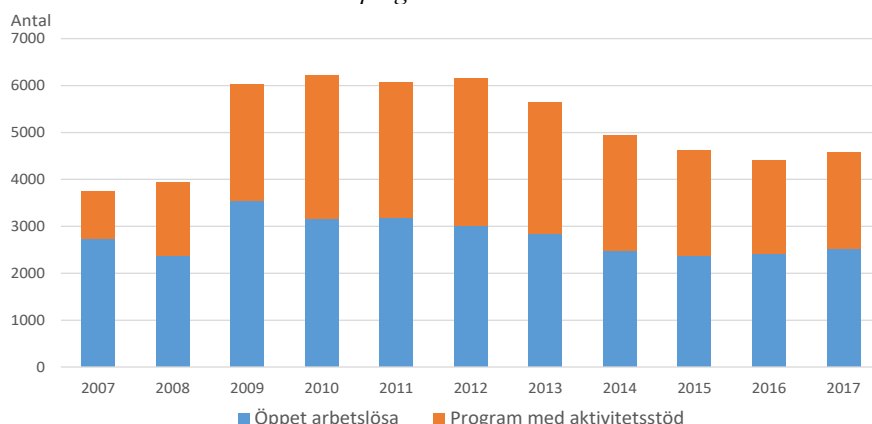

För andra året i rad hade Linköping samtidigt betydande flyttningsöverskott gentemot såväl andra kommuner inom Östergötlands län, kommuner i andra län och från andra länder. Framförallt har det på nytt varit ett mycket stort positivt flyttningsnetto i förhållande till andra länder. Under 2017 var det framförallt personer från följande födelseländer, vid sidan om Sverige, som befolkningen ökade med. Syrien, Indien, Rumänien, Somalia, Afghanistan, Irak, Kina och Eritrea. Däremot minskade antalet personer födda i Brasilien under året.

Arbetsmarknad

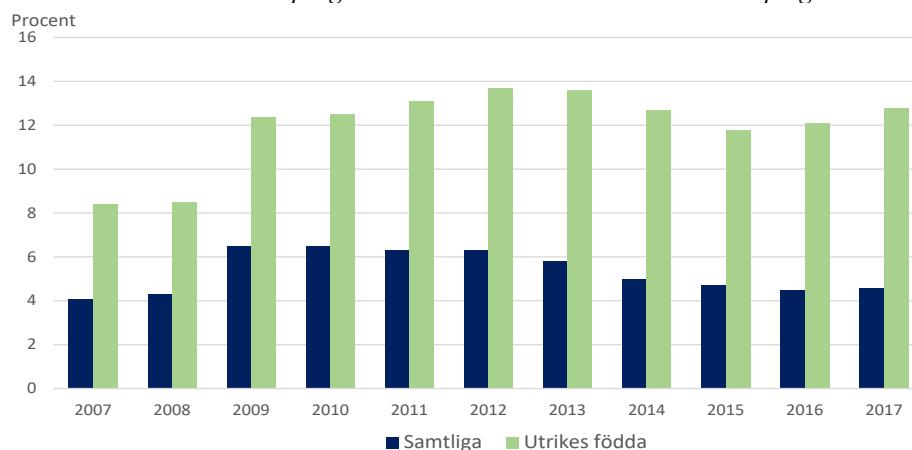
Arbetslösheten vände åter uppåt i Linköping under 2017. Antalet öppet arbetslösa samt personer i program med aktivitetsstöd uppgick i oktober 2017 till 4 572 personer, vilket var 164 personer fler än vid motsvarande tidpunkt ett år tidigare. Det kan dock noteras att det var 1 582 personer färre än i oktober 2012.

Antal arbetslösa 16-64 år i Linköping i oktober 2007-2017

Andelen öppet arbetslösa uppgick i oktober till 2,5 procent av befolkningen och andelen personer i program med aktivitetsstöd till 2,1 procent. Summerat innebär det med andra ord att 4,6 procent av befolkningen i åldern 16-64 år var arbetslösa, inklusive program med aktivitetsstöd i oktober 2017. Detta kan exempelvis jämföras med 4,5 procent 2016, 6,3 procent 2012 och 6,5 procent 2010.

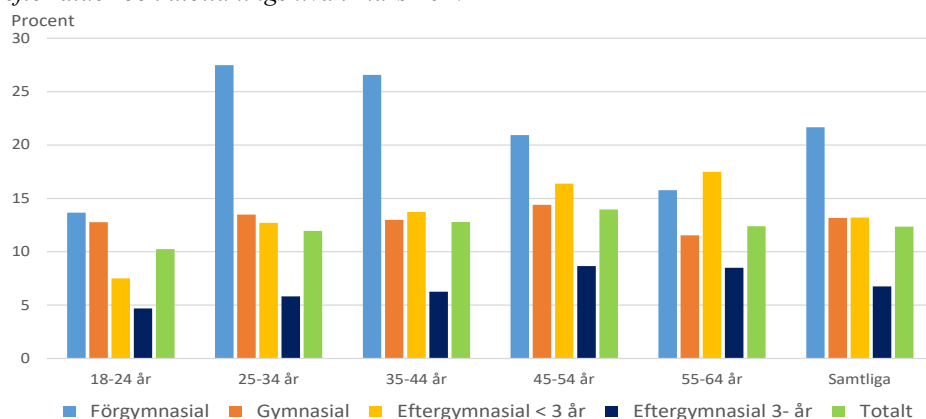
Andel arbetslösa inklusive program med aktivitetsstöd 16-64 år i Linköping i oktober 2007-2017

12,8 procent av de utrikes födda var arbetslösa, inklusive program med aktivitetsstöd, vilket var 0,7 procentenheter högre än ett år tidigare men ändå 0,9 procentenheter lägre än 2012.

För de utrikes födda är det mycket tydligt att utbildningsnivån har stor betydelse för möjligheterna att erhålla ett arbete.

Öppet arbetslösa och personer med aktivitetsstöd, utrikes födda i Linköping efter ålder och utbildningsnivå i mars 2017

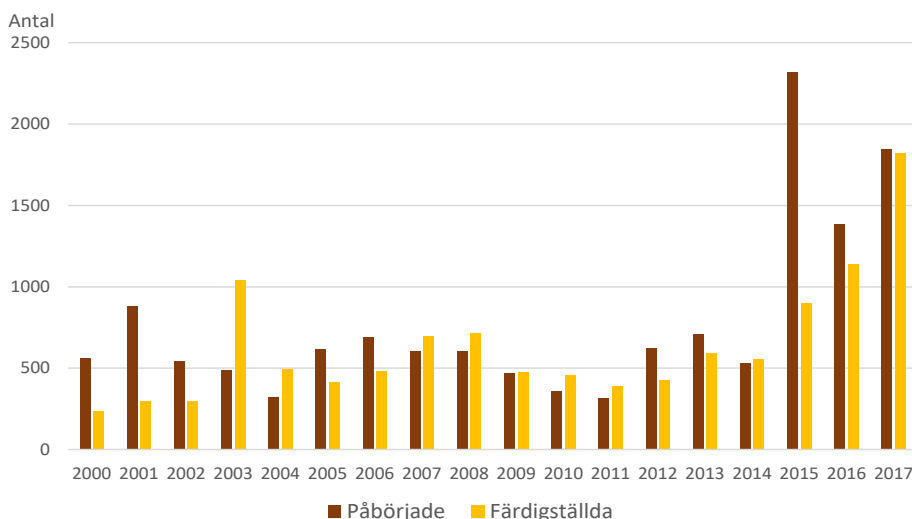

I de ur ett arbetsmarknadsperspektiv betydelsefulla åldersgrupperna mellan 25 och 54 år är det mycket tydligt att de utrikes födda som enbart har förgymnasial utbildning har svårt att erhålla ett arbete, samt att de utrikes födda som har en eftergymnasial utbildning på tre år eller mer har en förhållandevis låg arbetslöshet. Mellan dem med gymnasial respektive kort eftergymnasial utbildning är däremot skillnaden inte speciellt stor i dessa åldersgrupper. De befinner sig också på en arbetslöshetsnivå ungefär mittemellan de båda andra utbildningsgrupperna. Noterbart är också att med stigande ålder ökar andelen arbetslösa med lång eftergymnasial utbildning. Förmodligen hör det ihop med att förhållandevis många av de yngre utrikesfödda akademikerna har läst vid universitet i Sverige. Något som de i åldern 45 år eller äldre inte har gjort i samma utsträckning.

Jämfört med samma tidpunkt ett år tidigare ökade arbetslösheten för samtliga utbildningsnivåer, och mest för dem med kort utbildning. Störst ökning mellan mars 2016 och mars 2017 visas för utrikes födda i åldern 25-34 år med förgymnasieutbildning och för dem i åldern 55-64 år med kort eftergymnasial utbildning. Den förstnämnda gruppen är också den med högst nivå för arbetslösheten. Utrikes födda i åldern 45-54 år med lång eftergymnasial utbildning avviker dock från mönstret i övrigt och för den gruppen minskade arbetslösheten mellan 2016 och 2017. Även för de utrikes födda där uppgift om utbildningsnivå saknas minskade arbetslösheten, och då för samtliga åldersgrupper, mellan 2016 och 2017. En bidragande orsak till detta var möjligen att ett år tidigare hade arbetslösheten genomgående ökat för denna grupp där information om utbildningsnivå saknas.

Bostäder

Antal påbörjade och färdigställda lägenheter i Linköpings kommun 2000-2017

Det byggs som aldrig förr i Linköping. Inte sedan början av 1970-talet har det pågått så mycket bostadsbyggnation som under 2017. Antalet påbörjade lägenheter ökade med 455 lägenheter från 1 389 till 1 844 lägenheter. Det är det näst högsta antalet påbörjade lägenheter under 2000-talet, endast överträffat av 2015. Sedan sekelskiftet har nu närmare 14 000 lägenheter påbörjats i Linköping, 74 procent av dem har varit i flerbostadshus. I genomsnitt har 772 bostadslägenheter påbörjats per år sedan sekelskiftet.

Under 2017 färdigställdes 1 823 lägenheter i Linköpings kommun, vilket är det högsta antalet färdigställda lägenheter sedan miljonprogrammets dagar för 45 år sedan. I genomsnitt har det färdigställts 635 lägenheter per år sedan sekelskiftet. Endast 13 procent av de färdigställda lägenheterna 2017 var i småhus. I uppgifterna om antalet nybyggda lägenheter ingår inte ombyggda lägenheter.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Förvaltningsberättelsen omfattar kommunens samlade verksamhet. I årsredovisningen ingår en sammanställd redovisning som omfattar Linköpings kommun och koncernen Linköpings Stadshus AB. En mer utförlig beskrivning av kommunens verksamheter redovisas i ”Nämndernas verksamhetsberättelser” som kan laddas ner från kommunens hemsida. Dessutom finns årsredovisningar för bolagen att ladda ner från respektive bolags hemsida.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Enligt kommunallagen (Kap 8 § 1) ska kommunerna ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, både ur ett verksamhetsperspektiv och ett finansiellt perspektiv. Bra förutsättningar skapas när det råder ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter.

Enligt förarbetena till lagen ska varje generation själv bära kostnaderna för den service de konsumerar. En god ekonomisk hushållning innebär inte enbart att räkenskaperna går ihop, utan innefattar även ett krav på att pengarna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. För att uppnå detta krävs en ändamålsenlig styrning, till exempel genom att sätta upp mål, upprätta planer och program samt kontinuerligt följa upp utvecklingen för såväl verksamhet som ekonomi. Som underlag för denna styrning bör nämnderna göra kostnads- och kvalitetsjämförelser med andra organisationer. Nämnderna ska genomföra intern kontroll för att säkerställa styrsystemet.

Till en god ekonomisk hushållning hör också att ha en beredskap att möta framtida utmaningar genom att i god tid inför förväntade förändringar vidta nödvändiga åtgärder och insatser i stället för insatser i efterskott. Ett positivt resultat behövs för att kunna egenfinansiera investeringar som överstiger årets avskrivningar och inte definieras som stora och långsiktiga. Om kommunen lånar till dessa investeringar, finns risk att ränta och amortering kommer att tränga undan övriga kostnader för drift av kommunens verksamhet.

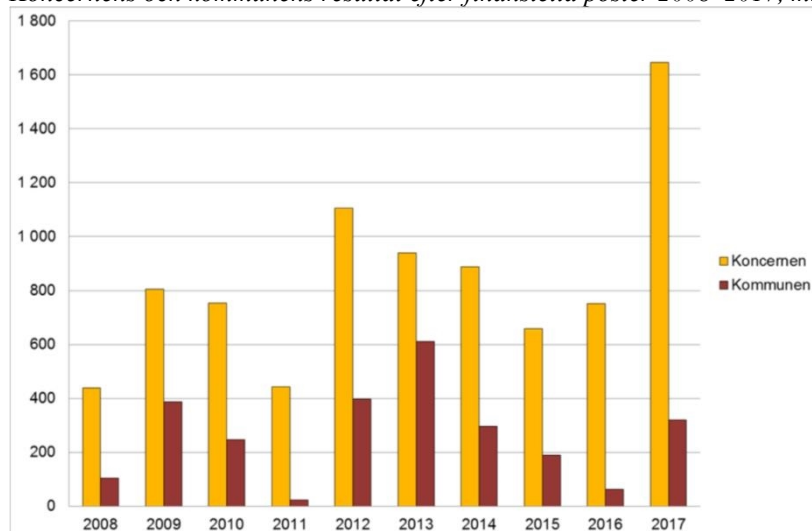
Linköpings kommun och kommunkoncern har bra förutsättningar för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning. Kommunkoncernen har en välskött och stark ekonomi med goda resultat under många år och kommunen har en låg skattesats. Kommunen har kunnat finansiera investeringar med egna skattemedel. Kommunen har inga lån och Linköping är en av få kommuner som kunnat göra stora likvida avsättningar för att säkerställa utbetalningarna av framtida pensioner.

Årets resultat

Årets resultat för kommunkoncernen uppgår till 1 646 miljoner kronor vilket motsvarar 12,2 procent av kommunkoncernens bruttokostnad. Årets resultat för kommunen uppgår till 320 miljoner kronor vilket motsvarar 3,3 procent av verksamhetens bruttokostnad.

I diagrammet redovisas bokslutsresultaten för de tio senaste åren (2008-2017) för kommunkoncernen och kommunen. I resultaten ingår samtliga pensionsåtaganden för kommunens anställda enligt den så kallade fullkostnadsmodellen. Senast kommunen redovisade ett underskott var 2004.

Koncernens och kommunens resultat efter finansiella poster 2008–2017, mnkr

Utveckling av kommunens kostnader och intäkter

För att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är det viktigt att det finns en balans mellan intäkter och kostnader. Ett mått på en sådan balans är driftkostnadsandelen. Verksamhetens andel av skatter, generella statsbidrag och finansnetto måste vara lägre än 100 % för att resultatet ska kunna bidra till att finansiera de investeringar som överstiger avskrivningarna. För 2017 uppgår andelen till 96,8 %.

	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Driftkostnadsandel, %				
Verksamhetens nettokostnader ¹	94,6	97,2	96,4	94,9
Avskrivningar	2,2	2,1	2,0	2,0
Driftkostnadsandel	96,8	99,3	98,4	96,9

Förbättringen jämfört med föregående år beror bland annat på överskottet för ersättning från Migrationsverket, stort överskott för reserv för demografi, pris och lön, resursmedel samt ett överskott för nämndernas samlade verksamhet. Den påverkas även av höjda skatteintäkter på grund av en stor befolkningsökning samt extra statsbidrag såsom byggbonus, välfärdsmiljarder

Budgetföljsamhet

En förutsättning för en ekonomi i balans i kommunen är en god budgetföljsamhet i nämndernas verksamhet. På en omsättning av 9,8 miljarder kronor redovisade nämnderna ett sammanlagt överskott jämfört med budget på 62 miljoner kronor, vilket motsvarar 0,8 procent av omsättningen. Det är dock tre av de större nämnderna som visar underskott. Kommunen arbetar kontinuerligt för att förbättra prognoser och analyser.

Låg skattesats

Den genomsnittliga totala kommunalskatten för riket uppgick för 2017 till 20,75 procent (vägt genomsnitt). För 2017 är Linköpings skattesats oförändrat 20,20 vilket är lägst i Östergötland. Linköping har även låg skattesats i jämförelse med andra större kommuner och i tabellen redovisas skattesats för några större kommuner. Skattesatsen för invånarna i Linköping är lägre än i övriga kommuner nedan även när utdebiteringen till regionen räknas med.

Skattesats 2017 för kommun och landsting i några jämförbara kommuner

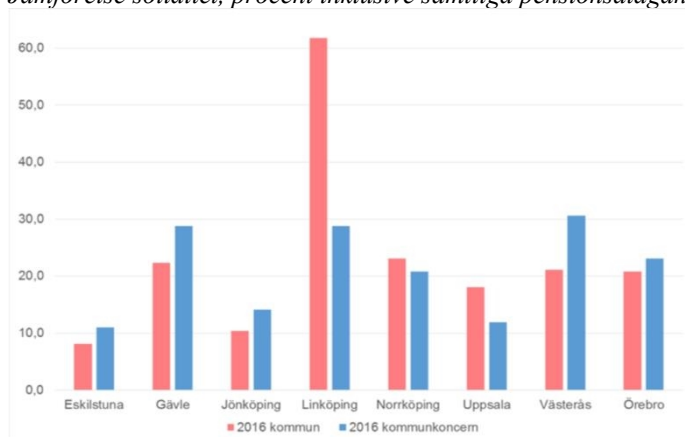
Kommun	Skattesats	Skattesats	Skattesats totalt 2017
	Kommun	Region/landsting	
Eskilstuna	22,08	10,77	32,85
Gävle	22,26	11,51	33,77
Helsingborg	20,21	10,69	30,90
Jönköping	21,34	11,26	32,60
Linköping	20,20	10,70	30,90
Lund	21,24	10,69	31,93
Norrköping	21,75	10,70	32,45
Umeå	22,85	11,30	34,15
Uppsala	21,14	11,71	32,85
Västerås	20,36	10,88	31,24
Örebro	21,35	11,55	32,90

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme och visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med egna medel. Om soliditeten är hög har tillgångarna till stor del finansierats med egna medel och lånefinansieringen är låg. De faktorer som påverkar soliditeten är dels årets resultat och dels hur tillgångar och skulder förändrats under året. När man studerar soliditeten är det framförallt dess utveckling över en längre tidsperiod, som är intressant att följa. Kommunkoncernens soliditet för 2017 uppgår till 31 procent, vilket är en ökning jämfört med 2016 då den uppgick till 29 procent. Kommunens soliditet för 2017 uppgår till 62 procent (inklusive samtliga pensionsåtaganden), vilket är samma nivå som 2016.

Linköpings kommun har högst soliditet i jämförelse med de andra större kommunerna vilket bland annat beror på att kommunen inte äger verksamhetsfastigheterna. Kommunkoncernens soliditet avviker inte nämnvärt från de andra större kommunerna.

Jämförelse soliditet, procent inklusive samtliga pensionsåtaganden, kommun respektive kommunkoncern

Linköpings soliditet påverkas också negativt av att kommunen bokför pensionsskulden enligt fullkostnadsmodellen. Om balansräkningen rensas för den del av pensionsskulden som är intjänad före 1998 blir soliditeten istället 77 procent.

Soliditet, inklusive samtliga pensionsåtaganden

Soliditet, %	2017	2016	2015	2014	2013
Soliditet, kommunkoncernen	31	29	28	27	25
Soliditet, kommunen	62	62	63	61	59
-exkl pensionsskuld intjänad före 1998	77	78	79	78	77

Likviditet

Kommunkoncernens likviditet uppgick den 31 december 2017 till 450 miljoner kronor och var vid årets början 337 miljoner kronor. För kommunen uppgick likviditeten till 56 miljoner och var vid årets början 102 miljoner kronor. Minskningen av kommunens likviditet har dock varit gynnsamt i rådande ränteläge då kommunen betalar en inlåningsavgift på 0,5 %. Kommunen har en outnyttjad checkkredit på 500 miljoner kronor som utgör betalningsreserv. Kommunen har inga lån.

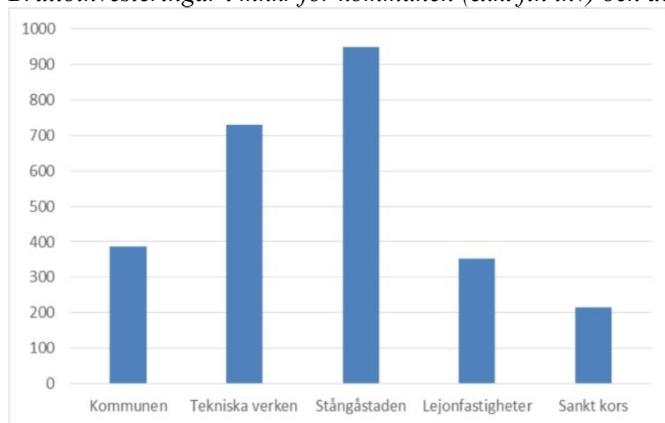
Placeringar för framtida pensioner

Kommunen har från år 1997 gjort externa placeringar för att minska pensionsutbetalningarnas påverkan på likviditeten. Marknadsvärdet uppgick den 31 december till 1 723 miljoner kronor. Det motsvarar 100 procent av pensionsskulden som är intjänad från och med 1998 samt 43,9 procent av pensionsskulden som är intjänad före 1998. De externa placeringarna kommer att underlätta finansieringen av framtida åtaganden.

Investeringar

Kommunkoncernens nettoinvesteringar i bokslutet uppgår till 2 406 miljoner kronor och överstiger avskrivningarna med 1 136 miljoner kronor. Kommunens nettoinvesteringar (exklusive finansiella investeringar) uppgår till 258 miljoner kronor och överstiger därmed avskrivningarna med 81 miljoner kronor.

Bruttoinvesteringar i mnkr för kommunen (exkl fin inv) och de största bolagen i kommunkoncernen

Kommunens nettoinvesteringar har under flera år kraftigt överstigit avskrivningskostnaderna. Linköpings kommun har inga lån och hittills har investeringarna kunnat finansieras med egen likviditet. Linköpings kommun står dock

inför kraftigt ökade investeringar och lokalförhyrningar vilket måste beaktas i den ekonomiska planeringen. Kommunen gör en 10-årig ekonomisk plan för investeringar och förhyrningar.

Linköpings kommun i jämförelse med andra kommuner

För vissa kommunala verksamheter varierar kostnaden väsentligt utifrån strukturella olikheter. Sådana olikheter är exempelvis åldersstrukturen, invånarnas sociala bakgrund, elevernas programval i gymnasieskolan med mera.

Vid beräkning av kostnadsutjämnningen som ska utjämna för strukturella kostnadsskillnader mellan Sveriges kommuner beräknas kommunvisa referenskostnader för vissa verksamheter. Referenskostnaden är den beräknade teoretiska kostnaden som motiveras av kommunens struktur. Den kan också beskrivas som den kostnad som kommunen skulle ha haft om man bedrev verksamheten till en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå med hänsyn till de egna strukturella faktorerna enligt kostnadsutjämnningssystemet.

Vid kostnadsjämförelser mellan kommuner är det lämpligt att jämföra avvikelse mellan kommunens verkliga kostnad och den beräknade referenskostnaden för verksamheten. Referenskostnad beräknas för verksamheterna förskola, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt LSS. En negativ avvikelse innebär att kommunen har en kostnadsnivå som är lägre än vad strukturen motiverar.

Linköping ingår i ett nätverk för jämförelse med Eskilstuna, Jönköping, Norrköping, Uppsala, Västerås och Örebro. Därutöver redovisas jämförelser med ytterligare tre kommuner i tabellen nedan. Linköping avviker mest när det gäller äldreomsorg där kostnadsnivån är 17,8 procent lägre än vad strukturen motiverar. För fritidshem, grundskola och individ- och familjeomsorg har Linköping istället högre kostnader än vad strukturen motiverar.

Avvikelse mot referenskostnad år 2016

Avvikelse mot referenskostnad (%)	Eskilstuna	Helsingborg	Jönköping	Linköping	Lund	Norrköping	Umeå	Uppsala	Västerås	Örebro
Fritidshem	-35,7	-18,8	21,7	28,7	35,0	-13,9	43,8	-16,8	-11,0	-12,1
Förskola	5,1	-0,7	8,6	0,2	12,0	-2,7	9,8	-6,3	-4,6	-1,2
Grundskola	-8,1	-4,2	-3,8	6,8	9,7	-5,2	-2,4	-7,2	-12,0	-3,7
Gymnasieskola	-2,9	-5,2	-3,4	-1,7	-17,1	-13,7	14,8	12,2	2,0	-7,9
Individ- och familjeomsorg	15,5	-4,4	7,2	10,0	-4,3	11,2	10,8	2,4	10,0	11,4
LSS	-2,9	-3,2	1,6	-7,9	1,8	-1,7	-2,0	2,1	-4,2	-1,6
Äldreomsorg	1,1	-21,9	2,7	-17,8	10,3	-0,9	12,8	5,2	-4,5	1,4
Totalt (exkl LSS)	-0,6	-9,2	2,4	-0,5	7,2	-2,5	8,9	-1,3	-4,5	0,8

I nämndernas verksamhetsberättelser redovisas jämförelser med andra kommuner av respektive nämnds verksamhet samt verksamhetsmått inklusive analyser. Jämförelser och verksamhetsmått redovisas och analyseras uppdelat på kön där det är relevant och möjligt.

Linköpings finansiella profil i jämförelser med andra kommuner

Linköpings kommun har tillsammans med sju andra jämnstora kommuner (Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Uppsala, Västerås, Örebro samt Södertälje) beslutat att gå med i ett system för kommunala jämförelser, där de ingående kommunerna utifrån ett antal finansiella nyckeltal jämförs med varandra i form av ett spindeldiagram för att få fram en finansiell profil för respektive kommun. Diagrammet innehåller åtta nyckeltal som speglar respektive kommuns finansiella situation och utveckling. Vissa nyckeltal är relaterade till verksamhetens kostnader för att kunna jämföras mellan olika kommuner.

Diagrammet innehåller fyra axlar som ska ge en samlad bedömning av fyra viktiga finansiella perspektiv. Detta kompletteras av åtta finansiella nyckeltal där varje perspektiv är summan av de fyra nyckeltal som ligger närmast intill axeln. Samtliga fyra nyckeltal väger lika tungt i bedömningen. De fyra perspektiven är långsiktig betalningsberedskap, kortsiktig betalningsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen.

Långsiktig handlingsberedskap – Det första perspektivet handlar om att redovisa vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt i förhållande till övriga kommuner i grupperna. Alla perspektiv i profilen är relaterade till hur kommunen befinner sig i förhållande övriga kommuner i grupperna. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, skattefinansieringsgraden av investeringarna och genomsnittligt resultat under de tre senaste åren.

Kortsiktig handlingsberedskap – Det andra perspektivet redovisar vilken finansiell motståndskraft kommunen har på kort sikt. Det närmaste 1–2 åren fokuseras. I perspektivet ingår nyckeltalen finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster.

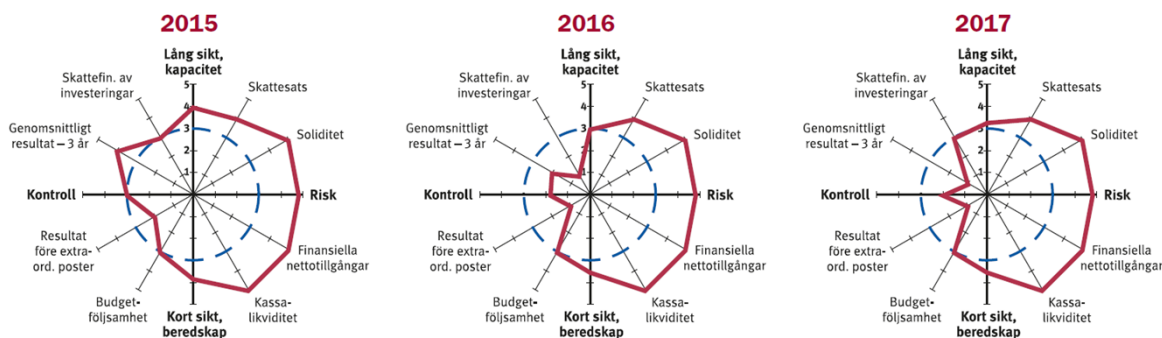
Riskförhållande – Med tredje perspektivet risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Kontroll över den finansiella utvecklingen – med det fjärde perspektivet kontroll avses avslutningsvis hur kommunen klarar av att kontrollera sitt finansiella resultat. I perspektivet ingår nyckeltalen budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Samtliga värden är redovisade i relation till de andra kommunernas värden. En förändring kan alltså antingen bero på att den egna kommunen har förändrat sina värden eller att de övriga kommunerna har ändrat sina värden. Värdena för 2015 och 2016 har korrigerats i och med att Södertälje har kommit med från och med 2017.

Den heldragna linjen visar de poäng som Linköpings kommun fått för de olika perspektiven. För respektive nyckeltal får den bästa kommunen 5 poäng och den svagaste kommunen 1 poäng. Den streckade ringen i mitten av diagrammen visar genomsnittet för jämförelsekommunerna. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än genomsnittet i gruppen och omvänt.

Jämfört med de övriga kommunerna har Linköpings position försämrats något de senaste åren, vilket framförallt beror på en sämre resultatutveckling än i jämförelsekommunerna. Linköping ligger dock på eller över snittet i sex av måtten varav tre av dessa mått ligger i topp i jämförelse med de övriga kommunerna. Linköping har, trots en vikande resultatnivå, ett gott ekonomiskt läge.

Kommunens mål och kvalitet

Kommunen arbetar brett med kvalitet och uppföljning. Årligen följs kommunfullmäktiges övergripande mål upp. Nämnderna ska i årsredovisningen redovisa utfallet för sina viktigaste mål och bidraget till fullmäktiges övergripande mål. Per den sista december 2017 är 22 av nämndernas 36 viktigaste mål uppfyllda, 12 delvis och 2 bedöms som inte uppfyllda².

För att möjliggöra jämförelser med andra kommuner i riket deltar Linköpings kommun i jämförelsenätverk och Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) undersökning Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK). Vidare görs uppföljning och kontroll av privata utförare som bedriver verksamhet på uppdrag av kommunen enligt fullmäktiges fastställda program. Nedan redovisas sammanfattningar av uppföljningen av kommunfullmäktiges övergripande mål med indikatorer och KKiK.

Kommunfullmäktiges övergripande mål

Kommunfullmäktige har fastställt 11 övergripande mål, som gäller för mandatperioden 2015-2018. De övergripande målen följs upp årligen genom fastställda indikatorer. Utöver den årliga uppföljningen inom ramen för tertialrapporter, delårsrapport och årsredovisningar utvärderas de övergripande målen med indikatorer för kommunal utveckling i särskild ordning årligen. Totalt finns det 65 indikatorer och 85 indikatorvärden kopplade till de övergripande målen.

Kommunfullmäktiges övergripande mål

1. I Linköping ska fler människor nå egen försörjning
 2. En kommun med ett växande näringsliv
 3. En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor
 4. En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv
 5. En ekologiskt hållbar kommun
 6. Fler bostäder för en växande kommun
 7. En sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet
 8. En kreativ kommun
 9. En kommun med bra arbetsvillkor
 10. En ekonomiskt hållbar kommun
 11. En kommun som är en stark röst regionalt, nationellt och internationellt
-

Det har efter år 2017 inte värderats huruvida mål eller indikatorer är uppfyllda eller inte. Istället har det angivits om utfallet för indikatorerna pekar på en positiv, oförändrad eller negativ riktning jämfört med uppföljningen 2016.

Mål 1:	1 av 4 indikatorer visar på en positiv riktning.
Mål 2:	1 av 3 indikatorer visar på en positiv riktning.
Mål 3:	2 av 7 indikatorer visar på en positiv riktning.
Mål 4:	5 av 7 indikatorer visar på en positiv riktning.
Mål 5:	3 av 6 indikatorer visar på en positiv riktning.
Mål 6:	2 av 4 indikatorer visar på en positiv riktning. Det kan konstateras att bostadsbyggandet under 2017 har inneburit ett nytt ”rekordår” med 1 909 påbörjade lägenheter under året. Totalt har 1 850 lägenheter färdigställts under året.
Mål 7:	2 av 4 indikatorer på en positiv riktning.
Mål 8:	2 av 4 indikatorer på positiv riktning.
Mål 9:	4 av 5 indikatorer visar på en positiv riktning.
Mål 10:	De finansiella målen redovisas i särskild ordning (se nedan).
Mål 11:	3 av 3 indikatorer visar på en positiv riktning.

Sammantaget ges följande bild:

- 25 indikatorer visar på en ”positiv riktning”
- 5 indikatorer visar på en ”oförändrad riktning”
- 17 indikatorer visar på en ”negativ riktning”

Därutöver finns det 12 indikatorer vars resultat inte kan redovisas per den sista december 2017.

² Valnämndens mål kan inte uppfyllas under 2017 men utgör mål för nämndens planering inför valet 2018. Uppföljningen omfattar inte KF och revisorerna.

Kommunens mål för god ekonomisk hushållning – finansiellt mål

Enligt kommunfullmäktiges övergripande mål ska Linköpings kommun präglas av ansvarstagande i såväl goda tider som i stunder av finansiell oro och ska ha god ordning på ekonomin. Det skapar handlingsutrymme på både kort och lång sikt. Kommunkoncernen ska ha en långsiktig tillväxt i balans. Framtida kommuninvånare ska tillförsäkras en bibehållen eller förbättrad nivå på verksamhet, service och anläggningar. Verksamheter inom kommunkoncernen och externa utförare ska vara ändamålsenliga och kostnadseffektiva.

Indikatorer:	
1. Kommunkoncernens soliditet ska inte vara lägre än 18 procent och inte minska fler än två år i rad.	Kommunkoncernens soliditet uppgår till 31,4 procent vilket är en ökning jämfört med 2016. Målet är uppfyllt.
2. Kommunens soliditet ska inte vara lägre än 50 procent och inte minska fler än två år i rad.	Kommunens soliditet uppgår till 61,6 procent, vilket är en liten minskning jämfört med 2016. Målet är uppfyllt.
3. Bolagen inom Stadshuskoncernen ska generera resultat som möjliggör koncernbidrag eller utdelning till moderbolaget för att täcka moderbolagets kostnader och utdelning.	Bolagen inom Stadshuskoncernen har lämnat koncernbidrag och utdelningar som gjort att moderbolaget Stadshus AB för året redovisar ett resultat på 419 miljoner kronor. Målet är uppfyllt.
4. Bolagen inom Statshuskoncernen ska klara att finansiera investeringar utan aktieägartillskott.	Bolagens nettoinvesteringar uppgår till 2 148 miljoner kronor (exkl fin inv). Inget bolag har erhållit aktieägartillskott för att finansiera investeringar. Målet är uppfyllt.
5. Kommunen ska endast lånefinansiera stora och långsiktiga investeringar, det vill säga där det är rimligt att kostnaderna för investeringen ska bäras även av kommande generationer.	Kommunen har inga lån. Målet är uppfyllt.
6. Kommunens resultat inklusive reavinst/-förluster och med pensionerna redovisade enligt fullkostnadsmodellen ska under en tvåårsbudgetperiod vara så stort att investeringar som inte är stora och långsiktiga* kan egenfinansieras.	Resultatet för 2017 uppgår till plus 320 miljoner kronor. Nettoinvesteringarna uppgår till 258 miljoner kronor (exkl fin inv). Av detta har 177 miljoner kronor finansierats genom avskrivningar. Resterande del har finansierats med kommunens resultat och likviditet år 2017. Målet är uppfyllt.
7. Kommunens likviditet ska under en tremånadsperiod i genomsnitt inte understiga beloppet som motsvarar en månads utbetalning av löner exklusive arbetsgivaravgifter, för 2017 cirka 260 miljoner kronor.	Kommunen har under 2017 haft en likviditet som periodvis har understigit 260 miljoner kronor. Målet är ej uppfyllt. Detta har dock varit gynnsamt i rådande ränteläge då kommunen betalar en inlåningsavgift på 0,5 %.

* Med stora och långsiktiga investeringar avses investeringar och investeringsbidrag som överstiger 30 miljoner kronor och har en livslängd på minst 20 år.

Den samlade bedömningen är att kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning är uppfyllt.

Kommunens kvalitet i korthet

Jämförelser görs med andra kommuner för att kunna utvärdera resultat och kvalitet på kommunens tjänster. Linköping deltar i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) undersökning Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK). Undersökningen består av 37 nyckeltal fördelade på fem områden. Syftet är bland annat att informera om kvaliteten på den kommunala servicen. År 2017 deltog cirka 260 av landets 290 kommuner i undersökningen.

Tabellen visar Linköpings resultat jämfört med övriga kommuner. Grön färg betyder att Linköping är bland de 25 procent bästa kommunerna och röd färg betyder att kommunen är bland de 25 procent sämsta kommunerna. Gul färg betyder att resultat ligger i mitten jämfört med andra kommuner.

■ Bästa 25 % ■ Mittersta 50 % ■ Sämsta 25 %

Tillgänglighet

Mått	Linköping			Genomsnitt alla kommuner	Genomsnitt större stad ¹
	2015	2016	2017	2017	2017
■ Andel som får svar på e-post inom två dagar, (%)		68	95	86	90
■ Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)		44	33	51	47
■ Gott bemötande vid kontakt med kommun, andel av maxpoäng (%)		78	79	81	83

Tillgänglighet, forts

Mått	Linköping			Genomsnitt alla kommuner	Genomsnitt större stad ¹
	2015	2016	2017	2017	2017
☒ Bibliotekets öppethållande (inklusive meröppet) utöver 08-17 på vardagar, timmar/vecka	27	27	27	21	25
☒ Simhallens öppethållande utöver 08-17 på vardagar, timmar/vecka	41	40	41	28	40
☒ Återvinningscentralens öppethållande utöver 08-17 på vardagar, timmar/vecka	23	23	23	13	22
☐ Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	29			60	55
☐ Väntetid i antal dagar för de barn som inte fått plats på förskola på önskat placeringsdatum, medelvärde	59			30	31
☒ Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	79	70	64	57	61
☒ Väntetid i antal dagar från första kontakttillfället för ansökan vid nybesök till beslut inom försörjningsstöd, medelvärde	19	21	21	16	19

Trygghet

Mått	Linköping			Genomsnitt alla kommuner	Genomsnitt större stad ¹
	2015	2016	2017	2017	2017
☐ Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%)		85,1		83,1 ²	84,4 ³
☒ Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)	12	12	12	15	15
☐ Gott bemötande vid kontakt med kommun, andel av maxpoäng (%)	5,3	5,1		5,2	5,2

Delaktighet

Mått	Linköping			Genomsnitt alla kommuner	Genomsnitt större stad ¹
	2015	2016	2017	2017	2017
☒ Informationsindex för kommunens webbplats - Totalt	89	84	90	79	87
☒ Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	63	50	56	57	62
☒ Valdeltagande i senaste kommunvalet, (%)	85,2	85,2	85,2	83,1	83,1

Effektivitet

Mått	Linköping			Genomsnitt alla kommuner	Genomsnitt större stad ¹
	2015	2016	2017	2017	2017
☐ Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	141 167	144 857		142 232 ³	141 486 ³
☒ Elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (som eleven läser), hemkommun, andel (%)	82,6	79,2	80,2	75,9	77,2
☒ Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesproven i SV, Sv2 och MA, hemkommun, genomsnittlig andel (%)	67	71	71	69	71
☒ Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	86,6	86,9	85,5	83,7	85,0
☐ Elever i åk 9: Jag är nöjd med min skola som helhet, positiva svar, andel (%)		74,2		69,5 ³	73,5 ³
☒ Kostnad per betygspoäng i åk 9 i kommunala skolor, kr/betygspoäng	377	397	445	440	400
☒ Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)	70,9	74,6	70,1	71,7	70,5
☐ Kostnad gymnasieskola hemkommun, kr/elev	106 755	114 772		128 339 ³	115 622 ³
☒ Kvalitetsaspekter särskilt boende äldreomsorg, andel (%) av maxpoäng	71	71	71	69	71
☐ Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/brukare	493 607	532 152		898 183 ³	777 650 ³
☒ Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	79	79	82	83	81
☒ Omsorgs- och serviceutbud hemtjänst äldreomsorg, andel (%) av maxpoäng	91	91	91	64	68
☐ Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/brukare	204 926	143 337		267 866 ³	253 391 ³
☒ Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	91	91	90	92	88
☒ Kvalitetsaspekter LSS grupp- och serviceboende, andel (%) av maxpoäng	78	70	72	81	79
☒ Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 år ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%)	81	83	84	78	80

Samhällsutveckling

Mått	Linköping			Genomsnitt alla kommuner	Genomsnitt större stad ¹
	2015	2016	2017	2017	2017
☐ Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel (%)	74,8	75,9		79,5 ²	77,2 ²
☐ Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen.	5,5	5,4		4,2 ²	5,0 ²
☒ Nyregistrerade företag helårsprognos utifrån första halvåret, antal/1 000 invånare	5,4	5,5	6,3	5,2	6,2
☐ Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI				72 ³	72 ³
☐ Sjukpenningtalet, dagar/registrerad försäkrad	7,1	7,5		12,1 ³	10,6 ³
☐ Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl biologisk behandling, andel (%)	42	44		39 ³	44 ³
☒ Miljöbilar av personbilar och lätta lastbilar enl MFS, %	66,2	68,5	60,8	34,3	56,3
☒ Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet under årets 6 första månader enligt KKiK, andel (%)	27	25	24	28	39

1. Gruppen större städer, enligt Sveriges Kommuner och Landstings kommungruppsindelning, avser kommuner med minst 50 000 varav minst 40 000 invånare i den största tätorten. Ingår i huvudgruppen Större städer och kommuner nära större stad.

- 2. Avser 2015-2016
- 3. Avser 2016

Uppföljning av program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare

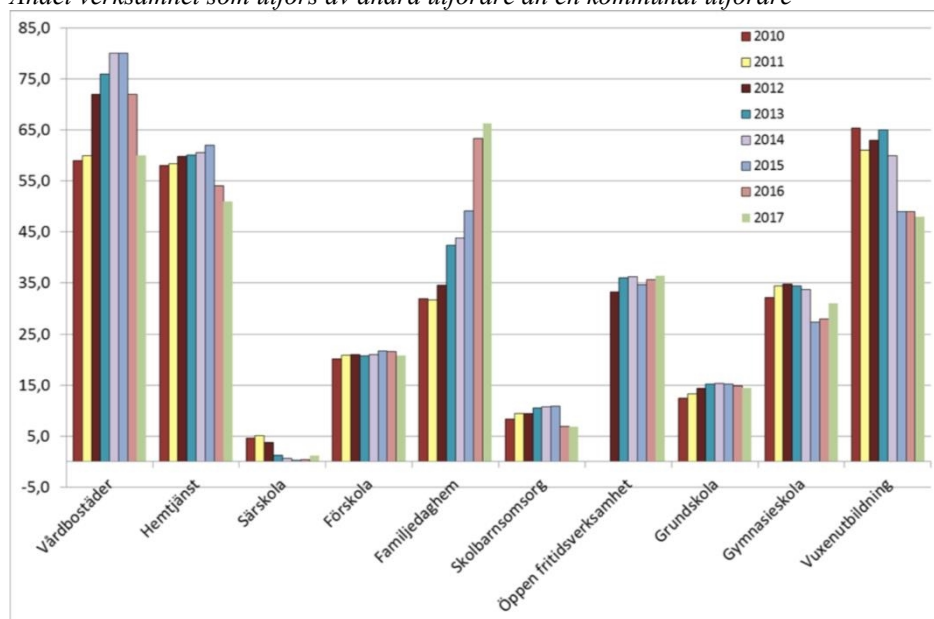
Kommunen har enligt lag skyldighet att tillhandahålla viss verksamhet och service till kommunmedborgarna. Men det innebär inte att kommunen själv är skyldig att utföra verksamheten. Verksamhet kan utföras av kommunen, av kommunala bolag eller av olika privata utförare. I Linköpings kommun utförs viss verksamheten av privata utförare. I diagrammet nedan redovisas hur stor andel av ett antal olika verksamheter som bedrivs av någon annan än en kommunal utförare.

Kommunfullmäktige antog i den 16 februari 2016 program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare (KF 2016-02-16 § 18). Varje nämnd utarbetar en plan för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp under året utifrån fullmäktiges program som grund. Uppföljningar av verksamhet genomförs för att säkra att avtalad kvalitetsnivå uppnås och att verksamheten bedrivs inom gällande regelverk.

Nämnder, som genom avtal överlämnat vården av en kommunal angelägenhet till en kommunal eller privat utförare, återrapporterar resultatet av avtal- och verksamhetsuppföljningen i dels särskilda rapporter och dels som en del i den ordinarie uppföljningen. Inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt följs hur nämnderna utfört sin uppföljning.

I diagrammet nedan redovisas hur stor andel av ett antal olika verksamheter som bedrivs av någon annan än en kommunal utförare.

Andel verksamhet som utförs av andra utförare än en kommunal utförare

Årets verksamhet i kommunens nämnder och styrelser

Politiskt tillsatta nämnder och styrelser ansvarar för den löpande verksamheten och fattar beslut i tillhörande frågor. Nämnderna bekräftar genom budgeten sitt åtagande gentemot kommunfullmäktige. Det sker genom att nämnderna inom den angivna ekonomiska ramen åtar sig att uppfylla de kommunövergripande mål som berör verksamheten.

Nämnderna ansvarar också för att

- målen följs upp och utfallet rapporteras i enlighet med fastställda rutiner och tidplaner
- genomföra intern kontroll som stöd för en effektiv verksamhet
- mätning och redovisning av resultat och effekter av genomförd verksamhet görs i enlighet med de krav som olika statliga myndigheter har
- kostnads- och kvalitetsjämförelser görs med andra organisationer

Nämnderna har ett ansvar att hantera förändringar som inte avser demografi, prisökningar eller av kommunstyrelsen godkända löneökningar inom ram. Vid behov ska nämnden justera verksamhetsplan och internbudget så att verksamheten kan bedrivas inom fastställd ram. Samtliga nämnder ska löpande följa upp verksamhet, resultat och ekonomi samt vidta erforderliga åtgärder vid avvikelser.

I nämndernas verksamhetsberättelser, som är en separat rapport, redovisas utöver en uppföljning av nämndens viktigaste mål även arbetet med nämndens viktigaste utmaningar samt nämndens bidrag till att majoritetens övergripande mål uppnås, liksom arbetet med nämndens uppföljning enligt programmet för uppföljning och insyn, avvikelser gentemot lokalförordningsplanen samt verksamhetsmål och jämförelser med andra kommuner.

Nedan redovisas en sammanfattning av nämndernas verksamhetsberättelser.

Äldrenämnden

Mål: Äldrenämndens insatser ska bidra till att äldre personer känner sig trygga i sin vardag och får stöd och hjälp när behov uppstår. Målet bedöms vara uppfyllt.

Omsorgskontoret samverkar fortsatt med socialkontoret och de utförare som ansvarar för korttidsboenden för att minska vårdtiderna då det innebär att platser friställs till fler personer.

Under 2017 har totalt 350 personer deltagit vid de av äldreombudsmannen arrangerade informationstillfällena, jämfört med 369 personer 2016. Utöver detta har äldreombudsmannen varit inbjuden att informera om äldreomsorg vid ett antal föreningsmöten.

Mål: Nämndens verksamhet ska präglas av kvalitet och utveckling. Målet är delvis uppnått.

För hemtjänsten ligger 2017 års nöjdhetstal på 90 vilket är en minskning från 2016 med 1 procentenhet, men över riksgenomsnittet som är 89. När det gäller särskilt boende är 82 procent mycket eller ganska nöjda - en ökning med 3 procentenheter. Riksgenomsnittet är 82 procent.

Kommunen har goda resultat för särskilda boenden jämfört med andra kommuner när det gäller måltider och möjlighet till promenader. IBIC (Individens behov i centrum) är infört som metod för att kvalitetssäkra insatserna.

Flera utförare vittnar om svårigheter att rekrytera utbildad omsorgspersonal/undersköterskor till äldreomsorgen. De satsningar som gjorts beträffande rätt till heltid/önskad sysselsättningsgrad bedöms på sikt kunna underlätta rekrytering.

De ovan redovisade utvecklingsområden ligger i linje med kommunens övergripande mål "En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv", "Fler bostäder för en växande kommun" samt "En kommun med bra arbetsvillkor".

Kvalitet och uppföljning

Äldrenämnden antar årligen en kvalitetsuppföljningsplan. Utöver den uppföljning som kvalitets- och utvärderingskontoret genomför sker uppföljning av medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR). Äldreombudsmannen har under 2017 mottagit 25 procent fler ärenden än föregående år. Uppföljning av vårdboende och hemtjänstföretag sker kontinuerligt. Under året har uppföljning av hemtjänsten lett till ytterligare uppsägningar av företag som inte lever upp till avtalskraven.

Händelser och utmaningar

Äldrenämnden har fattat flera strategiskt viktiga beslut för att möta framtiden. Genom att samordna servicehusen så bedöms dessa kunna möta behoven hos äldre som inte längre kan bo kvar hemma och som önskar möjlighet att delta i fritidsverksamhet och gemensamma måltider. Vårdboende ska finnas med två inriktningar, för somatiskt

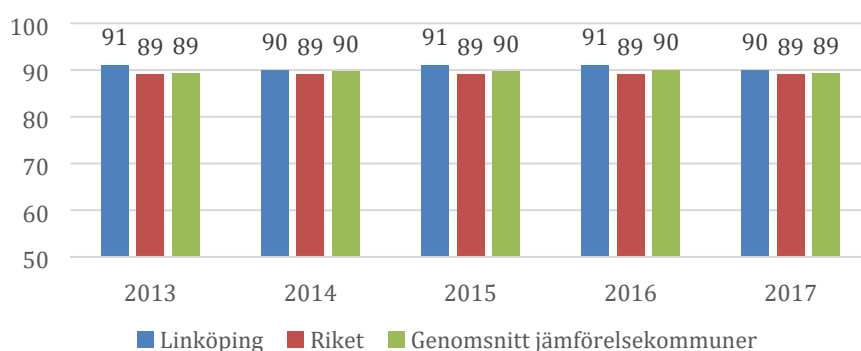
sjuka och för demenssjuka. En omställning till ett ökat antal boenden för personer med demenssjukdom är påbörjad. Ålderdomshem upphörde som boendeform vid årsskiftet 2017/2018.

Linköpings kommun arbetar tillsammans med SKL (Sveriges kommuner och landsting) och andra kommuner för följa utvecklingen genom analys av rättsfall och de tillsynsbesök som Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO) gjort. Målsättningen är att nå en ökad samsyn för hur morgondagens vård och omsorg ska bedrivas inom särskilt boende. Möjligheten att använda välfärdsteknik för att öka brukarnas trygghet och nya möjligheter att uttrycka sina behov är ett annat viktigt utvecklingsområde.

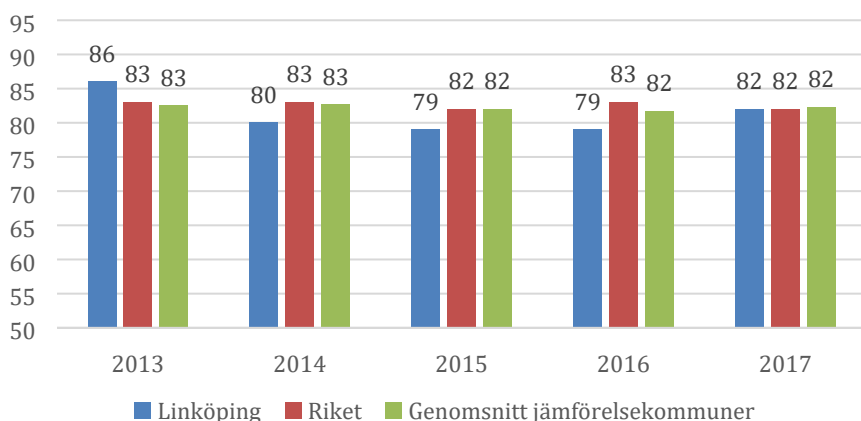
2018 införs Lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Den nya lagen ersätter den tidigare betalningsansvarslagen. Att i samverkan med regionens öppna och slutna vård tillgodose behovet av vård och omsorg efter vård på universitetssjukhuset är en stor utmaning.

Arbete med kompetensförsörjning samt insatser för att utveckla och bibehålla den personal som redan i dag arbetar inom äldreomsorgen är ett prioriterat område.

"Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med den hemtjänst du har?" Andel positiva svar, 2013-2017 (procent)

"Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med ditt äldreboende?" Andel positiva svar, 2013-2017 (procent)

Omsorgsnämnden

Mål: Medborgare i Linköpings kommun ska känna sig trygga med att stöd och hjälp finns att få när behov uppstår. Målet är delvis uppnått.

Flera verksamheter kan erbjuda rådgivning och stöd inom 10 dagar. För att skapa en större flexibilitet ser Omsorgskontoret varje halvår över var de samlade resurserna främst behövs för att på bästa sätt möta behov som finns. Insats i form av boendestöd och familjestöd har inte alltid kunnat verkställas varför Socialförvaltningen tecknat särskilda avtal för att undvika långa kötider. En orsak har varit svårigheter att rekrytera personal. Omsorgsnämnden upphandlar och kvalitetssäkrar boendeplatser och boendestöd för ensamkommande barn och ungdomar. Under året har verksamheten omstrukturerats och övergått i kommunal drift. Antalet platser har minskat då antalet ensamkommande barn minskat successivt under året. Behov finns av fler platser i daglig verksamhet för personer med LSS-beslut (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). För att möta

behoven av boende finns en omfattande utbyggnadsplan av bostäder med särskild service. I samtliga förfrågningsunderlag finns krav på att utförarna ska erbjuda hälsofrämjande och fysiska aktiviteter.

Mål: Medborgare i Linköpings kommun ska känna sig nöjda med den hjälp och de insatser som de erhållit. Målet är delvis uppnått.

De undersökningar som genomförts i flertalet verksamheter inom socialpsykiatri samt individ- och familjeomsorg visar mycket höga nöjdhetsindex. Omsorgsnämnden har sedan flera år regelbundna samråd med intresseorganisationerna, samt brukarråd inom socialpsykiatri där även representanter från Regionen medverkar. Vid platsbesök följs verksamheten upp tillsammans med brukare, representanter från Omsorgsnämnden och Omsorgskontoret.

Mål: Sociala stödinsatser ska vara lättillgängliga och kunna erhållas genom olika serviceinsatser utan krav på biståndsbeslut. Målet är delvis uppfyllt.

Totalt omfattas ca 6 000 personer per år av Omsorgsnämndens öppenvårdsinsatser varav cirka 75 procent erhåller insatser utan föregående biståndsbeslut. I maj 2016 fastställdes Kammarrättens dom att alla boendestödjande insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning ska föregås av utredning och biståndsbeslut. Socialförvaltningen förstärktes med 5 handläggare och kring årsskiftet hade alla erhållit ett biståndsbeslut.

Den 6 april 2017 beslutade regeringen om direktiv för översyn av socialtjänstlagen (Dir. 2017:39). Utredaren ska ”se över möjligheten för kommuner att tillgängliggöra och erbjuda insatser på ett enklare sätt än idag och samtidigt säkerställa en socialtjänst som är jämlik, jämställd, likvärdig och rättssäker”. Utredningen redovisas senast 2018-12-01.

Utifrån kommunens övergripande mål om en *sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet* arbetar omsorgsnämnden med att utveckla en mer stadsdelslokaliserad socialtjänst. Nämnden har idag verksamheter i stadsdelar såsom familjecentraler, brobyggare, brottsförebyggande arbete, fältverksamhet och ”vårt Nygård” i Skäggetorp. Hösten 2017 har delar av de sociala stödinsatserna lokaliserats till två pilotområden, Berga och Lambohov. Under året har Ungdomshälsan förstärkts och arbete pågår för att öka tillgängligheten genom en chattfunktion. Metodutvecklingsprojektet Familjelotsen avslutades under året och visar på vikten av att samordna insatser för familjer med sammansatta behov.

Kvalitet och uppföljning

Omsorgsnämnden fastställer årligen en kvalitetsuppföljningsplan. Kvalitets- och utvärderingskontoret har genomfört 20 uppföljningar av specifika verksamheter under 2017 samt sex övergripande uppföljningar, varav tre kommer att slutföras under 2018. Uppföljning görs också av Medicinskt ansvarig sjuksköterskor (MAS) och medicinsk ansvarig för rehabilitering (MAR) samt genom regelbunden kontakt med samtliga utförare vid verksamhetsråd och enskilt i syfte att följa upp verksamheten för att anpassa och utveckla verksamhetens inriktning utifrån kända behov och aktuell forskning.

Händelser och utmaningar

För att nå kommunens övergripande mål att *alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv* erbjuder Omsorgsnämnden flera olika stödjande, rådgivande och behandlande insatser. Även insatser för att främja gemenskap och delaktighet samt motverka isolering erbjuds i form av öppna dagverksamheter. Arbete och sysselsättning är en hälsofrämjande faktor och Omsorgsnämnden erbjuder både daglig verksamhet och arbetsstödjande insatser.

Flera åtgärder med syfte att erbjuda alternativa insatser istället för placering på HVB (hem för vård eller boende) för ungdomar och vuxna pågår. Dessa innehåller förstärkta familjestödjande insatser, nätverksarbete samt öppenvårdsprogram för vuxna med missbruks- och beroendeproblematik. Arbetet sker i nära samverkan med Socialkontoret.

Utifrån det kommunövergripande målet att *människor ska nå egen försörjning* finns flera verksamheter som ger arbetsinriktat och personligt stöd. Omsorgsnämnden har även initierat ett arbete för att utveckla möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att närma sig och erhålla arbete. Arbete pågår i samverkan med Utbildningsförvaltningen och Samordningsförbundet för att skapa större valfrihet avseende daglig verksamhet och arbetsinriktat stöd.

Socialnämnden

Mål: Professionellt bemötande och god tillgänglighet. Detta mål bedöms vara uppnått.

Under 2017 har en brukarundersökning genomförts för hela Socialförvaltningen som visar att bemötandet inom hela förvaltningen håller en hög kvalitet och att tillgängligheten ökat. Framåt finns önskemål från brukarna om mer tid i kontakten med sin handläggare.

Mål: Barnperspektivet ska särskilt beaktas inom Socialnämndens verksamhet. Målet är delvis uppnått.

Beaktande av barnperspektivet har stärkts under året. Inom avdelningen för individ- och familjeomsorg har styrdokumentet ”Stöddokument för stärkt barnperspektiv” implementerats. En viktig del i arbetet för att stärka barnperspektivet är också Skolfamteam som genomförs i samarbete med Utbildningsförvaltningen med syfte att stärka familjehemsplacerade barns skolgång. Inom avdelningen för Äldre och funktionsnedsatta har ett stöd arbetats fram för hur barns delaktighet i sina ärenden ska förbättras och hur alternativa kommunikationshjälpmedel kan användas.

Händelser och utmaningar

Linköpings kommun har en stark befolkningsutveckling, vilket syns i ärendeinflödet som har ökat markant senaste året. Socialtjänsten och myndighetsutövningen har ställts inför stora utmaningar under 2017. Det viktigaste och övergripande målet – En rättssäker och effektiv handläggning – har inte kunnat uppnås när det gäller orosanmälningar om barn som far illa, vilka legat högt under hela 2017 med cirka 300-350 anmälningar/månad. Alla utredningar har inte klarats av inom lagstadgad tid. IVO:s (Inspektionen för vård och omsorg) tillsyn sedan 2014 följer utvecklingen och de har ännu inte avslutat tillsynen.

För LSS-gruppen (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) har årets utmaningar bestått i att hantera handläggningstiderna. Ett ökat inflöde noteras för sju av årets tolv månader och under november kom hela 95 ansökningar gällande LSS in, vilket är det högsta noterade antalet någonsin. Konsekvenserna är att handläggning ligger efter och åtgärder har vidtagits i form av ökad bemanning samt en översyn av arbetsprocesserna.

Socialförvaltningen har utökat med en juristtjänst som under 2018 ska prioritera ärenden inom IFO (individ- och familjeomsorg) samt LSS.

Socialnämnden arbetar för kommunens övergripande mål om att fler människor ska nå egen försörjning genom att fortsätta det långsiktiga arbetet med att få klienter med ett långtidsberoende av ekonomiskt bistånd att närma sig möjligheter att nå självförsörjning antingen genom arbete, studier, sjukersättning eller på annat sätt. Särskilt prioritet läggs på att arbeta med barnfamiljer i denna målgrupp. Arbetet med det treåriga VISA-projektet (varaktig inkludering i samhälle och arbetsmarknad) är påbörjat. Målet är att utveckla innovativa sätt att arbeta med insatser som syftar till att få ut de långtidsbehövande klienterna i självförsörjning. Det långsiktiga arbetet med att minska långtidsberoende av försörjningsstöd visar att strategier fungerar och ger resultat. Fler människor har kommit i egen försörjning, studier eller arbete. Team utreda och Team utreda arbetsmarknad har också bidragit till det goda resultatet. God samverkan med Arbetsförmedlingen och Jobb- och Kunskapstorget är också viktiga delar i arbetet. Oroande är att de personer som kommit ur etableringen och inte kommit i egen försörjning har ökat under 2017.

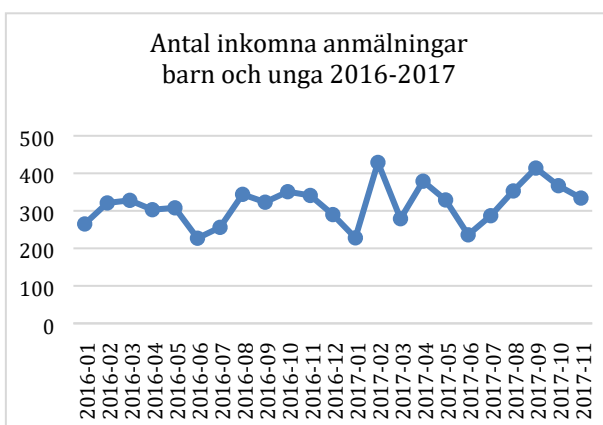
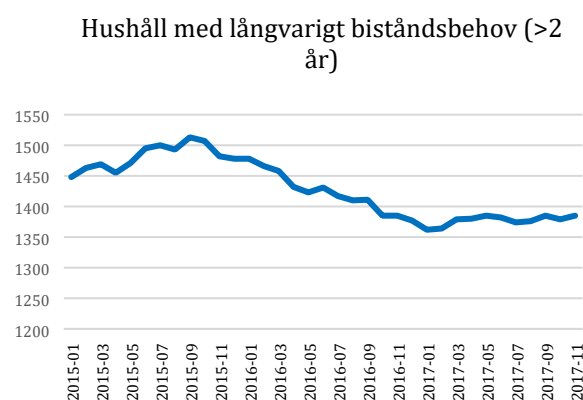
Avdelningen för försörjningsinsatser har inrättat en ny arbetsgrupp, Integrationsgruppen, för att kunna utveckla och arbeta effektivt med flyktingärenden. Utmaningen 2018 är att ta emot 331 anvisade där 120-160 personer är kvotflyktingar, vilket är en stor ökning i jämförelse med 2017 då 51 kvotflyktingar togs emot.

Socialnämnden arbetar för kommunens övergripande mål om trygga uppväxtvillkor och ett hälsosamt och meningsfullt liv genom att utveckla arbetsformer för ökad tillgänglighet och snabbare ärendehantering. Det handlar bland annat om att arbeta för digitala lösningar för ansökan av ekonomiskt bistånd, kontakt med handläggare och möjlighet att följa sitt ärende.

Under 2017 har en kvalitetshöjning skett gällande utredningsmetodik i form av IBIC (Individens behov i centrum), där också IT-verktyget introducerades för biståndsbedömarna i äldregrupperna i maj 2017.

Funktionshinderomsorgsgruppen gick in i IBIC fullt ut under 2017, dock utan IT-stödet. Nästa steg när det gäller IBIC är implementering för LSS-handläggning och att införa IT-stödet inom funktionshinderområdet.

Bostadsbristen i kommunen och en striktare bedömning från hyresvärdarna med krav på förmåga till egen försörjning och skuldfrihet betyder att bosociala verksamheten måste utreda ett stort antal sociala stödkontrakt. Positivt är att fler erhållit förstahandskontrakt. Samverkan med kommunens fastighetsbolag Stångåstaden är god.

Utbildning

Bemanning och kompetensförsörjning inom utbildningsområdet

Utbildningsförvaltningen som helhet fortsätter att öka i antal medarbetare. Vid utgången av 2017 var 5 826 medarbetare anställda med månadslön, vilket är en ökning med 208 medarbetare. Ökningen härrör från Barn- och ungdomsnämndens verksamheter och beror på ökade volymer i förskola och grundskola samt satsningar såsom mindre barngrupper i förskolan och lågstadiesatsningen.

Inom gymnasieskolan minskar det totala antalet medarbetare med 21 personer, en minskning som i huvudsak härrör från Anders Ljungstedts gymnasium. Inom vuxenutbildningen kvarstår antalet medarbetare 2017 jämfört med 2016. En mindre ökning sker inom arbetsmarknad och integration.

Den största utmaningen de kommande åren är att bemanna våra förskolor och skolor med behörig personal.

Hittills har Linköpings skolor i huvudsak lyckats i bemanningsplaneringen och andelen legitimerade lärare är fortsatt hög. Prognosen är dock att situationen i skolan kommer att förvärras de närmaste åren. Här behöver nya arbetssätt och arbetsformer skapas för att klara uppdraget. Det svåra bemanningsläget har en märkbar påverkan på rektorers och förskolechefers arbetsbelastning. En utveckling pågår av rekryteringsprocessen för att effektivisera processen och underlätta arbetssituationen för cheferna.

Inom förskolan är bemanningssituationen mycket problematisk med stor brist både på förskollärare och utbildade barnskötare. Andelen förskollärare i förskolan har dock ökat något jämfört med 2016, från 37 procent till 40 procent. Andelen förskollärare varierar dock mycket mellan förskolenheterna vilket medför en negativ påverkan på likvärdigheten i förskolan. Arbete pågår för att vidareutbilda barnskötare till förskollärare, stärka barnskötarna i sin yrkesroll samt tydliggöra förskollärarnas uppdrag och säkerställa att de får tid för det pedagogiska utvecklingsarbetet. Behörighetsgraden i skolan är hög trots svårigheter att rekrytera. Enligt redovisning från skolorna angående ämnen som är mest svårrekryterade och där behörighetsgraden därmed är lägre anges bland annat de naturvetenskapliga ämnena, matematik, musik, slöjd och bild. Andelen grundlärare i fritidshem/fritidspedagoger är lägre än önskvärd och är precis som övriga lärare en svårrekryterad grupp. För särskolan både på grundskola och gymnasiet behöver en ökning ske av andelen utbildade speciallärare med inriktning grundsärskolan. Samtidigt som det även finns ett ökat behov av utbildade elevassistenter då uppdraget blir allt svårare.

Bemanningsutmaningarna ställer krav på innovativa lösningar via professionsanalyser, digitalisering och ökat fokus på att säkerställa att kompetensen används rätt. Chefers förutsättningar behöver belysas och stödet till chefer i rekrytering behöver öka. Detta för att förbättra chefers möjligheter att vara pedagogiska ledare och driva verksamhets- och organisationsutveckling.

Barn- och ungdomsnämnden

Förskola

Andelen inskrivna barn i förskola 3-5 år ligger på samma nivå som föregående år. Utbyggnad av förskoleplatser pågår för att möta stora behov av platser i vissa områden. Utbyggnaden kan förhoppningsvis leda till att andelen inskrivna barn ökar ytterligare. Det är en utmaning att öka antalet förskoleplatser då det är brist på legitimerade förskollärare, barnskötare och övrig personal.

Sedan hösten 2016 har arbete för att minska barngruppernas storlek pågått på samtliga kommunala förskolor i Linköping. Under 2017 har arbetet implementerats och ses som en framgångsfaktor för att säkerställa lärande och utveckling för varje enskilt barn. Förskolechefers verksamhetsuppföljning visar att möjligheten att följa varje enskilt barns lärande har ökat när personal delar in barnen i mindre grupper och en tydlig ansvarsfördelning för personalen görs.

För att ge vårdnadshavare möjlighet till insyn för att kunna påverka inom olika delar i verksamheten finns olika samverkansmöjligheter som till exempel föräldraråd. De resultat som tydligt kan visa vårdnadshavares nöjdhet mäts via den årliga attitydundersökningen. Den upplevda trygghet vårdnadshavarna känner när de lämnar sitt barn i förskolan ligger på en fortsatt hög nivå.

Uppföljningar visar att bristen på pedagoger har lett till att förskolecheferna använt mycket tid till rekryteringsprocesser. Detta medför att möjligheten att vara pedagogisk ledare i verksamheten minskar. Ett rekryteringscenter har startat för att avlasta förskolechef i rekryteringarna.

En del som särskilt framhålls är att det på förskolor där samtlig personal deltar aktivt i kvalitetsarbetet leder till en utveckling av verksamheten. Förskolor som har särskilt utsedda personer som ansvarar helt för dokumentationen av kvalitetsarbetet visar inte samma genomslag i verksamheten. Förskolor som prioriterat att ha avlösarteam som löser av för extra kvalitetsdagar upplever goda resultat i verksamhetens kvalitet.

Som ytterligare en framgångsfaktor i kvalitetsarbetet inom förskolan ses kvalitetskoordinatorernas roll som stöd till förskolechef. Likaså det gemensamma kvalitetsvärderingsmaterialet KUL (KvalitetsUtveckling Linköping) som används av personalen för att utveckla verksamheten. Materialet i kombination med insynsbesöken, som görs vartannat år på varje förskola, är ett stöd för fortsatt utveckling i linje med läroplanen för förskolan, Lpfö 98/16.

Fritidshem

Verksamhetsuppföljningen visar att intresset för fritidshemmets uppdrag och medvetenheten hos rektorerna om fritidshemmets uppdrag är mycket större idag än för fem år sedan. Sedan 2016 har fritidshemmet ett eget kapitel i läroplanen, där syfte och centralt innehåll förtydligas för att bidra till att öka kvaliteten och likvärdigheten i verksamheten. Rektorerna beskriver att detta kommer att leda till ännu bättre förutsättningar för att genomföra tidiga insatser för elever.

Barn- och ungdomsnämnden tillsatte under läsåret 2016/17 tjugo nya förstelärartjänster mot fritidshem. Inom ramen för den statliga fritidshemssatsningen har antalet pedagoger kunnat ökas, vilket skapar bättre förutsättningar för att kunna arbeta med fritidshemmets lärandeuppdrag.

Förskoleklass

Intresset för förskoleklassens uppdrag och medvetenhet hos både rektorer och deras personal om uppdraget för förskoleklassen är mycket större idag än för fem år sedan. Regeringen har fattat beslut om att förskoleklassen kommer att bli obligatorisk från och med höstterminen 2018. Rektorerna beskriver att detta kommer att leda till ännu bättre förutsättningar för elevernas lärande. I förskoleklassen genomförs varje år en kartläggning av barnets språkförståelse på svenska och man mäter barnens ordförståelse, grammatiska språkförståelse, fonologiska medvetenhet, tal och minne. Samtliga dessa delar är av stor betydelse för barnets framtida läs- och skrivutveckling. Resultatet av kartläggningen ger skolan en grund för att ge tidigt stöd både till enskild elev eller grupp av elever. Skillnaden i resultat är fortfarande stor mellan skolor i socioekonomiskt utsatta områden och övriga områden. Det är av stor vikt att fortsatt återföra resultatet från förskoleklassen till förskolan i syfte att vidareutveckla arbetet med barnens språkutveckling.

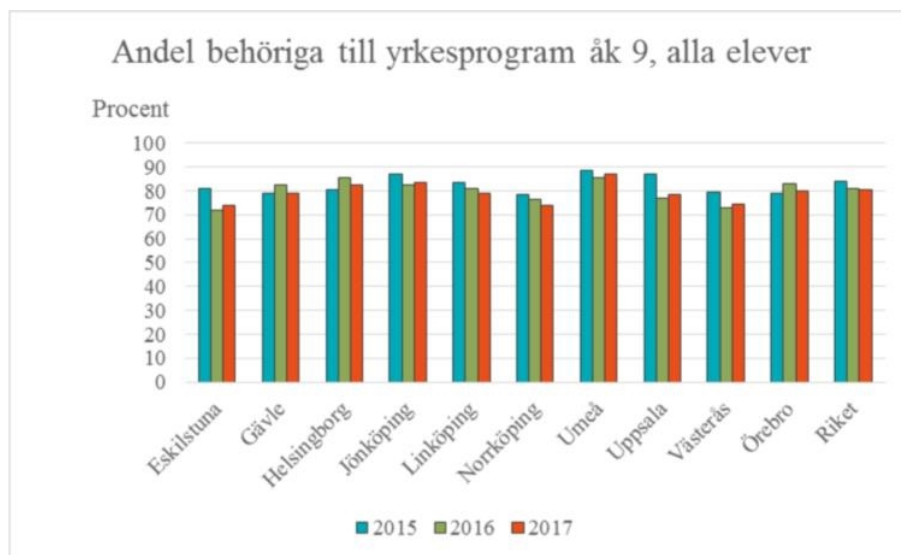
Grundskolan

I jämförelse med landets 11 största kommuner ligger Linköping på en mittenplats vad gäller andelen elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen. Ämnen som sticker ut positivt för Linköpings del är: svenska, slöjd, idrott och hälsa, teknik, kemi. Det ämne som sticker ut negativt är svenska som andraspråk. När utbildningskontoret följt upp behörigheten att undervisa i svenska som andraspråk i årskurs 4-6 kan konstateras att behörigheten är låg.

Under läsåret 2015/16 invandrade många ungdomar som började i den svenska skolans högstadium. Några av dessa elever har valt att använda sig av möjligheten att gå ett tionde eller elfte skolår i grundskolan. Dessa elever får ett nytt slutbetyg efter det extra året/åren. Den ovanligt stora förändringen i elevsammansättningen i årskurs 9 både nationellt och lokalt, tillsammans med svårigheter att betygsätta elever som kommit till Sverige kort tid innan slutbetygen sattes, gör att resultaten inte är direkt jämförbara med tidigare år.

I den årskull som lämnade årskurs 9 i Linköping våren 2017 motsvarar andelen nyanlända elever (1-4 år i Sverige) 8 procent av eleverna. Gruppen har generellt sett gått kortare tid i skolan i det land de kommer ifrån jämfört med övriga elever. Meritvärdet för samtliga elever i årskurs 9 visar på en svag nedgång jämfört med föregående år, det ligger nu på 218,2. Flickor har fortsatt högre meritvärde. För de elever som inte är nyanlända är meritvärdet jämförbart med tidigare år.

Elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning har ett högre meritvärde än elever vars föräldrar har förgymnasial/gymnasial utbildning. Skillnaden mellan grupperna har dock minskat sedan föregående år. Framförallt för att den elevgrupp vars föräldrar har förgymnasial/gymnasial utbildning har ett högre meritvärde 2017 jämfört med 2016. För skolorna i Linköping är det fortsatt viktigt att analysera resultaten för att kunna utveckla arbetet i klassrummet så att föräldrarnas utbildningsbakgrund minskar i betydelse.

Behörigheten för samtliga elever till gymnasieskolans yrkesprogram låg våren 2017 på 78,8 procent. Detta är lägre än föregående år. Knappt en fjärdedel av de nyanlända eleverna i åk 9 (2017) är behöriga till yrkesprogram. Behörigheten för elever som inte är nyanlända är betydligt högre, 87,1 procent. Bland de elever som inte är behöriga till yrkesprogram finns även ett antal elever med relativt högt meritvärde, men som inte klarat minst betyget E i antingen svenska, matematik eller engelska.

För de elever som bor i socioekonomiskt utsatta områden ligger behörigheten till yrkesprogram på 58 procent, för övriga områden ligger den på 82 procent. En av förklaringarna till den lägre behörigheten är att fler nyanlända elever har mottagits på skolorna i de socioekonomiskt utsatta bostadsområdena. För att kunna arbeta framgångsrikt har ett samlat förvaltningsövergripande arbete initierats.

Sveriges kommuner och landsting ger varje år ut ”Öppna Jämförelser” med bland annat resultat utifrån kommunens demografiska förutsättningar uträknat till ett modellberäknat värde. I redovisningen för Linköping har resultaten förbättrats de tre senaste åren både när det gäller meritvärde och behörighet till yrkesprogram på gymnasieskolan. Linköping ligger dock fortfarande något under det förväntade värdet.

En stor utmaning är att öka måluppfyllelsen för alla barn och elever utifrån deras förutsättningar. För att kunna lyckas med arbetet med högre måluppfyllelse måste barn, elever och personal känna engagemang, delaktighet och trygghet.

Antalet barn och elever ökar kraftigt de kommande åren vilket kommer att ställa stora krav på att planera lokaler och bemanna förskolor och grundskolor med legitimerad och behörig personal. Både när det gäller förskolan och grundskolan är det en utmaning att tillse att det finns ändamålsenliga lokaler som möter ökningen av antalet barn och elever. I arbetet mot en högre måluppfyllelse behövs fortsatt metodutveckling för att främja nyanlända barns och elevers lärande.

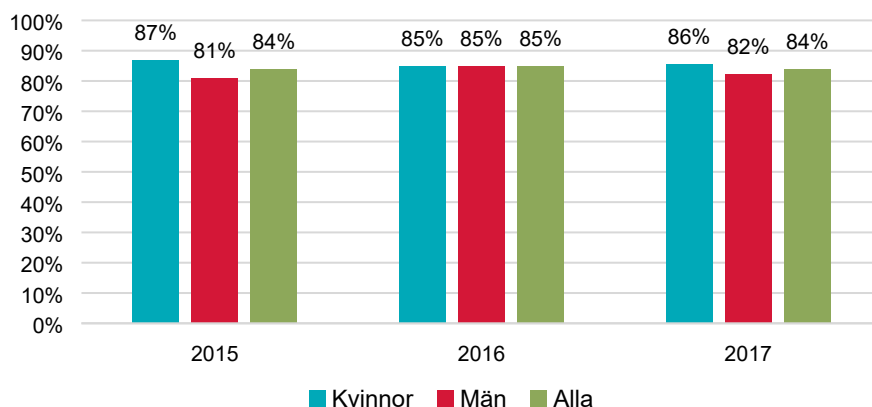
Skillnaderna i elevernas resultat är stor mellan elever i de socioekonomiskt utsatta områdena och övriga bostadsområden. Detta är en fråga där det behövs en övergripande samverkan i kommunen. I barn- och ungdomsnämndens olika verksamhetsområden behöver arbetssätt och arbetsformer fortsatt utvecklas och implementeras för att alla elever, oavsett bakgrund och förutsättningar, ska ha möjlighet att komma så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Bildningsnämnden

För gymnasieskolan är nämndens viktigaste mål att alla elever ska nå gymnasieexamen. I avgångsklasserna juni 2017 ökade andelen flickor som når examen medan andelen pojkar som når examen minskar jämfört med föregående år.

Andelen pojkar som når examen minskar både på yrkesprogram och högskoleförberedande program. Sett över en treårsperiod (2015-2017) är dock andelen flickor respektive pojkar som når examen i princip oförändrad. Andelen flickor som når examen är högre än andelen pojkar.

Andel elever med examen, alla nationella program för de elever som gick ut från de kommunala gymnasieskolorna i juni respektive år

Den nedgång som var i examensgrad efter tre år 2016 är nu återhämtad och återfinns i stället som en nedgång för examensgrad efter fyra år. Den låga examensgraden efter tre år 2016 kan bero på att antalet elever som påbörjade sina studier inom ett introduktionsprogram varierade mycket mellan åren de första åren efter gymnasiereformen 2011. Elever som påbörjar sina studier på gymnasieskolan på ett introduktionsprogram har mycket svårt att fullfölja sina studier på tre år.

Övergången mellan grundskola och gymnasieskola har utvärderats och behöver fortsatt följas och stärkas i syfte att vid behov snabbare kunna sätta in stöd i undervisningen och för ökad närvaro. Tillgång till elevhälsans samtliga kompetenser samt förebyggande och hälsofrämjande arbete är betydelsefullt. En genomlysning av kommunens elevhälsa har genomförts och åtgärder ska arbetas vidare med under våren 2018.

I ”Digital agenda för Linköping 2017-2019” utgör ”Digitalisering som förstärker lärande” ett prioriterat insatsområde. Viktiga förutsättningar för att kunna digitalisera undervisningen är att samtliga elever, lärare och annan berörd personal inom gymnasieskolan har tillgång till ett eget digitalt verktyg, att den digitala infrastrukturen fungerar och att lärare och annan personal har tillräcklig kompetens för att kunna utveckla digitaliseringen av utbildningarna. Gymnasieskolan genomför nu en heltäckande satsning för att digitalisera undervisningen och att kompetensutveckla personal.

Vuxenutbildning

Linköping har en god arbetsmarknad med låg arbetslöshet, vilket är en orsak till att färre personer söker sig till vuxenutbildningen. Antalet elever är betydligt större än antalet helårsplatser, eftersom många elever läser en eller några få kurser för att till exempel få behörighet att söka vidare till högre studier och att det är kontinuerlig antagning under hela året. Antalet helårsplatser är lägre för gymnasial och grundläggande vuxenutbildning jämfört med 2016. För utbildning i svenska för invandrare är det däremot fler helårsplatser. Alla behöriga sökande har antagits till gymnasial vuxenutbildning i Linköpings kommun. Finns inte en viss yrkesutbildning i Linköpings kommun kan eleven söka den i en annan kommun. Linköpings kommun beviljar då detta, men varje kommun gör sin egen antagning och alla får inte plats. Under 2017 har en översyn av Linköpings kommuns vuxenutbildning genomförts. Under 2018 kommer en sammanhållen organisation för Linköpings kommuns vuxenutbildning, Centrum för vuxenutbildning, att bildas. För att kunna följa och öka måluppfyllelsen inom vuxenutbildningen finns behov av ett stärkt systematiskt kvalitetsarbete.

Arbetsmarknads- och integrationsinsatser

Inom arbetsmarknadsområdet har nämnden som mål att andelen kvinnor och män som efter bildningsnämndens insatser försörjer sig själva ska öka. En större andel kvinnor och män lämnade Jobb- och Kunskapstorget för arbete eller studier 2017 än 2016. Jobb- och Kunskapstorget har under 2017 breddat sin målgrupp till att innefatta fler personer som har försörjningsstöd och som står längre bort från arbetsmarknaden jämfört med tidigare år. Detta har inneburit att färre personer totalt har lämnat Jobb- och Kunskapstorget då de personer som är inskrivna kräver längre insatser. Verksamheten inom arbetsmarknad och integration har intensifierats under året i och med starten av arbetsmarknadssatsningen, vilket inkluderar Jobbslussen, etableringsteam och projektbaserade arbetsmarknadsinsatser såsom Drivbänk och Garaget.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämndens viktigaste mål:

En attraktiv stad: Ett rikt och synligt kultur-, idrotts- och fritidsliv ska bidra till Linköpings identitet som attraktiv kommun

I nämndens kultur- och fritidsvaneundersökning för 2017 har 81 procent av de svarande uppgett att kommunens kultur-, idrotts- och fritidsutbud bidrar till Linköpings identitet, som attraktiv kommun, vilket är en ökning med 1 procentenhet i jämförelse med 2016, då motsvarande siffra var 80 procent. Nämnden har under året erbjudit ett varierat utbud av aktiviteter, utökat samarbetet med föreningslivet och utökat antal träffar i media.

En hälsosam stad: Linköpings kultur-, idrotts- och fritidsutbud ska bidra till att alla linköpingsbor har förutsättningar att leva ett hälsosamt och meningsfullt liv

I kultur- och fritidsvaneundersökningen för 2017 har 83 procent av de svarande uppgett att kommunens kultur-, idrotts- och fritidsutbud bidrar till förutsättningar att leva ett hälsosamt och meningsfullt liv, vilket är en ökning med 3 procentenheter i jämförelse med 2016, då motsvarande siffra var 80 procent. Utrednings- och planeringsarbete samt byggstart av nya hallar och anläggningar har skett under året.

En kreativ stad: Alla ska kunna ta del av ett kreativt och utmanande kultur-, idrotts- och fritidsliv men möjlighet till eget skapande

I kultur- och fritidsvaneundersökningen för 2017 har 73 procent av de svarande uppgett att de kan del av ett kreativt och utmanande kultur-, idrotts- och fritidsliv med möjlighet till eget skapande, vilket är en ökning med 5 procentenheter i jämförelse med 2016, då motsvarande siffra var 68 procent. Nämnden har bland annat genomfört arrangemang med möjlighet till delaktighet, fortsatt satsningen på dialogmöten samt haft särskilda satsningar gentemot unga vuxna.

Kvalitetsuppföljning och måluppfyllelse

Kultur- och fritidsnämndens systematiska kvalitetsuppföljningsarbete omfattar bland annat formella uppföljningar såsom delårsrapporter, årsbokslut, internkontrollrapport samt en verksamhetsuppföljningsplan. Internkontroll är prioriterat och under 2016 tog nämndens fokusgrupper fram förslag på internkontrollmoment, som återfinns i 2017 respektive 2018 års internkontrollplan.

Kultur- och fritidsnämnden har uppnått de tre viktigaste målen för 2017. En mängd aktiviteter har genomförts under året, likaså visar nämndens kultur- och fritidsvaneundersökning goda resultat. Måluppfyllelse för nämndens verksamhetsområden är relativt god oavsett om verksamheten bedrivs inom nämndens regi eller om den bedrivs av uppdragsföretag. Fem av nämndens verksamhetsmål bedöms vara uppnådda medan sex av verksamhetsmålen bedöms vara delvis uppnådda.

Uppdragsföretag, ekonomi och händelser av väsentlig betydelse

Cirka 29 procent av nämndens budget avser externa utförare/uppdragsföretag (inkluderar hyreskostnad). Under året har en ny en resultatenhet – Kulturscener och unga tillkommit inom kultur- och fritidsnämnden.

Föreningsstöd

Under 2017 fördelas andelen aktiva föreningsmedlemmar på 42 procent flickor och 58 procent pojkar.

Föreningsstöd	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014	Bokslut 2013
Antal bidragsberättigade medlemmar 7-20 år	26 303	23 606	22 431	19 611	22 850
- varav andel flickor/år	44%	44%	45%	43%	45%
- varav andel pojkar/år	56%	56%	55%	57%	55%
Antal deltagartillfällen för medlemmar 7-20 år	791 770	801 637	776 391	751 076	763 150
- varav andel flickor/år	42%	41%	40%	38%	40%
- varav andel pojkar/år	58%	59%	60%	62%	60%

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämndens verksamhet har bidragit till åtta av kommunfullmäktiges elva övergripande mål. Nämndens fokus har under året varit på de mål som bidrar till fullmäktiges mål om fler bostäder för en växande kommun, sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet, en kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv samt en ekologiskt hållbar kommun. Nämnden har 16 egna mål varav dessa fyra har identifierats som nämndens viktigaste:

Tillgången på detaljplanlagd mark för bostäder, verksamheter och handel ska vara god. Utveckla metoder för detaljplanläggning och markanvisning. Målet är delvis uppnått.

Nämnden ska planera för stadsbyggnad och arkitektur av hög kvalitet och god hållbarhet. Målet är uppnått.

Linköpings stadsdelar och kommunens tätorter ska utvecklas till levande och integrerade stadsmiljöer med blandade boendeformer, daglig service och bostadsnära verksamheter. Målet är uppnått.

Kommunens trafiksystem ska bidra till en attraktiv och hälsosam stadsmiljö med prioriteringsordning att gå, cykla, åka kollektivtrafik, åka bil. Målet är delvis uppnått.

Nämndens arbete med att planera för nya bostäder har varit intensivt och uppnått uppsatta mål. Under året färdigställdes 1 850 bostäder och nya detaljplaner med möjlighet att bygga 1 190 bostäder har antagits. Drygt 5 000 bostäder ligger i pågående detaljplaner. Planreserven innefattar 2 860 bostäder, vilket är 860 bostäder över målvärdet medan markreserven för industri och kontor inte har uppnått målvärdet. Nämnden har genom sin planering verkat för att skapa förutsättningar för utveckling och bostadsbyggande i olika geografiska lägen i kommunen. Stort arbete har gjorts för att planera utveckling i stadsdelarna Skäggetorp, Ryd och Berga med sammanhållen stad och social hållbarhet i fokus.

Av nämndens övriga 12 mål är 5 mål uppfyllda, 3 mål delvis uppfyllda och 4 mål har inte nått måloppfyllelse. Den sammantagna bedömningen är att nämndens aktiviteter i verksamhetsplanen och i nämndens basverksamhet bidragit till förverkligande av såväl de övergripande målen, som till det politiska samverkansprogrammet ”Höjda ambitioner för Linköping”.

Utmaningar

Bostadsbyggandet och att hålla en fortsatt hög takt i planeringen för nya bostäder har även under 2017 varit en av nämndens viktigaste utmaningar. Under 2017 påbörjades byggnation av 1 909 bostäder i kommunen. Antalet färdigställda bostäder var vid årets slut 1 850. Detta innebär att vi under året närmat oss de nivåer bostadsbyggandet låg på under rekordåren under 60- och 70-talen. De stora volymerna ligger naturligt i våra stora stadsutvecklingsområden; Vallastaden och Övre Vasastaden. Vid årets avslut fanns drygt 5 000 bostäder i pågående detaljplanering och planreserven låg på 2 860 bostäder vilket uppfyller nämndens målsättning om reserv för två års bostadsproduktion. Nämnden antog under året detaljplaner för sammanlagt 1 190 bostäder. Sammanfattningsvis ett mycket bra resultat.

Antal bostäder i antagna detaljplaner, jämförelse mellan år

År	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Summa	1 190	1 960	372	730	1 115	1 154	527	1 323	163	219	1 170

De bostäder som planeras har en bra geografisk spridning och återfinns förutom i staden Linköping även i Ljungsbro, Skeda Udde, Slaka och Malmslätt. Även planering utanför tätorterna pågår för bland annat Roxenbaden samt områdena Kränge, Vårdberg och Landeryd. I Linköpings stad har planering pågått både i innerstaden och stadsdelarna Berga, Ekholmen, Skäggetorp och Ryd. I Innerstaden har fokus legat på planering av Folkungavallen samt förtätning utmed Djurgårdsgatan. Målbilden för planeringen av förtätningen i de olika stadsdelarna, i synnerhet i Ryd och Skäggetorp, har givetvis varit den sociala hållbarheten med ambitionen att utveckla stadsdelarna genom att tillföra möjlighet till mer varierade bostadstyper och koppla ihop stadsdelarna med sin omgivning, bland annat genom att förstärka gång- och cykelstråken. Att verka för att bostäder byggs i olika delar av kommunen och för olika kundgrupper blir även fortsättningsvis en viktig utmaning för nämnden.

Att färdigställa Vallastaden och genomföra samhällsbyggnadsexpot har givetvis präglat 2017 års verksamhet och ett intensivt arbete genomfördes för att ställa i ordning området inför bomässan samtidigt som en ytterligare markanvisningstävling genomfördes för cirka 100 bostäder inom området. Precis som tänkt så blev mässan givetvis ett enormt skyltfönster för kommunen och för nämndens arbete i övrigt.

En utmaning för nämnden har varit att hantera och kommunicera trafiksystemets framkomlighet när stadens aktörer ställer krav på att få fram nödvändig infrastruktur till nya bostads- och verksamhetsområden eller vid

förtätning av stadens befintliga delar. Många parallella projekt igång samtidigt krymper marginalerna för oplanerade störningar. Nämnden har initierat ett arbete tillsammans med Tekniska verken med att ta fram en kommunikationsplattform, för att få fram snabbare, enklare och samordnad information till stadens trafikanter.

Kvalitet och uppföljning

Nämnden antar årligen en internkontrollplan som delvis verkställs av politiker i nämnden. Nämnden beslutar också årligen om en utvärderingsplan. I den genomförs årligen en medborgarenkät som mäter medborgarnas nöjdhet med gatu- och parkskötsel, stadsmiljöns attraktivitet, naturmiljöns rekreativvärde, trygghet och tillgänglighet samt medborgarnas möjlighet att delta i samhällsplaneringen. Årligen genomför nämnden också utvärderingar av någon del av sin verksamhet, till exempel om vinterljus. Som ett led i kvalitetsarbetet deltar nämnden i kommunjämförande kvalitetsuppföljningar, till exempel kommunvelometern om cykelfrämjande insatser. Drift och underhåll av gator, parker och annan offentlig mark följs upp och utvärderas dessutom genom Sveriges kommuner och landstings kommunenkät "Kritik på teknik" som mäter medborgarnas nöjdhet med gatornas, inklusive gång- och cykelvägars, standard, snöröjning och halkbekämpning, renhållning, parkering, trafiksäkerhet, samt medborgarnas kontakt med kommunen om gator, parker med mera.

Medborgarenkäten för 2017 visar att kommunens invånare anser överlag att det är bra tillgänglighet och attraktivitet i Linköpings innerstad. Majoriteten av invånarna anser att snöröjning och halkbekämpning sköts bra. Det avser såväl vägar som gator och cykelvägar. Renhållning tycks även fungera bra, med något större nöjdhet gällande centrum jämfört med utanför centrum. Hela 82 procent tycker att det är ganska bra eller mycket bra tillgänglighet till daglig service. En snabb tillväxttakt innebär att det pågår byggnation på många olika håll samtidigt vilket ställer krav på god kommunikation med kommunens invånare, något som medborgarmätningen visar finns förbättringsutrymme för.

Upphandlingar av kommunens driftområden genomförs omlott, därmed upprätthålls en kontinuerlig marknadssituation med tillhörande kostnads- och kvalitetskontroll, samt möjligheter för kommunen att utveckla verksamheten. Alla entreprenörer ska bedriva egenkontroll och kommunen genomför stickprovskontroller utifrån bland annat kontrollprogram och checklistor. Varje månad hålls uppföljande driftmöten. För investeringsprojekten sker den normala uppdragsstyrningen enligt branschstandard med krav på internkontroll, miljöledningssystem, kvalitetsplaner, samt genom projekterings- och byggmöten, checklistor, externa byggleddare, kontrollanter och besiktningsmän.

Jämförelser

Linköping jämför sig med andra städer i Sverige genom medborgarundersökningen "Kritik på teknik" (SKL, var tredje år) samt med ett några jämstora kommuner i projektet "Väl mätt".

Analysen visar att Linköping ligger bra till när det gäller nettokostnader för drift av gator. Av jämförbara kommuner är det bara 1 å 2 kommuner som har bättre gatu-/vägstandard än Linköping. Gällande nöjdheten på gång- och cykelvägars standard ligger Linköpings kommun bra till, tillsammans med Karlstad och Örebro.

Jämförelser av parkdrift med övriga kommuner är nettokostnaden likvärdig med den som Jönköpings kommun har, men högre än de likvärdiga kommunerna Västerås och Örebro. Linköping har en hög ambitionsnivå och ställer, i jämförelse med andra jämförbara kommuner, höga krav mot våra entreprenörer. Linköping har en god ekonomi vilket också möjliggör en hög skötselstandard.

Nöjdheten gällande skötsel av parker och lekplatser i Linköping står sig bra i förhållande till nöjdheten hos invånare i jämförbara kommuner.

Kommunens personal

Antal anställda och årsarbetare

Ett årsarbete är som regel en heltidstjänst med fyrtio timmars arbetsvecka och som visar hur mycket arbetstid som finns till förfogande i organisationen. Under mätperioden har antalet årsarbetare ökat med 481 till 8 972 årsarbeten. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden är 95 procent. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för män är 96,1 procent och 94,7 procent för kvinnor.

Antal tillsvidare- och visstidsanställningar

Kategori	2016	2017	Förändring
Tillsvidareanställda ³	8 060	8 643	583
Därav heltid	6 387	6 941	554
deltid	1 673	1 702	29
Visstidsanställda ⁴	892	746	-146
Därav heltid	524	470	-54
deltid	368	276	-92
Totalt antal medarbetare	8 952	9 389	437

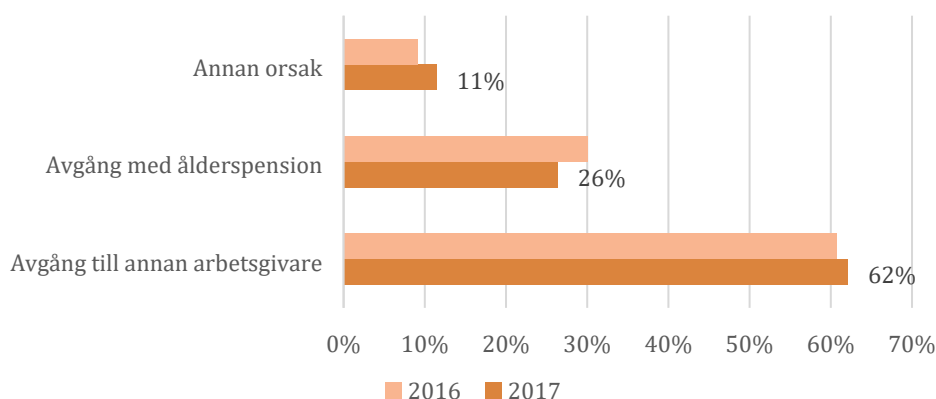
Årets personalökning förklaras bland annat med volymökningar inom grund- och förskola. Inom kommunens utförarverksamhet, Leanlink, ökar antalet medarbetare främst inom vård och omsorgsverksamheten men även på grund av verksamhetsövergång inom kost och restaurangverksamheten.

Kommunen har 1 347 medarbetare med en utomnordisk bakgrund⁵, vilket motsvarar 14 procent av samtliga anställda⁶.

Personalrörlighet

Under året har 741 personer avslutat sin tillsvidareanställning och lämnat kommunen. Det motsvarar en personalomsättning på 7,7 procent, föregående år 7,5 procent. Av de personer som lämnat kommunen har 164 personer gjort det med pension, föregående år var det 170 personer.

Andel per avgångsorsak av totala antalet avgångar från tillsvidare anställning

Semesterdagar

Personalens inestående semester uppgick i december 2017 till 70 093 dagar, eller 7 dagar per anställd. Jämfört med 2016 har antalet inestående semesterdagar ökat med 3 240 dagar.

³ Tillsvidareanställning innebär att anställningen inte har något slutdatum.

⁴ Visstidsanställning innebär att anställningen är tidsbegränsad.

⁵ Uppgifter från SCB. Definition personen född utom Norden eller att båda föräldrarna är födda utom Norden.

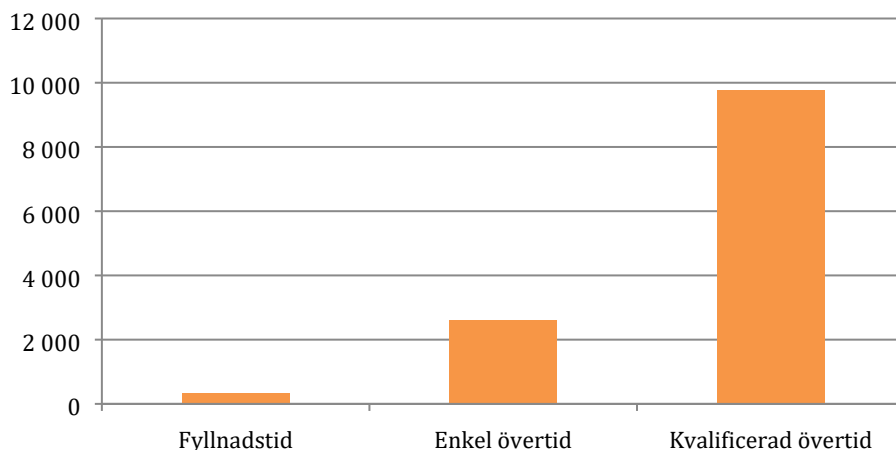
⁶ Tillsvidare- eller visstidsanställda.

Timanställd personal, övertid och fyllnadstid

Förutom tillsvidareanställda och visstidsanställda med månadslön finns timavlönade medarbetare som under året vid ett eller flera tillfällen arbetat i kommunen. Deras sammanlagda arbetade tid uppgår till drygt 1,41 miljoner timmar, vilket motsvarar cirka 710 årsarbeten. Det är en ökning med 19 årsarbeten jämfört med 2016. Under 2017 har 203 miljoner kronor i utbetalats i timlön, det är en ökning med 11 miljoner kronor jämfört med 2016.

Under perioden har arbete med fyllnadstid ökat med 330 timmar med övertidsuttaget sammanlagt ökat med 12 360 timmar jämfört med 2016.

Förändring av utförda timmar i form av övertid eller fyllnadstid

Åldersstruktur

Medelåldern för kommunanställda är 44,6 år. Åldersstrukturen för tillsvidareanställd är jämförbar med tidigare år vilket innebär att 55 procent av den tillsvidareanställda personalen återfinns i intervallet 40-59 år.

Utbetalda löner och arvoden

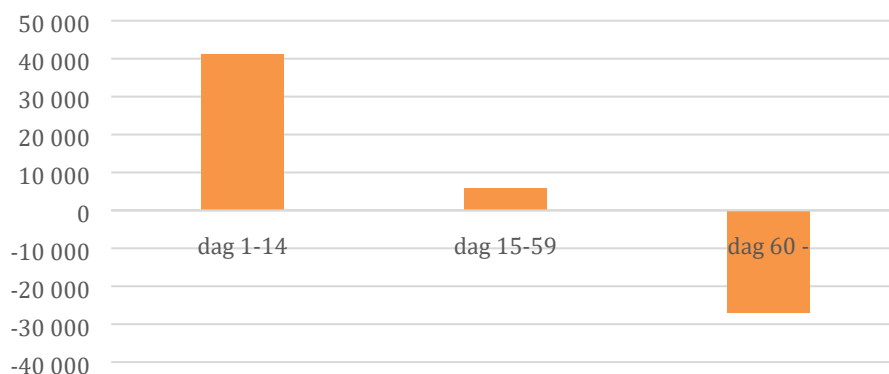
De totala personalkostnaderna uppgår till 4 876 miljoner kronor, vilket är en ökning med 8 procent från 2016. Det är främst kostnader för avgifter och direkta personalkostnader som påverkar den totala kostnadsbilden.

Sjukfrånvaro

För att beskriva hur sjukfrånvaron förändras i organisationen används huvudsakligen två nycklar; sjukfrånvaro i timmar och den lagstadgade redovisningen av sjukfrånvaron, det vill säga sjukfrånvarons andel av den ordinarie arbetstiden för samtliga medarbetare.

Sjukfrånvarons nettoförändring innebär en ökning med drygt 20 300 timmar under 2017. Huvudsakligen är det korttidssjukfrånvaron i sjuklöneperioden (dag 1-14) som svarar för ökningen men en viss ökning finns även i intervallet dag 15-59. Långtidssjukfrånvaron (dag 60-) minskar med knappt 27 000 timmar.

Nettoförändring av sjukfrånvarotimmar i olika intervall

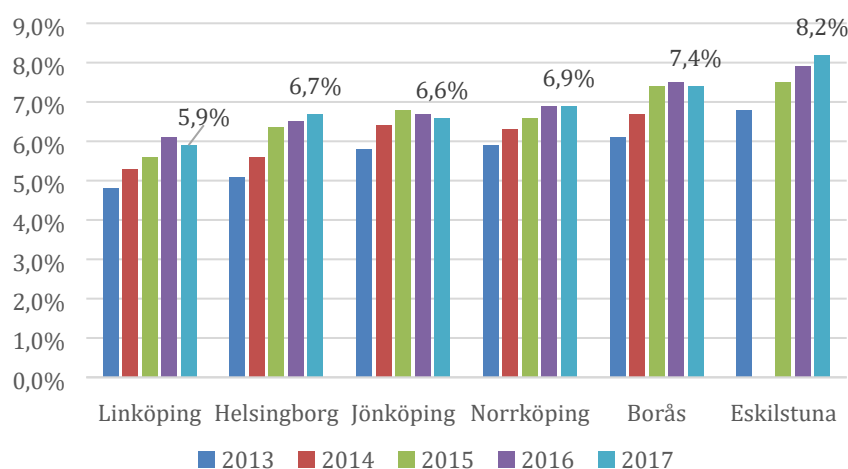
Den totala sjukfrånvaron är 5,9 procent, vilket är en förbättring med 0,2 procentenheter jämfört med 2016. Både män och kvinnors sjukfrånvaro minskar. Men bland yngre medarbetare redovisas en fortsatt ökad sjukfrånvaro.

Tabellen visar den obligatoriska sjukredovisningen i procent av de anställdas sammanlagda planerade arbetstid fördelat på ålder och kön. Även långtidsfrånvaros andel av den totala sjukfrånvaron redovisas.

Obligatorisk sjukredovisning, %	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Total sjukfrånvaro ⁷	5,9	6,1	5,6	5,3	4,8	4,8	4,4	4,4	5,0
- varav långtidssjukfrånvaro ⁸	43,2	47,7	50,0	48,0	44,2	43,5	44,5	47,6	51,0
Sjukfrånvaro för kvinnor	6,3	6,5	6,1	5,7	5,1	5,2	4,7	4,7	5,5
Sjukfrånvaro för män	4,3	4,4	3,9	3,9	3,5	3,4	3,5	3,4	3,4
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 29 år eller yngre	6,0	5,2	3,6	4,0	3,5	3,4	3,2	2,7	4,3
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 30-49 år	5,5	5,8	5,3	4,6	4,4	4,4	4,2	4,1	4,5
Sjukfrånvaro i åldersgruppen 50 år eller äldre	6,4	6,7	6,5	6,0	5,5	5,6	5,1	5,2	5,7

Trenden med en ökande sjukfrånvaro redovisas även bland flera jämförbara kommuner. Tabellen nedan beskriver utvecklingen bland några jämförbara kommuner. Gemensamt för kommunerna är att sjukfrånvaron för medarbetare under 30 år ökar.

Total sjukfrånvaro i några jämförbara kommuner

⁷ Sjukfrånvaros andel av den ordinarie arbetstiden för samtliga medarbetare.

⁸ Den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

Kommunens bolag, förbund och stiftelser

Styrning av kommunens helägda bolag inom Linköpings Stadshus AB

Kommunallagen ger utrymme att organisera kommunal verksamhet i bolag, stiftelser, kommunalförbund med mera men lagen ställer också krav på inflytande och kontroll även om verksamheten bedrivs i bolagsform.

För kommunens bolag inom Stadshuskoncernen finns fastställda bolagsordningar samt gemensamma och särskilda ägardirektiv för att reglera och styra verksamheten inom bolagen. Utöver detta finns planer, program och policyer som kommunfullmäktige fastställer och som också gäller för bolagens verksamhet.

Bolagen ska årligen redovisa sina planer för verksamhet och investeringar för de närmaste tre åren till kommunfullmäktige som då har möjlighet att lämna synpunkter som ska ligga till grund för bolagens fortsatta budgetarbete och planering under den aktuella perioden. Bolagens treårsplaner ska upprättas med beaktande av gällande ägardirektiv. Den beslutade treårsplanen ligger sedan till grund för bolagens budget.

Under året görs ekonomiska uppföljningar vid två tillfällen, per 30 april och 31 augusti, då respektive bolags ekonomi redovisas och stäms av mot de ekonomiska målen. Uppföljningen i april redovisas till kommunstyrelsen och rapporten per augusti rapporteras till kommunfullmäktige.

Vid årets slut sker en redovisning av både verksamhet och ekonomisk måluppfyllelse för respektive bolag till kommunfullmäktige.

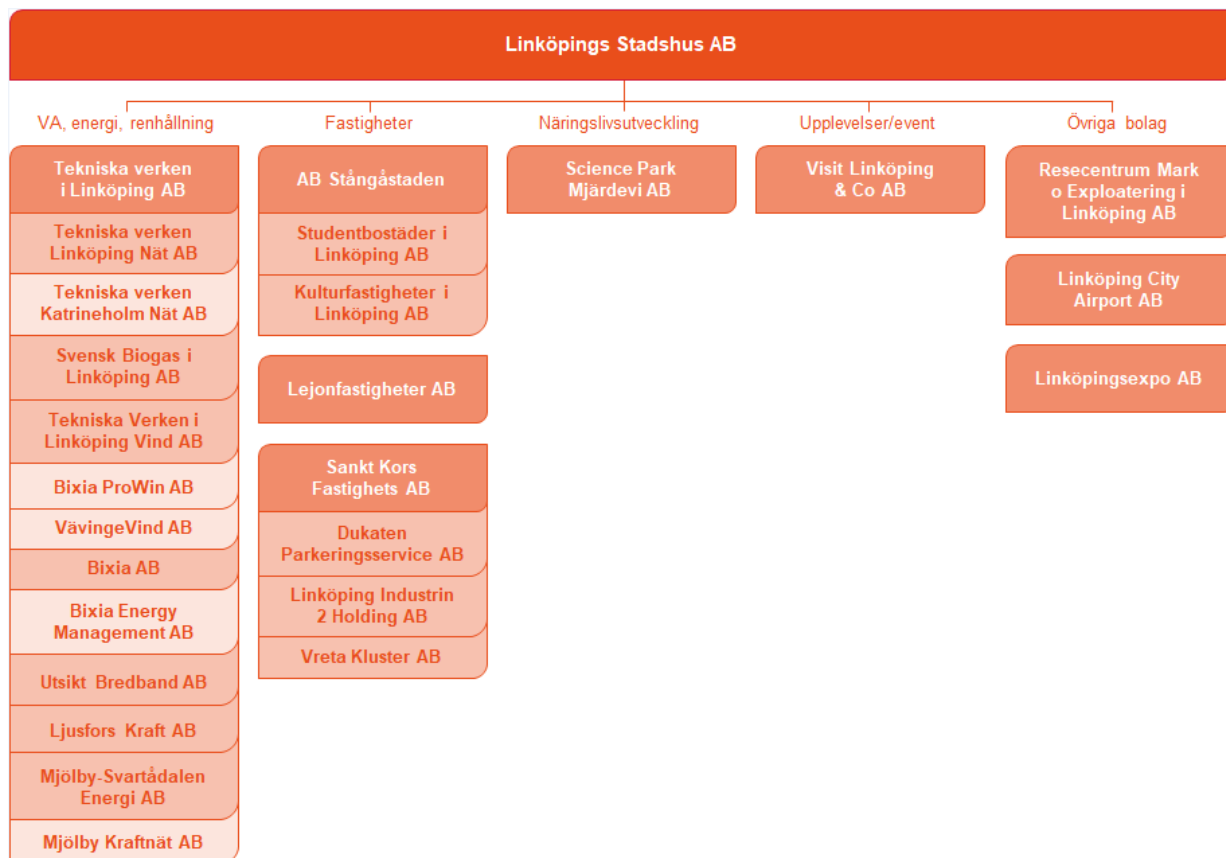
I kommunens årsredovisning ingår Stadshuskoncernen i den sammanställda redovisningen.

Förutom de ovan nämnda formella dokumenten för styrning och uppföljning förekommer även ägardialoger med alla bolag och ägaröverläggningar. Sedan våren 2017 är kommundirektören även VD för Linköpings Stadshus AB. Årligen genomförs en muntlig återrapport till kommunstyrelsen från Linköpings Stadshus AB.

Bedömningen är att ovan nämnda insatser ger en tillräcklig insyn i bolagens verksamhet för att ha kontroll och inflytande på den verksamhet som bedrivs i bolagen.

Kommunägda bolag

Linköpings kommun har valt att bedriva viss verksamhet i företagsform och har därför ägarintressen i ett antal olika aktiebolag, ekonomiska föreningar och stiftelser. Kommunfullmäktige har fastställt kommunens motiv för ägande och ägardirektiv. Kommunfullmäktige har också fastställt verksamhets- och ekonomiska krav för bolagen. Enligt kommunens ägardirektiv ska kommunfullmäktige ges tillfälle att ta ställning innan beslut fattas i bolagens verksamhet som är av principiell karaktär eller annars av större vikt. Frågor som bildande/köp av nya bolag, försäljningar av bolag, taxor och avgifter som bolagen tar ut för sin verksamhet, till exempel för vatten och parkering är exempel på frågor som ska behandlas av kommunfullmäktige.

Delägda bolag

AB Kinda Kanal	Linköpings kommun, Region Östergötland och Kinda kommun
Östsvenska Yrkehögskolan AB	Linköpings kommun, Region Östergötland samt övriga östgötakommuner
Nyköping-Östgötalänken AB	Linköpings kommun samt övriga kommuner längs sträckan
Industrikompetens i Östergötland AB (Skill)	Linköpings kommun, Norrköpings kommun, Motala kommun, Region Östergötland med flera
Scenkonstbolaget i Östergötland AB	Linköpings kommun, Norrköpings kommun och Region Östergötland
Marknadsbolaget i Fjärde storstadsregionen AB	Linköpings kommun, Norrköpings kommun, Region Östergötland och Östsvenska Handelskammaren

Stiftelser och kommunalförbund

Länsmuseet i Östergötland	Linköpings kommun, Norrköpings kommun, Landstinget i Östergötland
Kommunalförbund Fjärde storstadsregionen	Linköpings kommun och Norrköpings kommun
Kommunalförbund Räddningstjänsten Östra Götaland	Medlemskommuner: Linköping, Norrköping, Söderköping, Valdemarsvik och Åtvidaberg

Koncernen Linköpings Stadshus AB

Koncernens verksamheter omfattar såväl bostäder, el, fjärrvärme, vatten- och avloppshantering, förvaltning av skol- och omsorgsfastigheter som parkering, flyg, turism och kultur med mera. I sammanställningen nedan avseende verksamheten i koncernens bolag redovisas endast de tre största helägda bolagen, Tekniska verken, Stångåstaden och Lejonfastigheter. För en mer utförlig beskrivning av dessa bolag och övriga bolag inom Stadshuskoncernen hänvisas till årsredovisningen för Linköpings Stadshus AB och dotterbolagens egna årsredovisningar.

Linköpings Stadshus AB svarar för koncernens övergripande utveckling och strategiska planering, samt styrning och uppföljning av de ekonomiska och finansiella resurserna. Den strategiska utvecklingen och de operativa besluten i moder- och dotterbolag ska ha kommunmedborgarnas långsiktiga intressen som utgångspunkt. Dotterbolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att kommunfullmäktiges beslut verkställs. Flera av aktiebolagen som ingår i koncernen är i sin tur egna koncerner. Stadshuskoncernen leds av en koncernstyrelse, vars representanter utses av kommunfullmäktige.

I samband med årsstämman 2017 utsågs ny VD, kommundirektören, och vice VD, ekonomidirektören. Från och med 1 september 2017 har Stadshus AB ingen anställd personal. Bolaget köper VD- och vVD-tjänster samt sekreterarstöd av kommunen.

Under året har koncernstrukturen förändrats genom att verksamheten i Näringslivsutveckling i Linköping AB (Nulink) flyttats till Linköpings kommun. Nulink har därefter fusionerats med Linköpings Stadshus AB.

Verksamhet och resultat i koncernen Linköpings Stadshus AB

Resultatet efter finansnetto uppgår till 1 249 miljoner kronor (2016: 576). Nettoomsättningen ökade med 249 miljoner kronor jämfört med 2016. Avkastning på eget kapital var 20,7 procent (2016: 11,1) och soliditeten 23,6 procent (2016: 20,6).

Investeringar och låneskuld

Koncernens nettoinvesteringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar uppgick till 2 148 miljoner kronor (2016: 2 361). Investeringarna består främst av nyproduktion av bostäder i det allmännyttiga bostadsbolaget, investeringar i verksamhetslokaler, exploateringsinvesteringar och förnyelsebar energiproduktion.

Koncernen Linköpings Stadshus AB

Nyckeltal	2017	2016	2015
Omsättning, mnkr	7 006	6 757	6 514
Balansomslutning, mnkr	28 221	26 369	25 197
Årets resultat efter finansiella poster, mnkr	1 249	576	275
Årets resultat i % av eget kapital	21	11	6
Soliditet %	24	21	20
Antal anställda	1 293	1 226	1 210

Linköpings Stadshus AB:s upplåning

Vid årsskiftet var Linköping Stadshus AB:s, exklusive dotterbolagen, upplåning 7 275 miljoner kronor, fördelade på kortfristiga lån med 4 550 miljoner kronor och på långfristiga med 2 725 miljoner kronor.

Den genomsnittliga räntan på Stadshus AB:s upplåning var vid årets början 1,32 procent. Den momentana genomsnittliga räntenivån för Linköpings Stadshus AB:s lånevolym inklusive säkringar var per den 31 december 1,05 procent och genomsnittlig räntebindningstid var 1,96 år.

Räntebindningen och normalportföljens räntebindning i procent per 2017-12-31

Tidsperiod	0-1 år	1-3 år	3-5 år	5-7 år	>7 år	Total
Räntebindning	38,7	32,8	19,0	9,5	0	100
Normalportfölj	40	20	20	20	0	100

Bokslutsdispositioner inom Stadshuskoncernen

Moderbolaget erhöll utdelningsbetingade koncernbidrag från dotterbolagen Tekniska verken i Linköping AB med 187 miljoner kronor, från Lejonfastigheter AB med 39 miljoner kronor och från Sankt Kors Fastighet AB med 4 miljoner kronor. AB Stångåstaden lämnade utdelning på 60 miljoner kronor varav 55 miljoner kronor avsåg så kallade bostadspolitiska medel. Dessa lämnas av Linköpings Stadshus AB vidare till Linköpings kommun att användas enligt av Kommunfullmäktige särskilt fattade beslut. Totalt uppgick utdelningarna från dotterbolagen till 147 miljoner kronor. Dessutom erhöll moderbolaget skattebetingade koncernbidrag med 336 miljoner kronor och lämnade 111 miljoner kronor för skatteoptimering inom Stadshuskoncernen.

Sammanställning av koncernbidrag, ägartillskott och utdelning inom koncernen framgår av tabellen nedan:

Linköpings kommun Belopp, mnkr	Koncernbidrag		Ägartillskott		Utdelning	
	Lämnade	Erhållna	Lämnade	Erhållna	Lämnade	Erhållna
Linköpings kommun						55
Moderbolaget						
Linköpings Stadshus AB	111	566	262		55	147
Dotterbolag						
Tekniska verken i Linköping AB	413			177		
AB Stångåstaden	72			56	60	
Lejonfastigheter AB	39	111			87	
Sankt Kors Fastighets AB	34			23		
Visit Linköping & Co AB						
Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB	8			6		
Linköping City Airport AB						
Linköpingsexpo AB						
Summa	677	677	262	262	202	202

I sammanställningen nedan redovisas en samlad bild av dotterbolagen inom Stadshuskoncernen. För de största bolagen, Tekniska verken, Stångåstaden och Lejonfastigheter finns en utförligare redovisning nedan. För övriga bolag hänvisas till respektive bolags årsredovisning.

Bolag	Omsättning mnkr	Resultat efter fin. poster mnkr	Netto- investeringar mnkr	Soliditet %	Antal anställda
Tekniska verken i Linköping AB	4 652	636	681	49	875
AB Stångåstaden	1 483	881	950	46	175
Lejonfastigheter AB	735	72	348	19	64
Sankt Kors Fastighets AB	162	14	214	23	48
Visit Linköping & Co AB	121	2	0	56	98
Resecentrum Mark och Exploatering i Linköping AB	10	8	8	58	0
Linköping City Airport AB	56	-1	2	48	16
Science Park Mjärdevi AB	13	0	0	43	7
Linköpingsexpo AB	29	0	0	3	3

Årets verksamhet i kommunens företag inom Stadshuskoncernen

Tekniska verken i Linköping AB

Majoritetsägda dotterbolag

Tekniska verken Linköping Nät AB (k)
Tekniska verken Katrineholm Nät AB
Svensk Biogas i Linköping AB
Svensk Biogas Handel AB
Usitall AB
Tekniska verken i Linköping Vind AB (k)
Tekniska verken Driftum AB

Delägda dotterbolag

Bixia AB (73,24 %)
Ljusfors kraft AB (99 %)
Utsikt Bredband AB (89,9 %)
Mjölby-Svartådalen Energy AB (50,9%)

Dotterbolag till delägda Bixia

Bixia Energy Management AB

Dotterbolag till delägda Mjölby-Svartådalen

Mjölby Kraftnät AB

Intressebolag till Tekniska verken

Evereg AB (24 %)
Efo AB (21,1%)

Intressebolag till Tekniska verken i Linköping Vind AB

Bixia ProWin (45 %)
Vävinge Vind (26,15 %)
Bobergs Vind AB (33 %)

Ovan anges ägarandelen i de fall den är mindre än 100 procent. För en fullständig bild över bolagsstrukturen hänvisas till Tekniska verken AB.

Tekniska verken i Linköping AB är ett regionalt företag som verkar för ett väl fungerande och långsiktigt hållbart samhälle genom att erbjuda el, vatten, fjärrvärme, fjärrkyla, avfallshantering, bredband och biogas. Genom internationellt engagemang ska koncernen också kunna bidra till globalt miljökunskande. Koncernen bildar ett av regionens största företag. Bolaget ska erbjuda produkter och tjänster till attraktiva priser, med god leveranssäkerhet och med beaktande av miljö- och klimataspekter.

Väsentliga händelser under året

- Förvärv av aktiemajoritet i Mjölby-Svartådalen Energi AB från Motala kommun och Mjölby kommun. Mjölby kvarstår som näst största ägare med 49 procent av aktier och röster.
- Kapitalisering av Västervik Biogas AB samt avyttring av samtliga aktier i Västervik Biogas AB till Västerviks kommun.
- Deltagande och engagemang i Bo- och Samhällsexpo Vallastaden 2017 med anordnande av utställningar och seminarier.
- Installation av kulverten för ledningsbunden infrastruktur i Vallastaden.
- Färdigställande av ny biogasmack Linköping Södra (vid Braskens Bro).
- Installation av sopsug-system i Vallastaden och i Övre Vasastaden.
- Lansering av Linköpings ljuskalender tillsammans med Linköpings kommun som innebär att flertalet färgskiftande belysningsanläggningar i staden förstärker kalenderaktiviteter som storhelger och event med specifika ljussättningar vid specifika tidpunkter.
- Lansering av Sveriges första fullskaleanläggning för rening av läkemedel i avloppsvatten.
- Utveckling av laddinfrastruktur för elfordon i Linköping genom delägarskap i Evereg AB och Clever Sverige AB.
- Har med oberoende expertis upprättat Klimatbokslut för 2014, 2015 och 2016 (färdigställt under 2017).
- Beslut om att bolaget vid normalårsproduktion ska vara fri från användande av kol och fossil olja till 2020.

Framtiden

Företagsledning och styrelse arbetar aktivt med omvärldsbevakning och strategisk planering.

Koncernen påverkas stundtals kraftigt av omvärldsfaktorer över vilka bolaget saknar rådighet. Vetskapen om att för bolaget okontrollerbara händelser inträffar skapar också insikt i betydelsen av att aktivt arbeta för en stark balansräkning som medger resultatsvängningar.

Den förändring som hela energibranschen nu upplever bedöms komma att accelerera. Branschen kommer fortsatt behöva se över och renodla sina strategier för att effektivare kunna möta såväl miljömässiga och samhällseniga ambitioner likväl som nya, förändrade kundmönster och efterfrågan på nya produkter och tjänster från kunderna. Förändringar i marknadens grundstruktur och aktörer kan förväntas som en följd av den ökande digitaliseringen.

Förbrukningsmönster och politisk reglering av marknaderna förväntas förändras. Osäkerheten kring politiska beslut och regleringar motiverar i vissa delar återhållsamhet i tyngre investeringar i grundläggande infrastruktur. Ett sådant exempel kan vara efterföljande etapper efter byggandet av Lejonpannan där ytterligare steg behöver tas för att kunna avveckla det äldre kraftvärmeverket i centrala Linköping.

Förutsättningar för att säkerställa tillgång till en stabil och säker energiförsörjning oaktat temperatur-, nederbörds- och vindförhållanden är centralt för såväl producenter som konsumenter. Lönsamhet för investering i framtida energiförsörjning behöver stärkas genom såväl branschens egen effektivisering som genom politiska styrmedel.

Den stora efterfrågan på utbyggnad av bredband förväntas fortsätta. Även kapacitetsutnyttjande i fibernätet förväntas öka.

Koncernens finansiella ställning och tillgång till kapital är god. Tekniska verken-koncernen har en bra finansiell balans, en produktpalet och kompetensmässig bredd som möjliggör ett konsekvent och trovärdigt agerande med kunder och ägare i långsiktigt fokus. Olika verksamheter befinner sig i olika cykler och påverkas av olika faktorer. Bredden i koncernens verksamheter ger en god bas för att möta svängningar och uppvisa stabilitet i framtiden. Koncernens kärnverksamheter inom energiproduktion, avfallshantering, vatten och avlopp, elhandel samt elnät ges alltid stort fokus ur ett kundperspektiv. Företagets ansvar för tillgänglighet, kvalitet, miljö och pris är stort. Ökad digitalisering ska bidra till starkt interagerande med kunder och leverantörer samt ökad intern effektivitet. Med ökad digitalisering kan gränssnitt gentemot kund förväntas förändras och nya aktörer direkt eller indirekt agera i energibranschen. Tekniska verken bedömer att behovet av samverkan mellan olika aktörer i branschen, men också utanför dagens bransch blir allt viktigare i framtiden.

Under året fattade styrelsen beslut om att Tekniska verken ska vara fri från kol och fossil olja vid normalårsproduktion till 2021. Beslutet är understött av ägaren och innebär också att en eventuell framtida avveckling av kraftvärmeverket i centrala Linköping är aktuell först någon gång under 2030-talet.

Koncernen arbetar vidare utifrån visionen att bygga världens mest resurseffektiva region.

Ekonomi

Nyckeltal	2017	2016	2015
Omsättning, mnkr	4 652	4 640	4 495
Balansomslutning, mnkr	10 094	9 141	8 959
Justerat eget kapital, mnkr	4 942	4 443	4 095
Årets resultat efter finansiella poster, mnkr	636	671	410
Årets resultat i % av justerat eget kapital	13	15	10
Soliditet %	49	49	46
Investeringar brutto, mnkr	730	630	1 144
Antal anställda	875	837	859

Koncernresultatet uppgår till 636 miljoner kronor, en minskning mot föregående år med 35 miljoner kronor. Omsättningen under året var 4 652 miljoner kronor, en ökning med 12 miljoner kronor i jämförelse med föregående år. Investeringarna uppgår till 730 miljoner kronor, en ökning från föregående år med 100 miljoner kronor.

AB Stångåstaden

Majoritetsägda dotterbolag

Studentbostäder i Linköpings AB
Kulturfastigheter i Linköping AB
TGS Fastigheter nr 3 AB
Stångåstaden Holding AB
Stångåstaden Ebbepark Holding AB

Intressebolag

Byggtveckling Svenska AB
Bixia Gryningsvind AB
Linköping Industri 2 Holding AB

Bolaget är den största aktören på Linköpings bostadsmarknad. Stångåstaden äger och förvaltar 18 300 lägenheter, varav 4 185 är studentbostäder, som förvaltas av dotterbolaget Studentbostäder i Linköping AB. Därutöver finns 36 bostäder av speciell kulturhistorisk karaktär i dotterbolaget Kulturfastigheter i Linköping AB.

Väsentliga händelser under året

- Medverkan under Bo- och Samhällsexpo i Vallastaden 2017, där bolagets bostäder var mycket populära att besöka. Av cirka 1 000 bostäder i mässområdet hade bolaget och Studentbostäder 252 stycken.
- Bolaget har färdigställt 538 bostäder för inflytt under året.
- Bolaget har förnyat avtalet med kommunen om att erbjuda bostäder till nyanlända i Linköping.
- Audition för sommarjobb.
- Spadtag för nyproduktion i kvarteret Eddan i city, den stora företagsparken Ebbepark och i Vasastaden, kvarteret Norrskenet.
- Bolaget medverkade till att anordna bland annat Coder Dojo Summer Cirkamp, Culture Cirkamp, Street football cup, skridskoskola och Outdoor hockey school för ungdomar i Linköping.
- Fastighetsförsäljning med ett realisationsresultat på 664 miljoner kronor.

Framtiden

Stångåstaden har redan initierat en ökning av nyproduktionen och bolaget står inför en period som kommer att präglas av expansion. Byggnadstakten kommer vara hög och stora krav ställs på bolaget att öka antalet bostäder till följd av hög inflyttning i staden.

För närvarande har Stångåstaden cirka 600 bostäder under uppförande med inflyttning under 2018-2019. Bolaget står inför stora utmaningar då en stor andel av fastighetsbeståndet kräver omfattande renoveringar och ombyggnader för att hålla dagens standard. Bolaget arbetar med strategier för att renovera i olika nivåer och till olika hyresnivåer. Resultatet av arbetet med stadsdelsutvecklingsprojekt i Ryd och Skäggetorp är lyckat med ökad upplevd trygghet. Under 2018 startas ett liknande arbete i Berga.

Ekonomi

Nyckeltal	2017	2016	2015
Omsättning, mnkr	1 483	1 409	1 369
Balansomslutning, mnkr	8 440	7 706	6 896
Justerat eget kapital, mnkr	3 861	3 090	2 914
Årets resultat efter finansiella poster, mnkr	881	232	207
Årets resultat i % av justerat eget kapital	25	8	7
Soliditet %	46	40	42
Investeringar brutto, mnkr	950	933	706
Antal anställda	175	168	158

Årets nettoomsättning uppgick till 1 483 miljoner kronor, en ökning med 74 miljoner kronor jämfört med 2016. Koncernens resultat efter finansiella poster uppgick till 881 miljoner kronor jämfört med 232 miljoner kronor föregående år. Investeringarna har ökat från tidigare år och uppgår till 950 miljoner kronor jämfört med 933 miljoner kronor för 2016.

Lejonfastigheter AB

Majoritetsägda dotterbolag

Castoris AB

Lejonfastigheter AB erbjuder kommunen och andra offentliga verksamheter lokaler. Bolaget äger och förvaltar 635 952 kvm bruksarea fördelat på 284 fastigheter.

Väsentliga händelser under året

- Flera byggprojekt har färdigställt under året; Solhagaskolan, Brokindsskolan, Norrbergaskolan, Grönfikens förskola samt trapphusboendet i Vallastaden.
- Slutförande av två arkitekttävlingar, en för ny simhall och en för Nya Kungsberget.
- Deltagande vid Vallastaden Expo där all personal medverkade i aktiviteter som Expoutställning, föreläsningar, guidade turer samt minitalks.
- Upphandling av ett nytt elavtal.

Framtiden

Bolaget beräknas göra investeringar för cirka 740 miljoner kronor 2018. Investeringarna kommer att bestå av ny-, till-, och ombyggnader för att anpassa lokalerna till verksamheterna samt investeringar för att upprätthålla och höja fastigheternas långsiktiga värde.

Bland kända investeringar kan nämnas:

- Skolor Tallboda, Tornhag, Vidingsjö, Lingham
- Förskola Björnbärsvägen
- Vårdbostad i Vallastaden
- Sport- och fritidsanläggningar Nya Simhallen, Tinnerbäcksbadet, Vasahallen och Allaktivitetshus i Skäggetorp

Ekonomi

Nyckeltal	2017	2016	2015
Omsättning mnkr	735	689	659
Balansomslutning, mnkr	4 417	4 477	4 175
Justerat eget kapital, mnkr	878	814	850
Årets resultat efter finansiella poster, mnkr	72	80	119
Årets resultat i % av justerat eget kapital	9	10	15
Soliditet %	19	18	20
Investeringar brutto, mnkr	353	525	480
Antal anställda	64	53	43

Hyresintäkterna ökade med knappt 7 procent vilket förklaras av hyresförändringar till följd av färdigställda om-, till och nybyggnationer samt av hyresförändringar enligt avtal. Årets resultat efter finansnetto uppgick till 72 miljoner kronor (2016: 80). Investeringarna uppgick till 353 miljoner kronor (2016: 525).

Kommunens övriga bolag, förbund och stiftelser

Nedan beskrivs kommunens övriga bolag, stiftelser och förbund i korthet. För mer utförlig information hänvisas till respektive bolag, förbund och stiftelses årsredovisning.

Kommunalförbund och samordningsförbund

Styrning av kommunalförbund och samordningsförbund

Kommunallagen ger utrymme att organisera kommunal verksamhet i bolag, stiftelse, kommunalförbund med mera men lagen ställer också krav på inflytande och kontroll över kommunal verksamhet, även om den bedrivs i annan form.

För kommunens kommunalförbund och samordningsförbund finns fastställda förbundsordningar. Utöver detta finns planer, program och policyer som kommunfullmäktige fastställt som också avser kommunalförbund och samordningsförbund.

Kommunalförbunden och samordningsförbundet ska årligen redovisa planer för verksamhet och investeringar för de närmaste tre åren. Under året görs ekonomisk uppföljning vid två tillfällen, per 30 april och 31 augusti, då respektive förbunds ekonomi redovisas och stäms av mot budget. Uppföljningen i april redovisas till kommunstyrelsen och rapporten per augusti rapporteras till kommunfullmäktige.

Förutom de ovan nämnda formella dokumenten för styrning och uppföljning förekommer även möten mellan kommunens och kommunalförbundens tjänstemän.

Bedömningen är att ovan nämnda insatser ger en tillräcklig insyn i kommunalförbundens verksamhet för att ha kontroll och inflytande på den verksamhet som bedrivs i bolagen.

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland är ett kommunalförbund för räddningstjänsterna i Linköpings, Norrköpings, Söderköpings, Valdemarsviks och Åtvidabergs kommuner.

Förbundet redovisar ett resultat för 2017 på 0,0 miljoner kronor (2016: 0,6). Det egna kapitalet uppgår till 10,0 miljoner kronor (2016: 9,9), vilket ger en soliditet på 8 procent (2016: 7).

Kommunalförbundet fjärde storstadsregionen

Kommunalförbundet ansvarar för Linköpings och Norrköpings kommuns löne- och upphandlingsverksamhet. Förbundet startade 2008 med löneverksamheten, 2009 överfördes den kammungemensamma upphandlingsverksamheten till kommunalförbundet. Förbundet redovisar ett överskott med 1,5 miljoner kronor för 2017 (2016: -3). Soliditeten har ökat till 65,5 procent (2016: 60).

Linköpings samordningsförbund

Samordningsförbundet är en fristående juridisk person som är bildat av Försäkringskassan, Linköpings kommun, Åtvidabergs kommun, Kinda kommun, Region Östergötland och Arbetsförmedlingen.

Syftet med Samordningsförbundet är att medborgare som står utanför arbetsmarknaden ska uppnå eller förbättra sin förmåga till förvärvsarbete. Samordningsförbundet redovisar ett negativt resultat med 1,42 miljoner kronor (2016: -4,2). På grund av tidigare års överskott, och därmed ett ingående eget kapital på 3,77 miljoner kronor, har förbundet budgeterat för ett underskott 2017. Soliditeten har minskat till 40 procent (2016: 49).

Övriga delägda aktiebolag

Industrikompetens AB är verksam inom rekrytering, bemanning, utbildning och verksamhetsutveckling. Bolaget ägs tillsammans mellan näringsliv och kommuner, Linköpings kommuns ägarandel är två procent.

AB Kinda Kanal ägs av Linköpings kommun (38 procent), Region Östergötland samt Kinda kommun. Kanalen är idag en ren upplevelseattraktion. Det utförs inga transporter som det ursprungliga syftet med kanalen var. Verksamheten finansieras huvudsakligen genom att de tre ägarna ger årliga aktieägartillskott till bolaget. Bolaget har fem anställda.

Scenkonstbolaget ägs av Region Östergötland, Norrköpings kommun och Linköpings kommun (20 procent). Scenkonstbolaget består av de konstnärliga verksamheterna Norrköpings Symfoniorkester och Östgötateatern. Bolaget ska bidra till en fortsatt utveckling av kulturlivet i Östergötland.

Nyköping-Östgötälänken AB ska skapa förutsättningar för fortsatt regionförstoring mellan landets största respektive fjärde arbetsmarknadsområde. Bolaget bildades 2001. Linköpings kommuns ägarandel är 18 procent.

Östsvenska yrkeshögskolan 8,3 procent

Stiftelser

Östergötlands länsmuseum har som ändamål att inom Östergötlands län bedriva och befrämja kulturminnesvård och övrig museal verksamhet liksom annan därmed förenlig kulturell verksamhet, att förvalta och vårda stiftelsens fastigheter, markområden, byggnader och samlingar och hålla dem tillgängliga för allmänheten. Verksamheten bedrivs i museibygnaden i Linköping, på Löfstad slott i Norrköpings kommun och i viss omfattning i länets övriga kommuner.

Stiftelsen Östergötlands Länsteater – Östgötateatern – driver teaterverksamhet i Östergötlands län. Sammanlagt har Scenkonstbolaget cirka 200 fast anställda och omsätter cirka 200 miljoner kronor per år. Ägare är Region Östergötland, Norrköpings kommun och Linköpings kommun.

Stiftelsen Linköpings Trädgårdsförening har inte längre någon affärsdrivande rörelse då styrelsen beslutat att avveckla rörelsen under ordnade former.

Finansiell analys

I kommunkoncernen ingår kommunen och de kommunala bolag som finns samlade inom koncernen Linköpings Stadshus AB. För en mer utförlig beskrivning av bolagen hänvisas till årsredovisningen för Linköpings Stadshus AB samt dotterbolagens årsredovisningar.

Om kommunkoncernen

Kommunkoncernen omfattar förutom den juridiska personen Linköpings kommun även de bolag i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Med betydande inflytande avses normalt en röstandel om minst 20 procent.

För att spegla kommunkoncernens samlade verksamhet görs en sammanställd redovisning. I den redovisningen ingår Linköpings kommun samt den verksamhet som bedrivs i aktiebolagsform inom Linköpings Stadshus AB. Med denna definition omfattas år 2017 totalt 10 företag⁹ med en underkoncernbildning. Samtliga 10 företag är aktiebolag. Övriga juridiska personer som Linköpings kommun kan anses ha ett betydande inflytande i, anses för små för att konsolideras i den sammanställda redovisningen.

Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en helhetsbild av den samlade kommunkoncernens ekonomi och åtaganden. Interna transaktioner mellan de organisationer som ingår i koncernen ska därför elimineras.

De kommunala bolagens utveckling har stor betydelse för kommunkoncernens ekonomi, eftersom de svarar för en stor del av omsättningen och balansomslutningen. Den 31 december 2017 fanns det totalt 10 682 (2016: 10 178) anställda inom kommunkoncernen.

Finansiell analys – kommunkoncernen

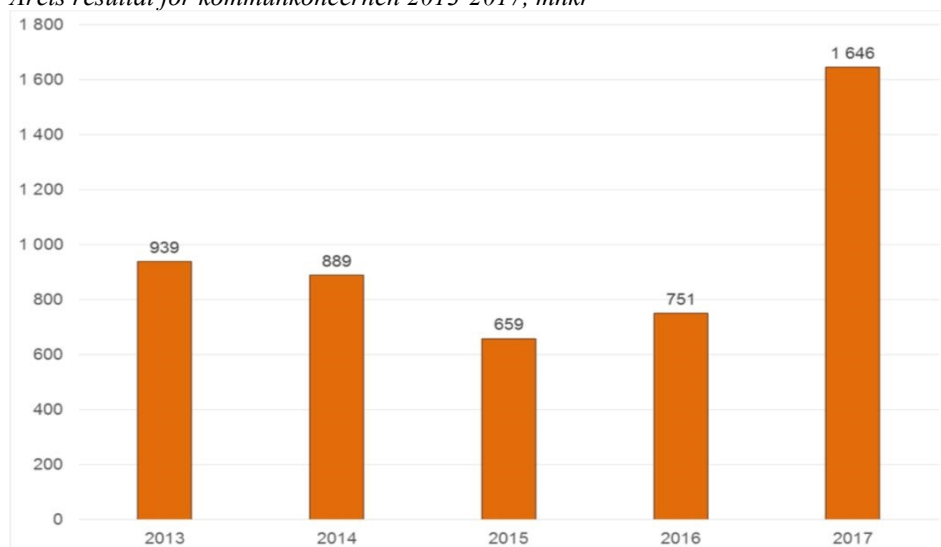
Resultat

Efter att koncerninterna mellanhavanden har eliminerats uppkommer ett resultat efter finansnetto för kommunkoncernen på 1 773 miljoner kronor (2016: 897). För koncernen Linköpings stadshus AB blev resultatet efter finansiella poster 673 miljoner kronor högre än föregående år. Denna förbättring förklaras huvudsakligen av att AB Stångåstaden gjorde en fastighetsförsäljning under 2017 med ett realisationsresultat på 664 miljoner kronor.

För kommunkoncernen ökade verksamhetens intäkter (exklusive skatteintäkter, generella statsbidrag och finansiella intäkter) med 893 miljoner kronor, från 7 738 miljoner kronor till 8 631 miljoner kronor. Verksamhetens kostnader (exklusive finansiella kostnader) ökade med 376 miljoner kronor från 13 124 miljoner kronor till 13 500 miljoner kronor.

Omsättningen för kommunkoncernen uppgår till 16,5 miljarder kronor och årets resultat uppgår till 1,6 miljarder kronor.

Årets resultat för kommunkoncernen 2013-2017, mnkr

⁹ Moderbolaget Linköpings Stadshus AB, Tekniska verken, Stångåstaden, Lejonfastigheter, Visit Linköping & co, Sankt Kors, Resmex, Linköping City Airport AB, Science Park Mjärdevi samt Linköpingsexpo

Finansiella intäkter och kostnader

Kommunkoncernens finansnetto är negativt och uppgår till -62 miljoner kronor (2016: -70). Kommunkoncernen har en nettolåneskuld och högre finansiella kostnader än intäkter.

Investeringar

Kommunkoncernens bruttoinvesteringar uppgår till 2 643 miljoner kronor (2016: 2 695). Den största delen av investeringarna har gjorts inom Stadshuskoncernen med 2 257 miljoner kronor (2015: 2 361). Resterande del, 386 miljoner kronor, står Linköpings kommun för, varav 128 miljoner kronor finansierats med investeringsbidrag. Avskrivningar på anläggningstillgångar ökade med 150 miljoner kronor till 1 270 miljoner kronor.

Soliditet

Kommunkoncernens balansomslutning uppgick till 38 209 miljoner kronor (2016: 35 693), en ökning med 7,0 procent. Det egna kapitalet har ökat och uppgår till 11 983 miljoner kronor (2016: 10 337), vilket ger en ökning med 15,9 procent. Kommunkoncernens soliditet uppgår till 31,4 procent (2016: 29,0). En stabil soliditet är viktig för att ge en god betalningsförmåga på lång sikt och därmed en stark finansiell handlingsberedskap i framtiden. Kommunkoncernens soliditet har successivt ökat under de senaste åren.

Likviditet

Kommunen och de helägda bolagen samlar likviditeten på koncernvalutakontot, KVK. Kontot tillhandahålls av Nordea. Sedan 2016 tar Nordea ut en avgift för all aggregerad kontolikviditet överstigande 100 miljoner kronor. Avgiftsnivån är rörlig men motsvarar cirka -0,50 procent på årsbasis. Kommunen placerar löpande en del av likviditeten i kortfristiga räntebärande tillgångar. Intäkter från placeringarna reducerat med inlåningsavgiften ger för 2017 ett nettoresultat på strax över 0 kronor. Kommunkoncernen har därmed inte haft någon nettokostnad för att hålla en genomsnittlig likviditet på 669 miljoner kronor.

Resultat KVK, placeringsintäkter reducerat med inlåningsavgifter

KVK, resultat 2017 mnkr kronor

Nettoresultat	Intäkter	Kostnader	Budgetavvikelse
+ 0,2	+ 1,3	- 1,1	- 0,3

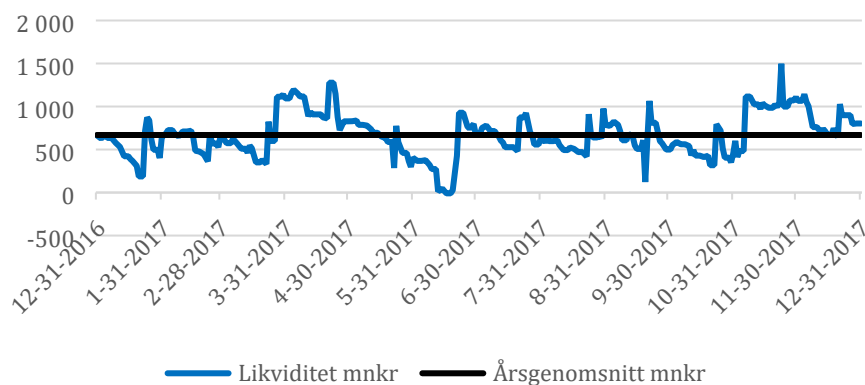
Marknadsvärden/bokförda värden och risk

Placeringsportföljen

Marknadsvärde mnkr	Bokfört värde mnkr	Räntebindning	Risk mnkr Ränta +/- 1 %
441,5	438,6	332 dagar	-4,1/+4,1

Koncernens aggregerade likviditet varierar påtagligt över året med högsta värde på +1 498 miljoner kronor, ett lägsta värde på -9 miljoner kronor. Likviditeten bedöms vara tillräcklig för att kommunkoncernen ska kunna möta kommande betalningsförpliktelser.

Kommunkoncernens likviditet 2017, mnkr

Koncernens lån

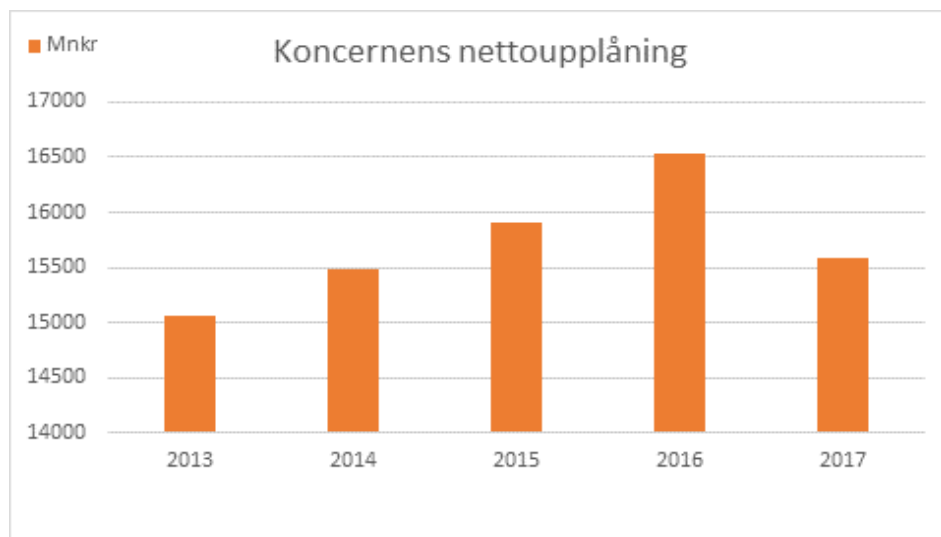
Koncernens totala lån uppgick den 31 december till 16 421 miljoner varav 839 miljoner kronor var förmedlat inom Stadshuskoncernen. Den externa nettoupplåningen uppgår därför till 15 583 miljoner kronor. Av dessa har 3 100 miljoner kronor lånats av Kommuninvest. Kommunen hade vid årsskiftet inga egna eller förmedlade lån. Låneramen för 2017 uppgår till 19 611 miljoner kronor och ramen har inte överskridits under året.

Aktuell låneskuld per 2017-12-31

Belopp i mnkr	Låneskuld per 1/1 2017	Förändring låneskuld	Låneskuld per 31/12 2017
Tekniska Verken	1 924	167	2 091
Lejonfastigheter	3 101	151	3 252
Stångåstaden	3 975	-1 110	2 865
Sankt Kors	619	150	769
ResMex	70	0	70
Flygmex	0	0	0
Bryggaregården	0	0	0
Stadshus AB	6 514	22	6 536
Summa	16 203	-620	15 583

Koncernbolagen ska upprätta egna finanspolicys där ränte- och kapitalbindningstider regleras. Bolagen beslutar även i vilken form upplåningen sker det vill säga korta certifikat (max ett års löptid) eller längre obligationer. Även detta redovisas av respektive bolag. Bolagen redovisar själva i vilken utsträckning derivat och ränteswappar används i syfte att räntesäkra lånen.

Utvecklingen av koncernens totala låneskuld redovisas i grafen nedan, för 2016 har övriga skulder 265 miljoner kronor redovisats som lån. Motsvarande belopp 2017 uppgår till 351 miljoner kronor men beloppet redovisas här inte som en del av koncernens lån vilket påverkar nettoupplåningen. Under 2017 har bara Stångåstaden minskat sin upplåning.

Kommunkoncernens finansiella ställning

Uppställningen nedan visar en bild av kommunkoncernens finansiella ställning per den 31 december för åren 2015-2017. Nettolåneskulden är beräknad enligt följande; räntebärande skulder minskat med räntebärande fordringar, likvida medel och placerade medel i likvida finansiella instrument. Finansiellt sett är kommunkoncernen en nettolåntagare med en nettoskuld på 9 851 miljoner kronor. Nettolåneskulden har ökat med 889 miljoner kronor från föregående år. Kommunkoncernens bokförda värde för immateriella och materiella anläggningstillgångar samt maskiner och inventarier har samtidigt ökat med 2 269 miljoner kronor och uppgår till 26 299 miljoner kronor.

Nettolåneskuld koncernen, belopp mnkr	2017	2016	2015
Räntebärande skulder			
Långfristiga skulder	10 590	7 899	9 214
Korta skulder till kreditinstitut	6 344	8 641	6 695
Summa skulder	16 934	16 540	15 909
Räntebärande tillgångar/Placerade medel			
Placerade medel och långfristiga fordringar exkl pensionsmedel (bokfört värde)	-6 716	-6 676	-6 533
Likvida medel (KVK exkl placeringar)	-367	-902	-833
Summa tillgångar	-7 083	-7 578	-7 366
Nettolåneskuld	9 851	8 962	8 543

Borgensåtaganden inom kommunkoncernen

Inom kommunkoncernen förekommer borgensåtaganden både från kommunen till kommunala bolag och från Stadshuskoncernen till dotterbolagen. Per den 31 december 2017 är borgensåtagandena fördelade enligt följande:

Borgen från kommunen	Belopp mnkr	Borgen från Tekniska verken	Belopp mnkr
Pensioner kommunala bolag	9	Evereg AB	0
Stadshus AB	8 575	Bixia ProWin	0
Summa	8 585		0

Finansiell analys – kommunen

Resultat

Kommunens omsättning uppgår till 9 837 miljoner kronor för år 2017 och resultatet blev plus 320 miljoner kronor vilket motsvarar 3,3 procent av verksamhetens bruttokostnad. Årets resultat blev 380 miljoner kronor bättre än budgeterat. Förbättringen jämfört med föregående år beror bland annat på överskottet för ersättning från Migrationsverket, höjda skatteintäkter på grund av en stor befolkningsökning samt extra statsbidrag såsom byggbonus och välfärdsmedel. Att budgetavvikelsen och resultatet inte är lika beror på att det budgeterade resultatet är minus 61 miljoner kronor på grund av ianspråktagande av markeringar. År 2004 var senaste gången som kommunen redovisade ett underskott i årsbokslutet.

I kommunens resultat redovisas samtliga pensionsåtaganden enligt den så kallade fullkostnadsmodellen. Enligt lagen om kommunal redovisning ska inte pensioner som tjänats in före 1998 redovisas som en skuld i balansräkningen. För att resultatet ska bli jämförbart med andra kommuner måste det därför justeras för pensionsredovisningen. Eftersom den del av pensionsskulden som är intjänad före 1998 nu minskar innebär det att kommunens resultat kommer att försämrans vid en sådan justering. Linköpings kommuns resultat försämrans vid en sådan justering med 120 miljoner kronor och blir efter justeringen plus 200 miljoner kronor.

Balanskravsutredning

Enligt kommunallagen krävs att kommunernas ekonomi ska vara i balans, det vill säga att årets intäkter ska täcka kostnaderna. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas under de närmast följande tre åren. Vid avstämningen mot balanskravet räknas inte realiserade vinster och orealiserade förluster med i resultatet.

Kommunen har 2017 ett positivt resultat efter balanskravsjusteringar på 316 miljoner kronor och inget balanskravsresultat sedan tidigare år som behöver återställas. Sedan lagen infördes år 2000 har kommunen inte behövt återställa något negativt balanskravsresultat.

Balanskravsutredning, belopp mnkr	2017	2016	2015
Årets resultat	320	62	190
Samtliga realisationsvinster	-4	-2	-8
Vissa realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
Vissa realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
Orealiserade förluster i värdepapper	0	0	1
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	316	60	183
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
Årets balanskravsresultat	316	60	183
<i>Synnerliga skäl:</i>			
Medel till övriga markeringar	-	-	-112
Medel från övriga markeringar	61	120	96
Sänkt diskonteringsränta för pensionsskuldberäkning	-	-	-
Årets balanskravsresultat efter synnerliga skäl	377	179	167
Balanskravsresultat att återställa	0	0	0

Ianspråktagande av markeringar¹⁰

Ianspråktagande av markeringar möts inte av årets löpande intäkter utan finansieras med kommunens likviditet som därför är avgörande för hur stora ianspråktagande som kan göras respektive år. Under året har sammanlagt 61 miljoner

¹⁰ En markering är en "öronmärkning" av eget kapital till ett särskilt ändamål

kronor förbrukats av de 70 miljoner kronor som kommunstyrelsen tog beslut om gällande för 2017. Av markeringarna är 150 miljoner kronor reserverade i en resultatutjämningsreserv för att vid behov kunna utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Resterande medel är ”öronmärkta” för särskilda ändamål.

Jämförelsestörande poster

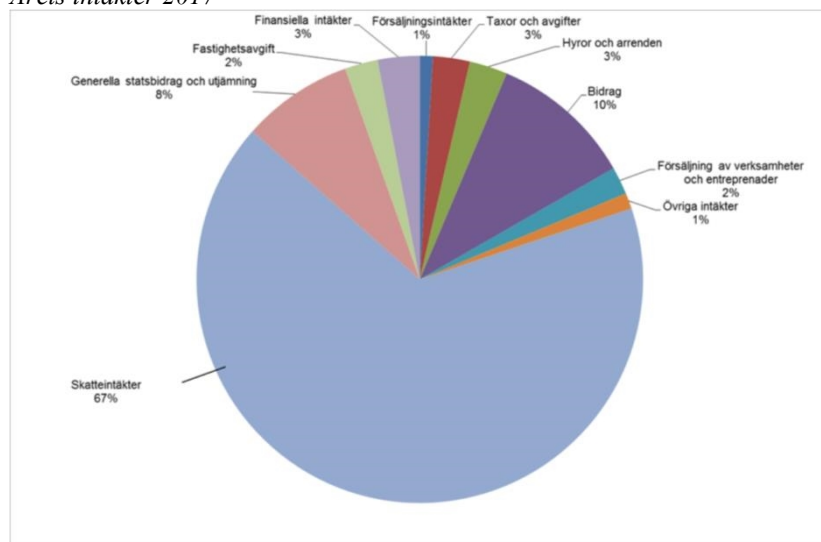
Som jämförelsestörande betraktar Linköpings kommun poster som är sällan förekommande och överstiger 5 miljoner kronor. Som jämförelsestörande poster räknas också återkommande poster som varierar stort mellan åren, till exempel kostnader och intäkter för exploatering och realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar. Jämförelsestörande poster bör särskilt beaktas vid jämförelser av resultatet mellan olika år. Resultatet exklusive jämförelsestörande poster är plus 263 miljoner kronor.

De poster som betraktas som jämförelsestörande under 2017 är, exploateringsinkomster 114 miljoner kronor, realisationsvinster 4 miljoner kronor samt exploateringskostnader 61 miljoner kronor. Sammanlagt uppgår de jämförelsestörande posterna i bokslutet till 57 miljoner kronor i nettointäkter.

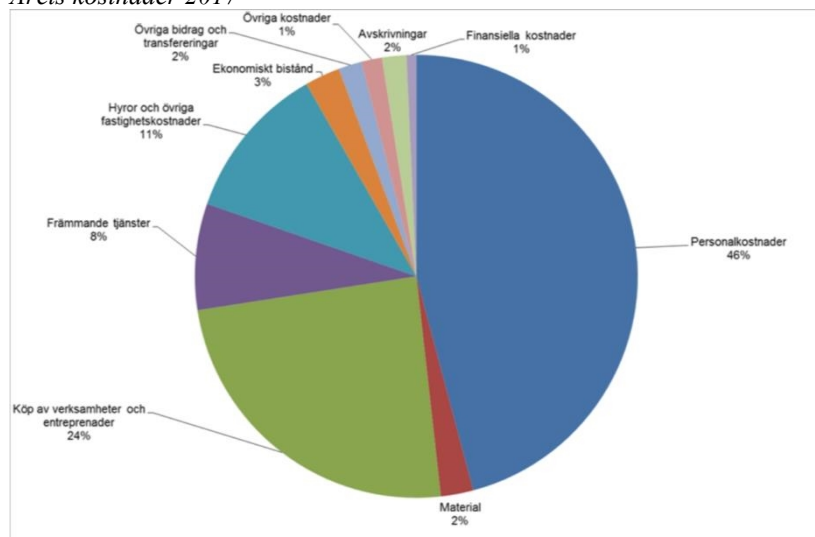
Verksamhetens intäkter och kostnader

Diagrammen visar kommunens kostnader respektive intäkter fördelat på olika kostnads-/intäktslag.

Årets intäkter 2017

Årets kostnader 2017

För att behålla en fortsatt god ekonomi bör inte verksamhetens kostnader öka snabbare än finansieringen i form av skatteintäkter och statsbidrag under en tidsperiod. Om nettokostnaderna ökar snabbare än finansieringen kommer det så småningom att leda till framtida underskott. För att inte tillfälliga kostnader eller intäkter ska påverka jämförelserna har jämförelsestörande poster rensats i nedanstående tabell.

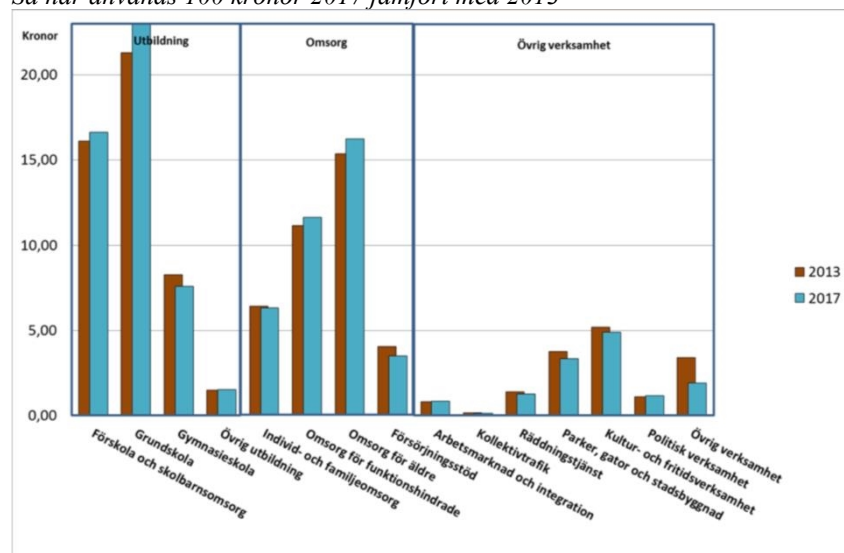
Förändring i %	2017	2016	2015
Nettokostnadsutveckling ¹¹	3,1	5,4	3,9
Skatteintäktsutveckling ¹²	6,1	4,8	3,0

Utvecklingen av skatteintäkterna och de generella statsbidragen är extra hög under 2017 på grund av extra statsbidrag såsom byggbonus, välfärdsmiljarder samt en stor befolkningsökning.

De två föregående åren har verksamhetens nettokostnader ökat mer än skatteintäkterna vilket bland annat beror på stora ianspråktagande av markeringar de senaste åren. När nettokostnaderna ökar snabbare än skatteintäkterna minskar det framtida handlingsutrymmet.

Verksamhetens nettokostnader uppgår till 7 894 miljoner kronor exklusive jämförelsestörande poster vilket är en ökning med 3,1 procent (234 miljoner kronor) jämfört med bokslut 2016. Finansieringen i form av skatteintäkter och utjämning har ökat till 6,1 procent (452 miljoner kronor) och finansnettot blev 3,1 procent (8 miljoner kronor) lägre än föregående år.

Så här används 100 kronor 2017 jämfört med 2013

Förskola och skolbarnsomsorg	16,63	Arbetsmarknad och integration	0,84
Grundskola	23,00	Kollektivtrafik	0,12
Gymnasieskola	7,57	Räddningstjänst	1,27
Övrig utbildning	1,53	Parker, gator och stadsbyggnad	3,35
Individ- och familjeomsorg	6,33	Kultur- och fritidsverksamhet	4,89
Omsorg för funktionshindrade	11,63	Politisk verksamhet	1,18
Omsorg för äldre	16,26	Övrig verksamhet	1,89
Försörjningsstöd	3,51		

Driftkostnadsandel

För att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är det viktigt att det finns en balans mellan intäkter och kostnader. Ett mått på en sådan balans är driftkostnadsandelen. Andelen måste vara lägre än 100 procent för att resultatet ska kunna bidra till att finansiera de investeringar som överstiger avskrivningarna samt ianspråktagande av markeringar. Verksamhetens andel av skatter och finansnetto uppgår för 2017 till 96,8 procent, exklusive jämförelsestörande poster, vilket är en förbättring sedan föregående år.

Driftkostnadsandel, %	2017	2016	2015
Verksamhetens nettokostnader	94,6	97,2	96,4
Avskrivningar	2,2	2,1	2,0
Driftkostnadsandel	96,8	99,3	98,4

¹¹ Verksamhetens nettokostnad, exklusive jämförelsestörande poster

¹² Skatteintäkter inklusive skatteutjämning, generella statsbidrag och fastighetsavgift

Förbättringen jämfört med föregående år beror bland annat på överskottet för ersättning från Migrationsverket, stort överskott för reserv för demografi, pris och lön, resursmedel samt ett överskott för nämndernas samlade verksamhet. Den påverkas även av höjda skatteintäkter på grund av en stor befolkningsökning samt extra statsbidrag såsom byggbonus och välfärdsmiljarder.

Budgetavvikelser

En förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och ekonomi i balans är en god budgetföljsamhet. Barn- och ungdomsnämnden, utförarnämnden och omsorgsnämnden redovisar underskott jämfört med budgeten för 2017. Nämndernas samlade överskott jämfört med budget uppgår till 62 miljoner kronor.

Att budgetavvikelsen och resultatet inte är lika beror på att det budgeterade resultatet är minus 61 miljoner kronor på grund av ianspråktagande av markeringar.

Fördelning av 2017 års budgetavvikelse	Bokslut	Prognos oktober	Prognos augusti	Prognos april
Belopp mnkr				
Nämndernas budgetavvikelse exkl exploatering	62	6	-3	-10
Överskott ersättning EKB, tidigare år	86	43	-	-
Exploateringsverksamheten	31	27	9	7
Resurs- och reservmedel, intern ränta	156	148	130	104
Pensionsenheten exkl finans	46	-3	-2	0
Skatteintäkter	87	62	66	54
Finansnetto	-87	-13	-19	-22
Budgetavvikelse*	380	271	181	133
Årets resultat	320	207	112	79
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	316	205	111	79

*Budgeten är negativ (-61 miljoner kronor) till följd av ianspråktaganden av markeringar.

Nämndernas budgetavvikelser

Budgeten är det viktigaste instrumentet för styrning av kommunens verksamheter. Kommunfullmäktige har i budgetbeslutet gjort en prioritering av hur skattemedlen ska användas. En förutsättning för att uppnå god ekonomisk hushållning är därför att nämnderna klarar att bedriva verksamheten inom den tilldelade budgeten. Nämndernas budgetavvikelser exklusive exploateringsverksamhet, visar ett överskott med 62 miljoner kronor vilket motsvarar 0,8 procent av deras samlade budget. I tabellen nedan redovisas de olika nämndernas bokslutsresultat samt prognostiserade budgetavvikelser för helår 2017 vid respektive uppföljningstillfälle.

Nämndernas budgetavvikelser	Bokslut 2017	Prognos oktober	Prognos augusti	Prognos april
Belopp mnkr				
Barn- och ungdomsnämnden	-21	-26	-23	-16
Utförarnämnden	-6	-5	1	-4
Omsorgsnämnden	-3	-13	-13	-13
Kommunstyrelsens anställningsmyndighet	-0	-1	6	0
Kultur- och fritidsnämnden	3	1	1	0
Äldrenämnden	5	0	0	-2
Bygg- och miljönämnden	6	5	3	2
Bildningsnämnden	8	-4	-8	-12
Kommunstyrelsen	17	22	9	8
Socialnämnden	23	12	12	22
Samhällsbyggnadsnämnden	26	11	6	6
Övriga nämnder och styrelser	4	4	3	0
Summa nämndernas verksamheter	62	6	-3	-10

Prognoser

Linköpings kommun upprättar tre delårsrapporter per år, per den 30 april, per den 31 augusti och per den 31 oktober. Delårsrapporterna innehåller också prognoser av utfallet för innevarande år. Det är viktigt att dessa hamnar så nära det verkliga utfallet som möjligt, eftersom det kan komma att vidtas ekonomiska åtgärder beroende på hur utfallet förväntas bli. Som framgår ovan finns flera budgetavvikelser i prognosen, dessa kommenteras nedan.

Jämfört med prognoserna som gjorts under året har det skett förändringar.

- Nämndernas samlade prognostiserade budgetavvikelse har förbättrats.
- Flera av nämnderna redovisar förbättrade resultat. Samhällsbyggnadsnämnden har ett större överskott på grund av mild vinter, bildningsnämnden har ett överskott istället för underskott bland annat redovisar enheterna Birgittaskolan och Anders Ljungstedt bättre resultat och omsorgsnämnden har minskat sitt underskott bland annat har kostnaderna för hemtjänst minskat mer än beräknat.

- Socialnämnden har erhållit retroaktiva ersättningar från Migrationsverket för 2016 som sökts under 2017 utöver de som ingick i tidigare prognoser.
- Den stora förändringen för pensionsenheten avser pensioner intjänade före 1998 (ansvarsförbindelsen) där prognosen från pensionsadministratören för pensionsskuldens storlek kraftigt minskat på grund av vissa kollektivavtalade regleringar som hanterar samordning mellan allmän pension och tjänstepension.
- För finansnettot beror förändringen på att delar av utdelningen från Linköpings Stadshus AB om 81 miljoner kronor inte tas ut med anledning av resultatet i bokslut 2017.
- Prognoser och utfall för exploateringsintäkterna har förändrats under året, det beror på att det är svårt att förutsäga när försäljningarna kommer att ske och de kan avse stora belopp.
- Skatteintäkterna beräknas i både prognoserna under året och i bokslutet enligt SKL:s prognoser.

Finansnetto

Finansnettot uppgår för 2017 till plus 241 miljoner kronor vilket är 87 miljoner kronor lägre än budgeterat.

Budgetavvikelse	Belopp mnkr
Långsiktiga placeringar	
<i>Räntor, utdelningar och rabatter</i>	-43
<i>Vinster finansiella placeringar</i>	53
<i>Kostnader finansiella placeringar</i>	-3
Netto avvikelse	7
Pensionsmedelsplaceringar	
<i>Räntor, utdelningar och rabatter</i>	-7
<i>Vinster finansiella placeringar</i>	39
Netto avvikelse	32
Pensionsenheten	-26
Årlig och uppskjuten utdelning från Stadshus	-81
Övriga avvikelser	-19
Summa	-87

Riksbanken har under året bibehållit den negativa styrräntan på -0,50 procent. Avkastningen på räntebärande placeringar är därför på historiskt låga nivåer. Detta betyder att resultatet för räntor, utdelningar på fonder och rabatter understiger budgeterade intäkter. Detta kompenseras av större vinster än vad som budgeterats, se ovan. Detta gäller både för den långsiktiga portföljen och för pensionsmedelsförvaltningen.

Pensionsenheten beräknar en negativ avvikelse mot budget med 26 miljoner kronor som förklaras av högre finansiell kostnad för pensionsskulden.

Delar av den budgeterade utdelningen från Linköpings Stadshus AB om 81 miljoner kronor kommer inte tas ut med anledning av resultatet i bokslut 2017. "Övriga" negativa avvikelser förklaras i huvudsak av att intäkterna från budgetuppdraget gällande ökade finansiella intäkter kommer att erhållas succesivt. Kommunens bolag kommer refinansiera förfallna lån samt ta upp nya lån med kommunal borgen. Detta leder till succesivt ökade intäkter hos kommunen i form av borgensavgifter. Kommunen har under året även gått med i Kommuninvest och kommer därigenom att kunna ta del av återbäring för upptagna lån i Kommuninvest, inte heller detta får fullt genomslag under 2017 utan intäkten kommer att öka succesivt.

Skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag

Den samlade nettointäkten för skatt, utjämning, statsbidrag och fastighetsavgiften redovisas enligt SKL:s prognos den 21 december till 7 916 miljoner kronor för 2017. Jämfört med föregående år är det en ökning med 452 miljoner kronor eller 6,1 procent. Att ökningen är större än normalt beror på de tillkommande statsbidragen samt en kraftig befolkningsökning under 2016 (skatteintäkterna erhålls under 2017 för invånare den 1 november 2016).

Budgeten för skatteintäkter fastställdes av fullmäktige den 24 november 2015 och grundade sig på SKL:s då aktuella prognos. Därefter har budgeten förändrats på grund av att statsbidragen "välfärdsmiljarderna" med 51 miljoner kronor, tillfälligt stöd från Migrationsverket för ensamkommande unga asylsökanden med 5 miljoner kronor och "byggbonus" med 58 miljoner kronor tillkommit. Hela statsbidraget för "välfärdsmiljarderna" har budgeterats som en intäkt och fördelats till nämnderna enligt beslut. Av "byggbonusen" som erhöles i december 2016 har inte hela beloppet förbrukats under 2017 men resterande redovisas som överskott i bokslutet.

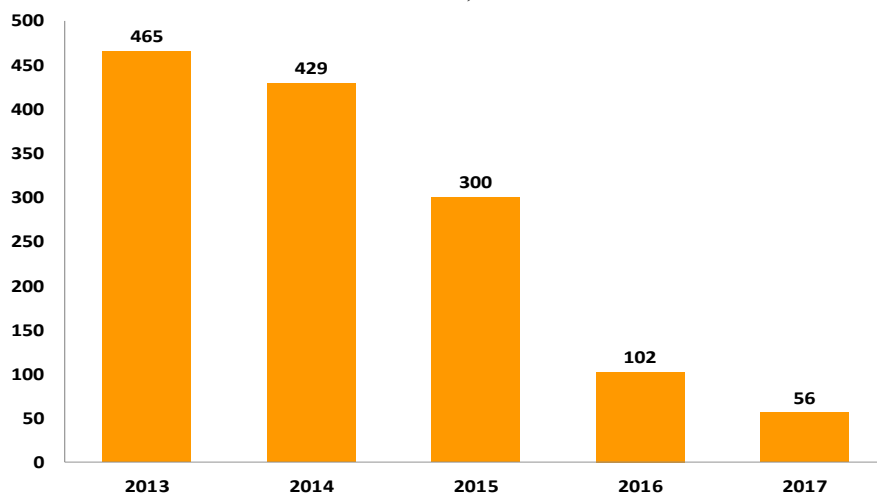
Den 17 november meddelade Boverket att Linköping får 39,5 miljoner kronor i statsbidrag för ökat bostadsbyggande för 2017. Eftersom beslut om statsbidragets storlek även för 2017 kom först i november och beloppet var osäkert kommer statsbidraget att förbrukas först under 2018 vilket avviker från god redovisningssed, se redovisningsprinciper i slutet av rapporten. Beslut om planerad användning fattas av kommunstyrelsen på

delegation. I beslut om internbudget för 2018 har kommunstyrelsen beslutat om använda 19,7 miljoner kronor av statsbidraget som erhöles i slutet av 2017 för att finansiera verksamhet under 2018.

Likviditet

Kommunens likviditet uppgick till 56 miljoner kronor den 31 december 2017. Vid årets början var likviditeten 102 miljoner kronor.

Likvida medel den 31 december 2013–2017, mnkr

Den dagliga likviditeten varierar stort. Under det senaste året har likviditeten varit lägre än 100 miljoner kronor under mer än 100 dagar varav flera dagar med negativ likviditet (det vill säga mindre än noll). Kommunen får betala en avgift när placeringen på bankkontot överstiger 100 miljoner kronor. Kommunens förmåga att fullfölja betalningsförpliktelser som löner hyror och övriga fakturor beror dels av hur mycket bankkontolikviditet som finns att tillgå vid respektive betalningstillfälle samt vilka övriga likviditetsfaciliteter som finns att tillgå. Kommunens betalningsberedskap är fortsatt god och det beror främst på kommunens checkkrediter om 500 miljoner kronor.

Förklaringar till likviditetens utveckling under 2017:

- Den lägre likviditeten beror främst på de förändrade förutsättningarna med en avgift när placeringarna på bankkontot överstiger 100 miljoner kronor.
- Det har tidigare funnits en eftersläpning gällande kommunens ersättning från Migrationsverket för flyktingmottagandet. Eftersläpningen/fordran har minskat under året och uppgick till 34 miljoner kronor per den 31 december. Kommunen har även fått ersättning från Migrationsverket som inte förbrukats ännu utan 50 miljoner kronor är uppbokade på ett balanskonto för att användas under 2018, dessa påverkar likviditeten positivt.
- Resultatet är positivt och uppgår till 320 miljoner kronor.
- Exploateringsverksamhetens har påverkat likviditeten positivt med 5,8 miljoner kronor under 2017.

Investeringar

Nettoinvesteringarna uppgår till 258 miljoner kronor (exklusive finansiell investering på 128 miljoner kronor, Kommuninvest) jämfört med budgeterade 363 miljoner kronor. Föregående år uppgick nettoinvesteringarna till 243 miljoner kronor. Investeringsbidragen uppgår till 128 miljoner kronor. De största bruttoinvesteringarna avser investeringar i gator, vägar och parkeringar (118 miljoner kronor), parker och grönområden (72 miljoner kronor) samt trafikantåtgärder (46 miljoner kronor).

Utöver ovan nämnda investeringar har kommunen ökat sina finansiella tillgångar genom medlemsinsats i Kommuninvest ekonomiska förening då kommunen i våras blev medlem. I samband med medlemskapet betalades en medlemsinsats om 28 miljoner kronor, insatsen baseras på antalet kommuninvånare vid årsskiftet. Ytterligare 100 miljoner kronor betalades in i november vilket innebär att kommunen nu har betalat full medlemsinsats. Insatsen berättigar till ränta och återbäring.

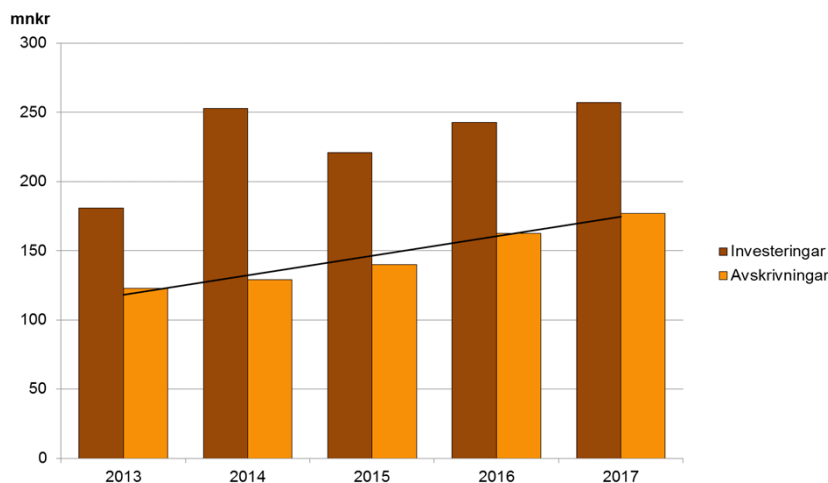
Bruttoutgifterna för de största investeringsprojekten under 2017.

Projekt, belopp mnkr	Utgifter
Vallastaden 2017	52
Hospitaltorget	24
Vallastaden 2017, Västra omr.	18
Akilles, gator	14
Lekpark Lill-Valla	12

Nettoinvesteringar och avskrivningar

När den löpande driften har finansierats bör det helst återstå ett tillräckligt överskott för att investeringarna ska kunna finansieras med egna medel det vill säga årets resultat och avskrivningar. Detta kallas för självfinansieringsgraden och för kommun är den 96,8% för år 2017. Om självfinansieringsgraden understiger 100 procent innebär det att kommunen antingen måste minska sin likviditet eller låna till investeringarna. För 2017 kan investeringarna finansieras med avskrivningarna och årets resultat. Planenliga avskrivningar uppgår till 177 miljoner kronor vilket innebär att investeringarna överstiger årets avskrivningar med 81 miljoner kronor.

Som framgår av diagrammet nedan ökar avskrivningskostnaderna successivt, vilket innebär att de kommer att ianspråka en allt större del av budgetutrymmet framöver.

Pågående projekt

Pågående projekt är sådana investeringar som inte har blivit slutförda och aktiverade. Avskrivningar och intern ränta beräknas inte för pågående projekt. Pågående projekt uppgår till 509 miljoner kronor som när de aktiveras kommer att öka avskrivningarna. I bokslut 2016 uppgick pågående projekt till 417 miljoner kronor och i bokslut 2015 till 292 miljoner kronor. Linköpings kommun har inga långfristiga lån och hittills har investeringarna kunnat finansieras med egen likviditet.

Exploatering

Exploateringsverksamheten redovisas på balansräkningen till dess att markförsäljning sker. Årets exploatering har haft en positiv påverkan på kommunens likviditet med 6 miljoner kronor.

Balansräkning

Årets exploatering	Bokslut	Plan
Belopp netto mnkr	2017	2017
Bostäder	-13	-9
Verksamheter	19	-5
Summa nettoinkomst	6	-14

Den positiva avvikelser mot plan beror på lägre exploateringsutgifter än planerat, främst inom verksamhetsexploatering. Även exploateringsinkomsterna landar lägre än planerat, men avvikelser på inkomstsidan är lägre än på utgiftssidan vilket sammantaget ger en nettoförbättring jämfört med plan.

Resultaträkning

Exploatering, resultatavräkning	Bokslut
Belopp netto mnkr	2017
Bostäder	44
Verksamheter	7
Resultat före kommunbidrag	51

I takt med att exploaterad mark säljs redovisas försäljningsintäkterna i kommunens resultaträkning och kalkylerade kostnader för markens iordningställande avräknas från balansräkningens utgiftssida. 2017 års resultat från exploateringen är +51 miljoner kronor. Efter avdrag av budgeterad nettointäkt om 20 miljoner kronor är resultatet +31 miljoner kronor. Redovisningsreglerna inom exploateringsområdet innebär att resultatet för ett enskilt år helt är beroende av inom vilka projekt som kommunen slutförsålt mark, och vilka vinstmarginaler de projekt där försäljning skett har.

Pensioner

Pensionsåtaganden

Linköpings kommun redovisar sina pensionsåtaganden enligt fullkostnadsmodellen, vilket innebär att samtliga pensionsförpliktelser redovisas som en avsättning i kommunens balansräkning. Den 31 december uppgick pensionsskulden till 3 131 miljoner kronor, varav 2 508 miljoner kronor är intjänade före år 1998 och 624 miljoner kronor från och med 1998.

Trenden är att kommunens totala pensionsåtagande sjunker. Att pensionsskulden minskar beror på att den del som är intjänad före 1998 (ansvarsförbindelsen) utgjordes av förmånsbestämd pension som nu successivt minskar och att den största delen av den pension som är intjänad efter 1998 utgörs av avgiftsbestämd pension som inte leder till att pensionsskulden ackumuleras utan utbetalas varje år. Pensionsskulden har totalt sett minskat med 81 miljoner kronor jämfört med föregående år. Den stora förändringen avser ansvarsförbindelsen där prognosen från pensionsadministratören för pensionsskuldens storlek kraftigt minskat på grund av vissa kollektivavtalade regleringar som hanterar samordning mellan allmän pension och tjänstepension. Dock har Sveriges kommuner och landsting nu beslutat om kompensation till de som drabbats av sänkt pension varvid skulden för ansvarsförbindelsen kommer regleras under 2018.

Av pensionsskulden redovisas den del som förväntas bli utbetald under 2018 som en kortfristig skuld. Det beloppet uppgår sammanlagt till 159 miljoner kronor.

Förutom pensioner för anställda och politiker har kommunen även pensionsåtaganden gentemot förtroendevalda politiker och pensioner till räddningstjänstpersonal som tidigare var anställda i Linköpings kommun men som numera tillhör Räddningstjänstförbundet i Östra Götaland (RTÖG).

Kommunens pensionskostnader för samtliga pensionsåtaganden för åren 2015-2017

Pensionskostnad inkl löneskatt, belopp mnkr	2017	2016	2015
Pensionskostnader	224	271	227

Kommunens pensionsskuld gentemot anställd eller tidigare anställd personal

Upplýsingar om pensionsåtaganden, belopp mnkr	2017	2016	2015
<i>Pensionsåtaganden</i>			
Pensioner intjänade före 1998	2 508	2 627	2 684
Pensioner intjänade fr o m 1998	624	585	540
Summa	3 131	3 212	3 224
Avgår marknadsvärde finansiella placeringar	-1 723	-1 665	-1 648
Återlån i verksamheten	1 408	1 547	1 576

Placeringsverksamheten

Policy för hantering av finansiella risker

Kommunens exponering mot finansiella risker regleras och begränsas av kommunens finansregler och kommunens riskinstruktion. Som ett komplement till finansreglerna fastställer kommunstyrelsen en jämförelseportfölj, benchmark, för respektive placeringsportfölj. Jämförelseportföljen utgör ett underlag för analys av risk och avkastningspotential och är ett verktyg för utvärdering av förvaltningens effektivitet.

Finansregler och jämförelseportföljer ska tas upp till behandling minst en gång per mandatperiod. Under 2017 antog kommunstyrelsen nya styrdokument med mindre förändringar i instruktion om fördelning mellan olika tillgångsklasser.

Aktiemarknaden

Den svenska börsen slutar 2017 på +9,47 procent, drygt en procentenhet högre än det globala aktieindexet MSCI World TR (8,25 procent). Utvecklingen under året är dock långt ifrån linjär. Fyra perioder med tydliga trender kan urskiljas. Året började med att börsen steg cirka 14,5 procent, fram till mitten på juni. Därefter föll börsen, med cirka 10 procent. I slutet på augusti vänder börsen upp igen och stiger med cirka 11 procent för att avsluta året med en nedgång på cirka 6 procent. 2018 startar börsen med en uppgång på cirka 5 procent för att sedan falla tillbaka och januari slutar på knappt en procentenhet upp.

Det finns två möjligheter att uppnå en avkastning som överstiger jämförelseindex:

1. Placera medel i aktiefonder som över/underviktar vissa aktier i indexet, strategin kallas aktiv förvaltning.
2. Övervikta andelen aktier i tider då börsen stiger och undervikta aktiedelen när börsen faller. Det är givetvis omöjligt att i förväg förutspå hur börsen kommer att utvecklas i framtiden men det är möjligt att identifiera trender och dra nytta av dessa. Strategin kallas momentum.

Den svenska börsen under 2017 SIXPRX

Räntemarknaden

Sedan 2010 använder kommunen indexet OMRX Total bond för uppföljning av den räntebärande delen av placeringsportföljerna. Indexet baseras på en fiktiv portfölj med statsobligationer och bostadsobligationer med olika löptider. Avkastningen på obligationsindexet har varit modest 2017, totalt 0,33 procent i årsavkastning vilket beror på små ränterörelser och låga nomiella räntor.

Diagrammet nedan speglar hur en portfölj med statsobligationer och bostadsobligationer har utvecklats under 2017, avkastningen på vänster axel.

OMRX Total bond

Det finns tre olika möjligheter att åstadkomma en överavkastning mot index:

1. Kort eller lång genomsnittlig räntebindningstid. Obligationer sjunker i värde om räntan går upp och stiger i värde om räntan går ned. Genom att ha en kortare räntebindning än jämförelseindexet kan portföljen få en överavkastning om räntan stiger, omvänt gäller om räntan sjunker.
2. Större eller mindre kreditrisk. Kommunen kan enligt gällande riskinstruktion placera i obligationer utgivna också av kommuner och privata företag med högt kreditbetyg, rating. Ju lägre rating desto högre avkastning, marginal jämfört med statsobligationer, kan man förvänta sig. Men man kan också förlora på att placera i obligationer med låg rating då marginalen kan förändras utan att bolaget som har gett ut obligationen har hamnat i svårigheter.
3. Kurvlutning, räntor på olika löptider skiljer sig ofta från varandra. Ju längre löptid desto högre ränta är normalfallet. Hur mycket till exempel räntan på en 2-årig statsobligation skiljer sig mot till exempel 5-årsräntan varierar över tid och dessa variationer utgör en möjlighet till avkastning. Strategin kallas brantning/flackning och syftar på avkastningskurvans lutning.

Kommunens placeringsportföljer

Kommunens förvaldade kapital är betydande i relation till balansomslutningen. Intäkterna från placeringsportföljerna utgör en delfinansiering av kommunens budget. Placeringarna syftar därför till att i första hand leverera ett årligt resultat i linje med budget. Den kalendersårsvisa målhorisonten betyder att förvaltningen strävar efter att minimera risken, det vill säga, uppvisa så liten negativ avvikelse mot budget som möjligt och inte försöka maximera avkastningen på längre sikt och då med större årlig variation.

Pensionsmedelsplaceringar

Kommunen har årligen från år 1997 satt av särskilda medel för att täcka en del av de framtida pensionsutbetalningar som tjänades in före 1998. För pensionsskuld som är intjänad från och med 1998 finns hela beloppet avsatt.

Värdet på pensionsmedelsplaceringarna steg med 82 miljoner kronor under 2017. Marknadsvärdet per 31/12 uppgår till 1 749 miljoner kronor före årligt uttag. I slutet av december gjordes ett nettouttag om 26 miljoner kronor, medlen tillfördes kommunens kassa. Portföljens ingångsvärde 1/1 2018 uppgår därför till 1 723 miljoner kronor.

Marknadsvärdet motsvarar 100 procent av pensionsskulden som är intjänad från och med 1998 samt 43,9 procent av pensionsskulden som är intjänad före 1998. Återlånade medel uppgår till 1 408 miljoner kronor.

Avkastning och bokfört resultat

Värdetillväxten uppgår till 4,93 procent, jämfört med normalportföljens/jämförelseportföljens avkastning på 3,80 procent är den positiva avvikelser, 1,13 procentenheter. Avvikelsen beror på att både räntebärande placeringar och aktiefonder har utvecklats bättre än normalportföljen.

Bokfört resultat uppgår till 64 miljoner kronor jämfört med budgeterade 33 miljoner kronor. Den positiva avvikelser beror på att förvaltningen har gjort större vinster än budgeterat.

Tidsviktad avkastning för totalportföljen

Tidsviktad avkastning	Placering, %	Benchmark, %	Avvikelse, %
Totalportföljen	4,93	3,80	+ 1,13

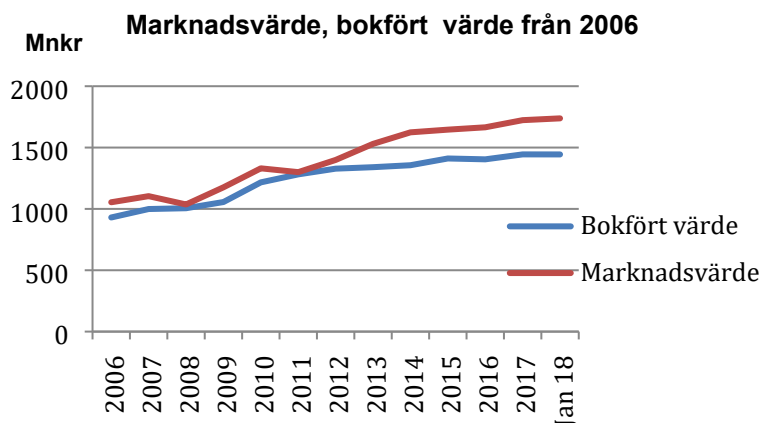
Bokfört resultat och budget

	Resultat mnkr	Budget mnkr	Avvikelse mnkr
Pensionsmedelsplaceringar	64	31	+ 33

Orealiserade värdeökningar räknas inte in i det bokförda resultatet men ingår i begreppet avkastning. Det är först vid en försäljning som eventuell vinst ingår. Orealiserade förluster ska däremot ingå i resultatet, vilket inte är aktuellt för 2017.

Grafen nedan speglar utveckling marknadsvärde och bokfört värde.

Marknadsvärden och bokförd värde

Inbetalda belopp, avsättningar

Tabellen nedan beskriver hur stor andel av det bokförda värdet som är inbetalt till förvaltare samt hur stor del som består av återinvesteringar i portföljen.

Det bokförda värdet per 2017-12-31 uppgår till 1 444 miljoner kronor, marknadsvärdet är vid samma tidpunkt 1 723 miljoner kronor, vilket ger ett övervärde (realiserad vinst) på 279 miljoner kronor vid årsskiftet.

Inbetalda belopp m m	Belopp mnkr
Kommunens inbetalade belopp till förvaltare	848
Återinvesterade belopp i form av räntor, utdelningar och realiserat nettoresultat	596
Bokfört anskaffningsvärde 31 december, 2015	1 444
Marknadsvärde 31 december, 2017	1 723
Orealiserad vinst 31 december, 2017	279

Marknadsvärden och tillgångsfördelning 2017-12-31

I tabellen nedan redovisas den strategiska tillgångsfördelningen enligt riskinstruktionen för placeringarna och tillgångsfördelningen per den 31 december 2017.

Revidering med förändringar av placeringsriktlinjer för Linköpings kommuns pensionsmedel beslutades senast av kommunstyrelsen i februari 2011. Andelen svenska och utländska aktier får inte tillsammans överstiga 50 procent.

Marknadsvärden och avstämning mot riktlinjerna, KS 2017-04-18 paragraf 188

Tillgångsslag	Marknadsvärde 2017-12-30, mnkr	Procent av totalportföljen	Min %	Normal %	Max %
Räntebärande					
inklusive kassa	1 045	60	50	60	100
Svenska aktiefonder	498	28	15	25	35
Globala aktiefonder	140	8	0	10	35
Hedgefonder	64	4	0	5	10
Totalt	1 747	100		100	
Övriga tillgångar					
Upplupna räntor					
fondrabatter mm	2				
Totala tillgångar	1 749				

Risk, förändring av marknadsvärde vid förändringar i marknadspriser

Marknadsrörelse	Räntor + 1 % eller -1 %	Börsen +20 % eller -20 %
Marknadsvärde mnkr	-11/+11	+128/-128

Risken i portföljen är modest för en långsiktigt förvaltd portfölj. Ränterisken i obligationsplaceringarna, inklusive räntefonderna, motsvarar cirka 11 miljoner kronor vid en procentenhets förändring av marknadsräntorna. Om börsen faller med 20 procent minskar portföljvärdet med cirka 128 miljoner kronor. Det motsatta gäller om marknadsräntorna sjunker eller om börsen stiger i värde. Hedgefondernas risk är inte inräknad i tabellen ovan.

Långsiktiga placeringar

Genom ändrad lagstiftning under 2009 fick kommunens bolag inte längre göra avdrag för räntor på lån som erhållits inom koncernen. När lagstiftningen trädde i kraft hade Linköpings kommun lånat ut 5 450 miljoner kronor till kommunens bolag. För att undvika ökad beskattning har Linköpings Stadshus AB istället lånat upp motsvarande belopp på den externa kreditmarknaden och amorterat lånen till Linköpings kommun.

Kommunfullmäktige har beslutat att det återbetalda beloppet ska placeras på finansmarknaden och har beslutat om särskilda placeringsriktlinjer för denna långsiktiga placeringsportfölj.

Reviderade Placeringsriktlinjer

Placeringsriktlinjerna ska revideras minst en gång per mandatperiod men kan revideras oftare vid behov. Förändringar i placeringsriktlinjerna föreslås av kommunledningsförvaltningen. Föreslagna förändringar baseras alltid på en extern portföljanalys som kommunen låter någon av de större affärsbankerna utföra. Kommunledningsförvaltningen utvärderar bankens förslag till portföljsammansättning före att förslag presenteras för kommunstyrelsen.

I april 2017 fastställde Kommunstyrelsen nya placeringsriktlinjer för den långsiktiga placeringsportföljen. Förändringarna innebär att placeringar i svenska och utländska aktier får maximalt utgöra 35 procent av totalportföljen (tidigare 30 procent) och att hedgefonder får maximalt utgöra 15 procent (10 procent). Förändringarna utgör en anpassning till rådande ränteläge och syftar till att nuvarande budgetmål ska kunna infrias på längre sikt i rådande lågräntemiljö.

Normalportföljens tillgångsklasser

Fördelningen mellan räntebärande, aktier och hedgefonder i den så kallade Normalportföljen, jämförelseportföljen (benchmark) justerades också i april. Förändringarna innebär en ökad exponering mot aktier och hedgefonder på bekostnad av räntebärande.

Normalportföljen har två syften, den ska:

- Utgöra underlag för beräkning av förväntad avkastning och förväntad risk.
- Utgöra en jämförelseportfölj, benchmark, där den faktiska förvaltningens avkastning kan jämföras och utvärderas mot en alternativ placeringsstrategi.

Placeringsriktlinjer från maj 2017

Tillgångsslag	Benchmark	Minimum (%)	Normalportfölj (%)	Maximum (%)
Räntebärande	OMRX TOTAL Bond	60	64	100
Svenska aktier	SIXPRX	0	18	35 ¹³
Utländska aktier	MSCI AC World Net	0	9	35
Hedgefonder	OMRX T-bill +2%	0	9	15
Totalt			100	

Intern kontroll av placeringarna

I samband med att transaktioner sker i placeringsportföljerna kontrollerar Back Office (får inte vara samma person som är placeringsansvarig) att min- och maxgränserna inte överskrids. Under 2017 har inga överträdelser skett.

Avkastning och bokfört resultat

Avkastningen, kapitaltillväxten, 2017, uttryckt i procent, uppgår till 2,64 procent (2,85 procent).

Normalportföljen/jämförelseportföljen har avkastat 1,77 procent. Den positiva avvikelser beror bland annat på att portföljens räntebärande placeringar har utvecklats bättre än index och att portföljen har varit underviktad i svenska aktier

under perioden Q2-Q4 då den svenska börsen (SIXPRX) föll i värde med cirka -1,5 procent.

Placeringsportföljens avkastning 2017 uttryckt i kronor uppgår till 182,7 miljoner kronor vilket överskridet budget (150,6 miljoner kronor) med 32,1 miljoner kronor.

Tidsviktad avkastning för totalportföljen

	Avkastning %	Benchmarkindex %	Avvikelse %
Långsiktiga placeringar	2,64	1,77	+0,87

Resultat och budget

Bokfört resultat summerar intäkter, kostnader, vinster och förluster men tar inte hänsyn till orealiserad värdetillväxt vilket begreppet avkastning gör.

Bokfört resultat och budget

	Resultat mnkr	Budget mnkr	Avvikelse mnkr
Långsiktiga placeringar	157,9	150,6	+7,3

Placeringsportföljens fördelning per tillgångsslag

Tabellen nedan visar portföljens marknadsvärde per 2017-12-31 och hur marknadsvärdet fördelas mellan de olika tillgångsslagen. Tabellen kompletteras med normalportföljens/jämförelseportföljens min-, max och normalvärden.

Placeringsportföljens aktuella tillgångsfördelning speglar kommunens konservativa syn på risktagande.

Placeringar i fonder där fondens placeringar tillåts skifta mellan aktier och obligationer klassas här som 50 procent räntebärande och 50 procent svenska respektive globala aktier.

Kommunen har betalt in medlemskapital till Kommuninvest, 128 miljoner kronor, medlemskapitalet klassas här som räntebärande tillgångar då kommunen erhåller ränta och återbäring på insatt kapital.

Placeringar

Tillgångsslag	Marknadsvärde, mnkr	Fördelning %	Placeringsriktlinjerna %		
			Min	Normal	Max
Räntebärande + bank	5 372	76	60	64	100
Svenska aktiefonder	891	13	0	18	35

¹³ Svenska och utländska aktier får tillsammans max utgöra 35 procent av portföljvärdet

Globala aktiefonder	585	8	0	9	35
Hedgefonder	239	3	0	9	15
Totalt placerat	7 088	100		100	
Upplupna räntor, rabatter, avgifter m m	11				
Portföljen Totalvärde	7 099				

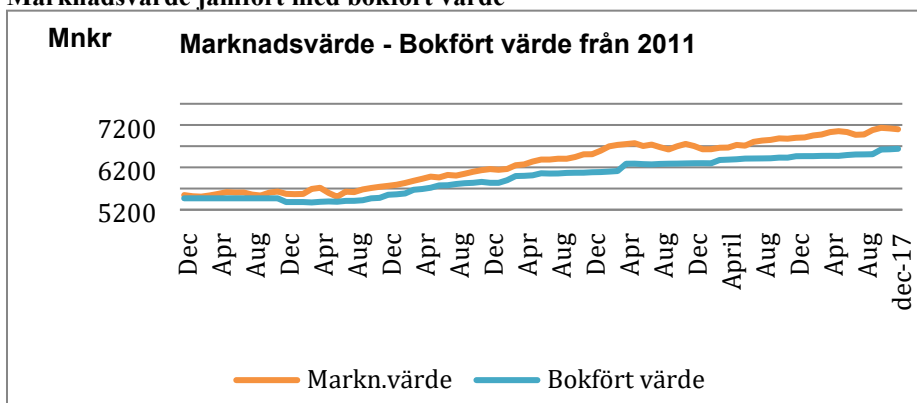
Betydelse av hur tillgångarna viktas i portföljen

Avkastning och risk (storleken på kursrörelserna) varierar stort mellan aktier och obligationer. Även inom tillgångslagen finns tydliga variationer. Svenska aktier tenderar att leverera en högre avkastning jämfört med globala aktier och uppvisa större kursrörelser (högre risk). Den högre risken i svenska aktier betyder också att när de globala börserna faller i värde så faller den svenska börserna mer. Samma resonemang kan föras för obligationer med lång räntebindingstid jämfört de med kort räntebindingstid. Går räntan upp minskar långa obligationer mer i värde än vad korta obligationer gör.

Kommunstyrelsen beslöt i april 2017 att andelen aktier skulle öka på bekostnad av andelen räntebärande. Tabellen nedan visar portföljens verkliga avkastning jämfört med normalportföljens avkastning givet de vikter som beslöts om i april. I tabellen nedan redovisas också normalportföljen fiktiva avkastning om nya vikter hade applicerats redan från januari respektive om gamla vikter behållits under helår 2017.

Placeringsportföljen Faktisk avkastning	Normalportföljen Faktisk avkastning, nya vikter från maj 2017	Normalportföljen Om nya vikter tillämpats from januari 2017	Normalportföljen Om gamla vikter tillämpats under helår 2017
2,64 %	1,90 %	2,95 %	1,79 %

Marknadsvärde jämfört med bokfört värde

Grafen ovan speglar utveckling av marknadsvärde och bokfört anskaffningsvärde. Skillnaden mellan dessa utgör "övervärdet", det vill säga den vinst som skulle uppstå vid en försäljning/en full likvidering av portföljen. Övervärdet är ett teoretiskt värde som baseras på en ögonblicksbild av marknadsvärdena vid marknadens stängning den sista bankdagen i rapportmånaden. Per den 31 december uppgår övervärdet till 461 miljoner kronor.

Det bokförda värdet ökar löpande då portföljens kassaflöden, räntor och utdelningar, återinvesteras till marknadskurs. Inga nya pengar har tillförts portföljen sedan den skapades. Utveckling av övervärdet korrelerar inte fullt ut med förändring i marknadsvärde.

Genomsnittlig räntebindingstid och ränterisk

Den räntebärande delen av portföljen, inklusive räntefonder, hade vid årsskiftet en duration, en genomsnittlig räntebindingstid på cirka 0,4 år (5 månader) och kursrisken vid 1 procents ränteförändring är cirka 31 miljoner kronor. Det betyder att om samtliga marknadsräntor samtidigt skulle stiga med 1 procent så sjunker portföljens marknadsvärde med cirka 31 miljoner kronor. Portföljens marknadsvärde kommer att ha återhämtat sig efter cirka 5 månader efter en ränteuppgång.

Den korta durationen innebär att kommunens portfölj kommer att gynnas vid en ränteuppgång och missgynnas vid en räntenedgång.

Totalportföljens marknadsrisk (ränterisk och aktierisk)

Den korta räntebindingstiden i de räntebärande placeringarna innebär att portföljrisken främst förknippas med hur aktiekurserna på börserna utvecklas. Tabellen nedan visar marknadsrisken i portföljen. En generell börsuppgång/nedgång om 20 procent betyder att marknadsvärdet i portföljen stiger/sjunker med cirka 295 miljoner kronor. Hedgefondernas och blandfondernas risk är inte inräknat i ovan då dessa inte följer börsernas eller marknadsräntornas utveckling

Risk, förändring av marknadsvärde vid förändringar i marknadspriser

Marknadsrörelse	Räntor + 1/-1 %	Börsen +20/-20 %
Marknadsvärde mnkr	-31/+31	+295/295

Portföljen Övriga obligationsplaceringar

Kommunen förvaltar också en tredje portfölj med egna medel. Portföljen skapades ursprungligen genom att kommunen sålde tomträtter och medlen från försäljningar placerades i räntebärande instrument i syfte att generera avkastning. Sedan 2014 har portföljen två syften:

- 1) att generera avkastning och bidra till kommunens finansnetto
- 2) utgöra en likviditetsreserv

Marknadsvärde och avkastning

Marknadsvärdet uppgår till 215,8 (213,9) miljoner kronor per 2017-12-31.

Avkastningen 2017 uppgår till 0,87 procent medan normalportföljens avkastning var 0,33 procent. Avkastningen uttryckt i kronor uppgår till cirka 1,9 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen i avkastning förklaras av att placeringsportföljens ränteplaceringar har avkastat bättre än normalportföljen/jämförelseportföljen.

Den genomsnittliga räntebindningstiden är 303 dagar och ränterisken uppgår till 1,9 miljoner kronor vid en förändring av marknadsräntorna med 1 procentenhet.

	Marknadsvärde, mnkr	Bokfört värde, mnkr	Avkastning, %
Värdepapper, kassa, upplupna räntor och rabatter	215,8	214,1	0,87

Risk

Marknadsrörelse	Räntor +/- 1 %, mnkr	Aktier +/- 1 % mnkr
Förändring av marknadsvärde	1,9	0/0

Uppföljning av långsiktiga placeringarna

Nedan redovisas kommunens resultat av de långsiktiga placeringarna som jämförs med Stadshus AB:s kostnader för sin upplåning.

Uppföljning av de långsiktiga placeringarna 2017 och 2016

Belopp mnkr	2017			2016		
	Linköpings kommun	Stadshus AB	Totalt	Linköpings kommun	Stadshus AB	Totalt
Intäkter						
Utdelningar och rabatter	28		28	25		25
Ränteintäkter	26		26	32		32
Reavinster	107		107	128		128
Borgensavgift Linköpings Stadshus AB	24		24	24		24
Utdelning Linköpings Stadshus AB	0		0	0		0
Summa intäkter	185	0	185	209	0	209
Kostnader						
Räntekostnader och avgifter för certifikatsprogram	-3	-121	-124	-3	-113	-116
Borgensavgift		-24	-24		-24	-24
Utdelning		0	0		0	0
Reaförluster			0	-22		-22
Förvaltningsavgifter, konsulttjänster m m			0			0
Summa kostnader	-3	-145	-148	-25	-137	-162
Resultat	182	-145	37	184	-137	47

Koncernfinansiering

Linköpings kommun har handlat upp en koncernvalutatjänst hos Nordea. Inom ramen för koncernvalutaramen kan koncernen placera likviditet på respektive konto. Syftet med koncernkontot är att möjliggöra samverkan kring betalning, likviditet och kortfristig finansiering för att åstadkomma kvittningseffekter och bättre räntevillkor. Kommunen har inga förmedlade lån till bolagen per 2017-12-31.

Nedan visas de poster som ingår i kommunens balansräkning och som avser förmedlade poster till kommunens bolag (koncernfinansiering), mnkr.

Balansräkning, koncernfinansiering	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Tillgångar						
Fordringar på konc; förmedlade långfristiga lån						118
Fordringar på konc; förmedlade kortfristiga lån					426	550
Övriga kortfristiga fordringar på koncernen	1 185	845	950	1 952	1 604	2 014
Summa tillgångar	1 185	845	950	1 952	2 030	2 682

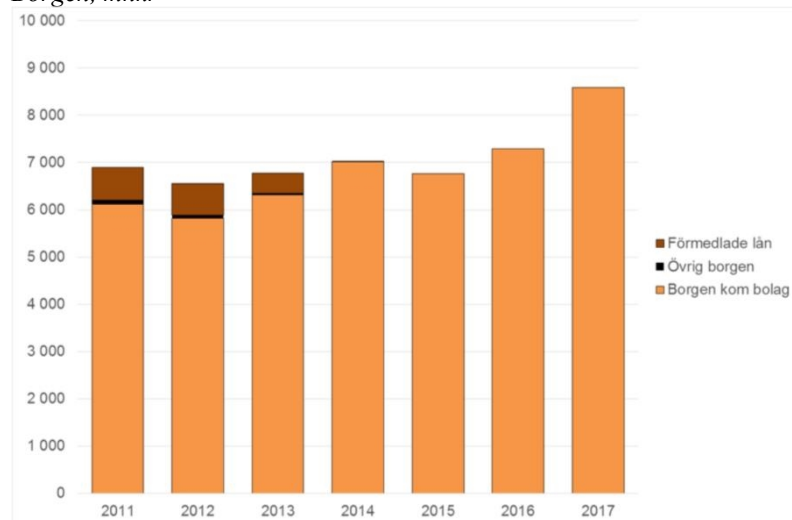
Skulder

Förmedlade långfristiga lån						118
Förmedlade kortfristiga lån					426	550
Övriga kortfristiga skulder till koncernen	1 185	845	950	1 952	1 604	2 014
Summa skulder	1 185	845	950	1 952	2 030	2 682

Borgen

Den 31 december 2017 uppgick kommunens totala borgensåtagande till 8 587 miljoner kronor. Borgensåtagandet gentemot de kommunala bolagen uppgick till 8 584 miljoner kronor vilket innebär en ökning med 1 297 miljoner kronor jämfört med föregående år. Övrig borgen består av en kapitaltäckningsgaranti till stiftelsen Linköpings trädgårdsförening på 2,5 miljoner kronor samt borgen för kommunalt ansvarstagande för egna hem på 0,6 miljoner kronor.

Borgen, mnkr

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

Belopp, mnkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		2017	2016	2017	2016
Verksamhetens intäkter	1	1 921	1 720	8 631	7 738
Verksamhetens kostnader	2	-9 638	-9 217	-13 500	-13 124
Jämförelsestörande poster	3	57	10	57	10
Avskrivningar	4, 10	-177	-162	-1 270	-1 120
Verksamhetens nettokostnader		-7 837	-7 650	-6 081	-6 496
Skatteintäkter	5	6 844	6 502	6 844	6 502
Generella statsbidrag och utjämning	6	827	728	827	728
Kommunal fastighetsavgift		245	234	245	234
Summa skatteintäkter och bidrag		7 916	7 464	7 916	7 464
Finansiella intäkter	7	312	308	231	241
Finansiella kostnader	8	-71	-60	-293	-311
Summa finansnetto		241	248	-62	-70
Bolagsskatt	11	-	-	-121	-132
Minoritetens andel i årets resultat		-	-	-6	-14
Resultat före extraordinära poster		320	62	1 646	751
Extraordinära intäkter		-	-	-	-
Extraordinära kostnader		-	-	-	-
ÅRETS RESULTAT	9	320	62	1 646	751

Driftredovisning, kommunen¹⁴

Belopp, mnkr					
Nämnd/styrelse	Intäkter	Kostnader	Netto- kostnad	Budget	Budget- avvikelse
Kommunfullmäktige	0	13	12	13	1
Kommunens revisorer	1	6	5	5	0
Kommunstyrelsen	161	555	394	411	17
Kommunstyrelsens anställningsmyndighet	188	653	465	465	0
Överförmyndarnämnden	19	22	3	7	3
Valnämnden	0	0	0	0	0
Äldrenämnden	325	1 488	1 164	1 169	5
Omsorgsnämnden	211	1 264	1 053	1 050	-3
Barn- och ungdomsnämnden	536	3 618	3 082	3 061	-21
Bildningsnämnden	230	983	753	761	8
Kultur- och fritidsnämnden	60	347	287	290	3
Samhällsbyggnadsnämnden	116	476	360	386	26
Samhällsbyggnadsnämnden, exploatering	114	63	-51	-20	31
Socialnämnden	459	811	352	460	109
Bygg- och miljönämnden	91	79	-11	-5	6
Utförarnämnden	1 537	1 541	3	-3	-6
Delsumma verksamheten	4 047	11 918	7 871	8 050	179
Pensionsenheten, exkl finansiella poster	227	225	-2	44	46
Intern finansiering	48	16	-32	-40	-8
Resursmedel, reserv för pris och lön	-	-	-	164	164
<i>Avgår:</i>					0
Externa finansiella poster	-	0	0	-	0
Övriga interna intäkter/kostnader ¹⁵	-2 283	-2 283	0	-	0
Verksamhetens nettokostnader	2 039	9 877	7 837	8 218	380

Avstämning

Jämförelsestörande intäkter	-118	
Jämförelsestörande kostnader		-61
Avskrivningar		-177
Verksamhetens intäkter och kostnader i resultaträkningen	1 921	9 638

¹⁴ Intäkter och kostnader per nämnd är rensade för interna intäkter och kostnader som bokförs inom respektive nämnd

¹⁵ Avser interna intäkter och kostnader som bokförs mellan olika nämnder

Kommentarer till avvikelser i driftredovisningen

Nedan redovisas förklaringar till några större avvikelser i driftredovisningen.

Kommunstyrelsen (överskott 16,6 miljoner kronor)

Överskott återfinns framförallt inom ekonomi, kommunikation och hållbarhet. Ekonomiverksamhetens överskott beror på bland annat försenade utvecklingsprojekt samt lägre kostnader för placeringsverksamhet. Även fastigheter och lokaler redovisar överskott som förklaras av högre intäkter än budgeterat för fastighetsförsäljningar. Ej budgeterade avslut som exempelvis avslut arbetsgivaravgifter, återbetalda medel från gemensamma infrastruktursatsningar som tidigare har gjorts i regionen redovisas också under ekonomi. Inom kommunikationsområdet avser överskottet främst medel för digitala skyltar, eventstrategi och intranät. Men även hållbarhet och flyktingverksamheten visar överskott.

Överförmyndarnämnden (överskott 3,2 miljoner kronor)

För gode män och förvaltare redovisas 1,2 miljoner kronor i överskott och för gode män för ensamkommande barn (EKB) redovisas 1,9 miljoner kronor i överskott.

Nämnden beviljades 3,0 miljoner kronor extra medel med anledning av förändrade statsbidragsregler under 2017. Beloppet visade sig vara högt beräknat på grund av att:

- överförmyndarverksamheter fick möjlighet nyttja övergångsregler för andra halvåret 2017 (ny förordning för statsbidrag trädde i kraft 1 juli 2017)
- asylprocessen var fortsatt lång för många barn, det vill säga migrationsverket ansvarade för en stor del av kostnaderna för god man

Äldrenämnden (överskott 5,2 miljoner kronor)

Största avvikelserna beror på att ersättningarna från migrationsverket har ökat jämfört med budget. Kostnaderna för hemtjänst har minskat men ökat för vårdboende.

I delårsrapporten per den 31 oktober prognostiserades ingen budgetavvikelse för helår 2017. Förändringen beror på högre ersättning från Migrationsverket samt att kostnaderna för hemtjänst har minskat ytterligare.

Omsorgsnämnden (underskott 3,0 miljoner kronor)

Intäkterna har ökat under året jämfört med budget. En intäktspost som ökat är ersättningen från migrationsverket. Inom verksamhetsområden individ och familjeomsorg och socialpsykiatri minskar kostnaderna väsentligt mer än budget. Kostnaderna är högre i förhållande till budget när det gäller externa placeringar av individer med utvecklingsstörning.

Barn- och ungdomsnämnden inkl. kommunala verksamheter (underskott 20,6 miljoner kronor)

Barn- och ungdomsnämnden redovisar ett sammanlagt resultat på -20,6 miljoner kronor. Nämndens anslagsdel redovisar ett underskott om -9,7 miljoner kronor och de kommunala enheterna ett underskott på -10,9 miljoner kronor.

Det negativa resultatet avseende nämndens anslagsdel om -9,7 miljoner kronor beror framförallt på ett underskott avseende lokaler om -25 miljoner kronor. Ett underskott om 6 miljoner kronor finns även inom särskola och särskolefritids. Det finns även ett underskott när det gäller barn i behov av extraordinära stödinsatser. Nämnden gör en översyn när det gäller resursfördelningen för extraordinära stödinsatser. För 2018 har medel tillskjutits barn- och ungdomsnämnden i samband med budgetbeslutet i kommunfullmäktige i juni. Nämndens kostnader för lokaler och särskola hanteras för 2018 inom ram. Underskotten möts för 2017 till viss del upp av nämndens resursmedel och beräknade överskott när det gäller utvecklingsmedel.

De kommunala enheterna redovisar ett negativt resultat om -10,9 miljoner kronor. Det negativa resultatet finns främst inom grundskolan men även gällande förskolan finns ett underskott. Det negativa resultatet beror bland annat på ökade städkostnader samt färre inskrivna barn i förskolan än beräknat.

Bildningsnämnden inklusive kommunala verksamheter (överskott 7,6 miljoner kronor)

Bildningsnämnden redovisar ett överskott på 7,6 miljoner kronor varav nämndens anslagsdel redovisar ett överskott på 10,2 miljoner kronor och de kommunala enheterna ett underskott på 2,6 miljoner kronor.

Gymnasieskolan redovisar ett överskott på 4,4 miljoner kronor. Överskottet för lokaler är 2,0 miljoner kronor. Avvikelsen beror på lägre kostnader för lokaler än budgeterat till följd av att planerade lokalomställningar inte genomförts. Den specialpedagogiska satsning som nämnden fattade beslut om under våren har inte kunnat genomföras i tänkt uträkning, överskott 0,8 miljoner kronor.

Gymnasiesärskolan redovisar ett underskott på 1,0 miljoner kronor som beror på fler elever med multifunktionsnedsättningar som kräver individuella och långtgående insatser.

Arbetsmarknad och integrationsinsatser redovisar ett överskott på 5,6 miljoner kronor som beror på att medel för arbetsmarknadsinsatser och stadsdelssatsningar, 2,7 miljoner kronor, inte förbrukats fullt ut samt lägre kostnader för offentligt skyddat arbete i kombination med högre ersättning från Arbetsförmedlingen för offentligt skyddat arbete än budgeterat med 2,4 miljoner kronor.

Vuxenutbildningen redovisar ett överskott på 1,1 miljoner kronor. Avvikelsen beror på lägre efterfrågan på gymnasial vuxenutbildning.

Samhällsbyggnadsnämnden (överskott 25,9 miljoner kronor)

Resultatet för året visar på ett överskott på 25,9 miljoner kronor. Drift och underhåll står för 17,5 miljoner kronor på grund av lägre kostnader för vinterväghållning. Införande av nya boendeparkeringsområden ger ökade intäkter inom området trafik och parkering vilket också är en verksamhet som visar ett positivt resultat med 3,6 miljoner kronor.

Samhällsbyggnadsnämnden, exploateringsverksamheten (överskott 31,3 miljoner kronor)

I takt med att försäljningar genomförs, ska dessa redovisas som intäkter i kommunens resultaträkning. Samtidigt ska motsvarande kalkylerade kostnader för tomtens iordningsställande avräknas. Till årets slut beräknas resultatet bli ett överskott på 51,3 miljoner kronor vilket innebär ett överskott jämfört med budget på 31,3 miljoner kronor. I kommunens budget ingår ett nettoresultat för exploateringsverksamheten med 20 miljoner kronor. För budget 2018 och framåt har det budgeterade resultatet höjts från 20 miljoner kronor till 30 miljoner kronor.

Det egna kapitalet för exploateringsverksamheten uppgick den 31 december 2017 till 409 miljoner kronor.

Socialnämnden (överskott 23,2 miljoner kronor och 108,8 inklusive ersättningar från Migrationsverket för EKB tidigare år)

Bokslutet för Socialnämnden visar ett överskott med 108,8 miljoner kronor för år 2017. Orsaken till det stora överskottet är resultatbokföring av uppbokade och retroaktiva ersättningar från Migrationsverket. I årsbokslutet 2016 bokades ett överskott avseende erhållna medel från Migrationsverket för ensamkommande flyktingbarn om 101,3 miljoner kronor upp på balanskonto för att kunna disponeras för ensamkommande de kommande åren. Under 2017 har beslut fattats om att disponera 57,9 miljoner kronor varav merparten under 2018. I enlighet med de redovisningsregler som gäller (RKA, rådet för kommunal redovisning) ska statsbidraget redovisas i resultaträkningen det år som beloppet erhålls och därför måste återstående belopp, 43,4 miljoner kronor samt 10,7 miljoner kronor som inte förbrukats enligt beslut om disponering nu ett år efteråt tas upp som ett överskott i socialnämndens årsbokslut. På grund av att kommunen erhållit retroaktiva ersättningar för kostnader från 2016 (återsökning skedde under 2017 så de fanns ej med i uppbokat belopp) så ökar överskottet. Ytterligare förstärkning har skett på grund av att omsorgsnämnden ej disponerat erhållna medel för sina insatser till ensamkommande barn utan returnerat dem till socialnämnden i samband med bokslutet. Sammantaget ger ersättningar från Migrationsverket för EKB tidigare år ett överskott med 85,6 miljoner kronor.

Därutöver har omsorgsnämnden debiterat lägre kostnader under 2017 för avtalade platser för EKB med 10 miljoner kronor på grund av de fått medel återbetalda från Leanlink i slutet av året.

Ekonomiskt bistånd visar ett överskott med 11 miljoner kronor. Antal hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat med i snitt 53 stycken per månad jämfört med 2016 (exklusive flyktinghushåll), dock är det utbetalda beloppet per hushåll räknat något högre, vilket gör att verksamheten totalt ändå visar en kostnadsökning jämfört med föregående år med 3,2 miljoner kronor till 215,6 miljoner kronor 2017. Ekonomiskt bistånd flyktingar ersätts av kommunstyrelsen månadsvis i efterskott. Här har antal hushåll ökat markant jämfört med tidigare år, från i snitt 184 hushåll per månad 2016 till 338 hushåll 2017, vilket är nästan en fördubbling. Debiteringen av dessa kostnader till kommunstyrelsen har ökat från 17,3 miljoner kronor 2016 till 26,5 miljoner kronor 2017.

Kostnaden för HVB placeringar har under årets sista månader ökat och det är framförallt inom HVB unga särskilt avtal som det blivit fler och dyrare placeringar. Verksamheten redovisar i år ett underskott med 4,6 miljoner kronor.

Tendensen för den bosociala verksamheten har under året varit att antalet sociala stödkontrakt minskat och ett antal personer har erhållit förstahandskontrakt. Verksamheten visar ett överskott med 0,6 miljoner kronor.

Trots ett intensivt rekryteringsarbete finns det fortfarande brist på familjehem. På grund av retroaktiva ersättningar från Migrationsverket för placerade ensamkommande barn i familjehem visar verksamheten i år ett överskott med 2,4 miljoner kronor. Utredningsplaceringar visar ett överskott med 4,4 miljoner kronor. Det har under året varit endast några enstaka utredningsplaceringar avseende barn/familj.

Bygg- och miljönämnden (överskott 6,4 miljoner kronor)

Resultatet för 2017 visar på ett överskott på 6,4 miljoner kronor som i huvudsak beror på ett fortsatt högt byggande och därmed mera bygglovsintäkter. Även intäkterna för miljökontorets tillsyn har ökat något jämfört med budget. Samtidigt med ökade intäkter så minskar kostnaderna för nämnden och för bostadsanpassningen vilket sammantaget ger ett stort överskott.

Utförarnämnden (resultat -6,2 miljoner kronor)

Årets resultat för utförarnämnden slutar preliminärt på ett underskott om 6,2 miljoner kronor. Redovisat utfall är 4,4 miljoner kronor bättre än årets underbalanserade internbudget. Tre av sex affärsområden redovisar bättre resultat än budget, två affärsområden redovisar relativt små negativa budgetavvikelser medan bokslutet för affärsområde Äldreomsorg visar ett stort underskott. Hela budgetavvikelsen inom Äldreomsorg på -7 miljoner kronor härrör till hemsjukvården och är konsekvensen av kommunens beslut att utförarnämnden inte får ersättning för merkostnaderna som uppstår vid anlitande av bemanningsföretag. Verksamheten rekryterar sjuksköterskor löpande men då det råder stor brist på tillgången så har man under året haft vakanser om i snitt 9 heltidstjänster per månad.

Underskottet för utförarnämnden 2017 balanseras till viss del upp av de affärsområden (LK-data, Råd och Stöd, Kost och Restaurang) som redovisar positiva budgetavvikelser. Anledningar till detta är bland annat ständigt pågående effektiviseringsarbete, ett antal vakanser, nya uppdrag och ökade volymer.

Intern finansiering: Intern ränta, resursmedel, reserv för demografi, pris- och löneökningar (överskott 156,0 miljoner kronor)

Det samlade överskottet jämfört med budget beräknas till 156,0 miljoner kronor. Av överskottet avser 46,1 miljoner kronor nystartad verksamhet som inte kommit igång ännu, 79,2 miljoner kronor reserv för pris, lön och demografi samt 38,5 miljoner kronor resursmedel. I delårsrapporten per den 31 oktober prognostiserades ett överskott med 148,4 miljoner kronor, att överskottet ökat jämfört med oktoberprognosen beror främst på ett större överskott för nystartad verksamhet.

I budgeten för 2017 fanns 60 miljoner kronor budgeterade som resursmedel för olika ändamål. Av dessa har 21 miljoner kronor fördelats till nämnderna under 2017 och resterande 39 redovisas som överskott.

År 2017 är andra året i tvåårsbudgetperioden därför är reserven för demografi större då den ska klara demografiska förändringar under både 2016 och 2017. För 2016 skedde inte några större förändringar jämfört med den befolkningsprognos som låg till grund för budgeten. För 2017 uppgår reserven till 72,9 miljoner kronor som används för att vid årets slut göra regleringar för demografiska förändringar jämfört med budget. Äldrenämnden har återlämnat 5,7 miljoner kronor, barn- och ungdomsnämnden har fått en ökad ram med 12,1 miljoner kronor och bildningsnämnden har fått en ökning med 19,9 miljoner kronor utifrån antalet elever. Tvåårsbudgeten innebär även att reserven för pris- och löneökningar redovisar 32,5 miljoner kronor i överskott och som avser både 2016 och 2017 års förändringar av pris och lön jämfört med budgetförutsättningarna.

Internräntan ger ett underskott på 7,8 miljoner kronor på grund av försenade investeringar, motsvarande överskott redovisas under ”nyttillkommen verksamhet”.

Pensionsenheten, exklusive finansnetto (överskott 46,0 miljoner kronor)

Pensionsenhetens budget för 2017 grundade sig på den prognos som pensionsadministratören lämnade i augusti 2015. Bokslutet bygger på underlag, beräknade per 171231, från pensionsadministratören. Då den samlade pensionskulden uppgår till drygt 3 miljarder kronor innebär små förändringar i beräkningsantaganden stora belopp. De finansiella kostnaderna uppgår till 67 miljoner kronor vilket är 26 miljoner kronor i underskott jämfört med budget. Det samlade överskottet uppgår därmed till 20 miljoner kronor.

Investeringsredovisning

Belopp mnkr	Utgifter	Inkomster	Netto- investering 2017	Budget 2017	Budget- avvikelse	Netto- investering 2016
Immateriella anläggningstillgångar						
Kommunstyrelsen	0	0	0	0	0	0
Utförarnämnden	0	0	0	0	0	2
Summa	1	0	1	0	0	2
Materiella anläggningstillgångar						
Kommunstyrelsen	13	1	11	44	33	5
Kommunstyrelsens anställnings- myndighet	1	0	1	1	0	1
Äldrenämnden	-	-	-	3	3	1
Omsorgsnämnden	-	-	-	0	0	0
Barn- och ungdomsnämnden	27	0	27	28	1	26
Bildningsnämnden	7	0	7	10	4	6
Kultur- och fritidsnämnden	1	0	1	26	25	6
Samhällsbyggnadsnämnden	300	127	173	186	13	152
Bygg- och miljönämnden	0	0	0	1	0	0
Utförarnämnden	38	0	38	43	5	44
Resursmedel	-	-	-	13	13	-
Strategisk markreserv	-	-	-	8	8	-
Summa	386	128	257	363	105	241
Finansiella anläggningstillgångar						
Aktier och andelar	128	0	128	0	-128	0
Summa	128	0	128	0	-128	0
SUMMA INVESTERINGAR	515	128	386	363	-23	243

Exploateringsredovisning

Belopp, mnkr					
Balansräkning	2017	2016	Resultaträkning	2017	2016
Omsättningstillgångar					
Ingående balans	110	136	<i>Resultatavräkning</i>		
Årets exploateringsutgifter	131	123	Avräknade intäkter	109	142
Avräknade projekt	-61	-131	Kalkylerade exploateringskostnader	-61	-131
Avslutade projekt	-2	-18	Netto	49	11
Utgående balans	177	110	<i>Avslutade exploateringsområden</i>		
Kortfristiga skulder					
Ingående balans	-138	-141	Vinst avslutad exploatering	5	5
Årets exploateringsinkomster	-136	-154	Förlust avslutad exploatering	-1	-7
Avräknade projekt	109	142	Netto	4	-2
Avslutade projekt	7	15	Övriga kostnader	-2	-1
Utgående balans	-159	-138	Årets resultat	51	7

Balansräkning

Belopp, mnkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		2017	2016	2017	2016
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	12	5	7	48	26
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	13	2 716	2 513	17 148	15 730
Maskiner och inventarier	14	269	261	9 103	8 274
Långfristiga fordringar		5	6	71	113
Finansiella anläggningstillgångar	15	3 498	3 369	143	175
Summa anläggningstillgångar		6 493	6 155	26 513	24 318
Omsättningstillgångar					
Lager och förråd		1	1	99	84
Pågående exploatering/omsättningsfastigheter	16	177	110	355	290
Kortfristiga fordringar	17	1 603	1 385	2 634	2 584
Kortfristiga placeringar	18	8 158	8 081	8 158	8 081
Kassa och bank		56	102	450	337
Summa omsättningstillgångar		9 994	9 678	11 696	11 375
SUMMA TILLGÅNGAR		16 487	15 833	38 209	35 693
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Ingående eget kapital		9 840	9 777	10 337	9 585
Årets resultat		320	62	1 646	751
Summa eget kapital	19	10 159	9 840	11 983	10 337
Minoritetsintressen		-	-	307	141
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	20	2 972	3 050	2 994	3 071
Övriga avsättningar	21	26	22	1 511	1 363
Summa avsättningar		2 999	3 072	4 506	4 435
Skulder					
Långfristiga skulder	22	-	0	10 590	7 899
Investeringsbidrag	23	837	728	817	709
Kortfristiga skulder	24	2 492	2 193	10 007	12 172
Summa skulder		3 329	2 921	21 414	20 781
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		16 487	15 833	38 209	35 693
Panter och ansvarsförbindelser	25	-	-	638	416
Borgensförbindelser	26	8 585	7 290	1	80
Förmögenhet i stiftelser förvaldade av kommunen	27	716	695	716	695
Soliditet, %		61,6	62,1	31,4	29,0
Soliditet, exkl pensioner intjänade före 1998, %		76,0	77,9	37,6	35,9

Kassaflödesanalys

Belopp, mnkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		2017	2016	2017	2016
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Periodens resultat		320	62	1 646	751
Justering för avskrivningar		177	162	1 270	1 120
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	28	-97	-68	-858	90
Kassaflöde från verksamheten före förändring av rörelsekapital		399	157	2 058	1 961
Ökning (-) minskning (+) kortfristiga fordringar	17, 18	-295	-332	-165	-626
Ökning (-) minskning (+) förråd och varulager		0	0	-15	3
Ökning (+) minskning (-) kortfristiga skulder		299	196	267	2 087
Minskning (+) ökning (-) exploateringsverksamhet	16	-68	26	-65	14
Delsumma fordringar och skulder		-63	-111	22	1 478
Kassaflöde från den löpande verksamheten		336	46	2 080	3 439
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Nettoinvesteringar i immateriella anläggningstillgångar	29	-1	-3	-1	-6
Nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar	30	-257	-240	-2 406	-2 638
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	31	4	2	914	43
Förvärv av dotterbolag		-	-	31	0
Avyttring av dotterbolag		-	-	-	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	32	-128	0	-135	-19
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		-	-	-	0
Förändring av lån till intressebolag		-	-	-13	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-383	-240	-1 610	-2 620
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån (+)		-	0	-308	-1 242
Ökning (-) av långfristiga fordringar		0	-4	-49	-11
Minskning (+) av långfristiga fordringar		1	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		1	-4	-357	-1 254
Årets kassaflöde	33	-46	-198	113	-435
Likvida medel vid årets början		102	300	337	772
Årets kassaflöde		-46	-198	113	-435
Övertagna likvida medel		0	0	0	0
Likvida medel vid periodens slut		56	102	450	337

Noter

Noter till resultaträkning

Belopp i mnkr om inget annat anges	Kommunen	
	2017	2016
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Försäljningsintäkter	97	94
Taxor och avgifter	274	246
Hyror och arrenden	283	262
Bidrag	1 063	914
Försäljning av verksamheter och entreprenader	204	205
Summa	1 921	1 720
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Löner	3 313	3 018
Sociala avgifter	1 026	932
Pensionskostnader	224	271
Material	235	238
Köp av verksamheter och entreprenader	2 419	2 518
Främmande tjänster	772	676
Hyror och övriga fastighetskostnader	1 136	1 056
Ekonomiskt bistånd	256	241
Övriga bidrag och transfereringar	169	175
Reaförlust vid försäljning av anläggningstillgångar	0	0
Övriga kostnader	88	91
Summa	9 638	9 217
Not 3 Jämförelsestörande poster		
<i>Jämförelsestörande intäkter</i>		
Exploateringsinkomster avslutade projekt	114	147
Vinst vid försäljning av mark och byggnader	4	2
<i>Summa</i>	<i>118</i>	<i>149</i>
<i>Jämförelsestörande kostnader</i>		
Exploateringskostnader avslutade projekt	-61	-140
<i>Summa</i>	<i>-61</i>	<i>-140</i>
Summa	57	10
Not 4 Planenliga avskrivningar		
Immateriella tillgångar	3	3
Byggnader och tekniska anläggningar	106	100
Maskiner och inventarier	66	59
Nedskrivningar	1	1
Summa	177	162

Belopp i mnkr om inget annat anges	Kommunen	
	2017	2016
Not 5 Skatteintäkter		
Preliminär kommunalskatt	6 868	6 527
Slutavräkningsdifferens föregående år	8	6
Preliminär slutavräkning innevarande år	-32	-32
Summa	6 844	6 502
Not 6 Generella statsbidrag och utjämning		
Inkomstutjämningsbidrag	1 027	976
Generella bidrag från staten	114	39
Regleringsavgift	-2	-5
Kostnadsutjämningsavgift	-298	-277
Avgift till LSS-utjämning	-14	-5
Summa	827	728
Not 7 Finansiella intäkter		
Utdelningar från koncernföretag	55	55
Utdelningar från andra företag	21	22
Ränteintäkter från övriga	30	35
Ersättning för borgenstäckning, kommunala bolag	22	21
Ränta på kundfordringar	1	1
Rabatter	15	12
Ersättning back-upp garantier	7	6
Vinst vid försäljning av finansiella omsättningstillgångar	161	156
Återförd nedskrivning av finansiella omsättningstillgångar	1	0
Summa	312	308
Not 8 Finansiella kostnader		
Bankkostnader	1	1
Ränteswappar	3	3
Räntekostnad pension intjänad efter 1998	13	4
Räntekostnad pension intjänad före 1998	54	17
Förlust vid försäljning av finansiella omsättningstillgångar	-	35
Övriga finansiella kostnader	0	0
Summa	71	60

	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse
Not 9 Resultaträkningens avvikelse mot budget			
Verksamhetens intäkter	1 921	1 320	601
Verksamhetens kostnader	-9 638	-9 403	-235
Jämförelsestörande poster	57	20	37
Avskrivningar	-177	-155	-22
Verksamhetens nettokostnader	-7 837	-8 218	381
Skatteintäkter	6 844	6 808	36
Generella statsbidrag och utjämning	827	784	43
Kommunal fastighetsavgift	245	237	8
Summa skatteintäkter och bidrag	7 916	7 829	87
Finansiella intäkter	312	371	-59
Finansiella kostnader	-71	-43	-27
Summa finansnetto	241	328	-87
Resultat före extraordinära poster	320	-61	380
Extraordinära intäkter	-	-	-
Extraordinära kostnader	-	-	-
ÅRETS RESULTAT	320	-61	380

Noter Koncernen

	2017	2016
Not 10 Avskrivningar		
Immateriella tillgångar	16	13
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	321	258
Maskiner och inventarier	866	848
Nedskrivningar	67	1
Summa	1 270	1 120
Not 11 Bolagsskatt		
Periodens skattekostnad	-89	-79
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	-32	-53
Summa	-121	-132

Noter till balansräkning

Belopp i mnkr om inget annat anges	Kommunen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Not 12 Immateriella anläggningstillgångar				
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga immateriella anläggningstillgångar</i>				
<i>Kommunens tillämpade avskrivningstider:</i>				
<i>-Koncessioner, patent, licenser, varumärken m m</i>	3-7 år			
Akkumulerade anskaffningsvärden				
Vid årets början	22	19	330	324
Årets investeringar	1	3	38	6
Årets försäljningar	-	-	-	0
Utrangeringar/omklassificeringar	-	-	-1	0
Summa	22	22	367	330
Akkumulerade avskrivningar				
Vid årets början	-14	-11	-303	-290
Årets avskrivningar	-3	-3	-16	-13
Årets försäljningar	-	-	-	0
Utrangeringar/omklassificeringar	-	-	-	0
Summa	-17	-14	-319	-303
Bokfört restvärde vid årets slut	5	7	48	26
Tillgångar per användningsområde				
Utgifter för dataprogram, programlicenser m m	5	7	10	13
Nyttjanderätt, mark och kraftledning	-	-	13	0
Goodwill	-	-	25	13
Summa immateriella tillgångar	5	7	48	26

Not 13 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Linjär avskrivning tillämpas för byggnader och tekniska anläggningar.

På mark och pågående byggnadsprojekt görs inga avskrivningar.

Kommunens tillämpade avskrivningstider:

<i>- Markanläggningar</i>	5-50 år
<i>- Byggnader och tekniska anläggningar</i>	5-50 år
<i>- Förbättringsutgifter på annans fastighet</i>	5-50 år

Komponentindelning samt rekommenderade avskrivningstider:

- Beläggning gata kategori 1 (huvudstråk), 5 år*
- Beläggning gata kategori 2 (huvudgata), 15 år*
- Beläggning gata kategori 3 (lokalgata), 30 år*
- Beläggning GC-väg kategori 1 (ingår i sop- och saltstråk), 15 år*
- Beläggning GC-väg kategori 2 (övriga gc-vägar), 30 år*
- Gatukropp/underarbeten, 70 år*
- Gatubelysning, 30 år*
- Lekutrustning, 15 år*

Belopp i mnkr om inget annat anges	Kommunen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
<i>Forts</i>				
<i>För övriga beläggningar, broar och trafiksignaler varierar förutsättningarna kraftigt. Därför finns ingen rekommenderad avskrivningstid utan detta hanteras från fall till fall.</i>				
Akkumulerade anskaffningsvärden				
Vid årets början	3 307	3 056	21 122	20 087
Årets investeringar	310	252	1 141	673
Årets försäljningar	0	0	0	0
Utrangeringar/omklassificeringar	-4	0	684	362
Övrigt	-	-	-	0
Summa	3 613	3 307	22 947	21 122
Akkumulerade avskrivningar				
Vid årets början	-786	-686	-7 023	-6 747
Årets avskrivningar	-106	-100	-306	-258
Årets försäljningar	-	-	-	0
Utrangeringar/Omklassificeringar	4	0	177	-18
Summa	-888	-786	-7 152	-7 023
Akkumulerade uppskrivningar				
Vid årets början	-	-	0	23
Återförda uppskrivningar	-	-	-	0
Årets uppskrivningar	-	-	-	0
Utrangeringar/omklassificeringar	-	-	-	-23
Summa	0	0	0	0
Akkumulerade nedskrivningar				
Vid årets början	-9	-9	-156	-231
Återförda nedskrivningar	-	0	32	57
Årets nedskrivningar	-	0	-53	-5
Utrangeringar/omklassificeringar	-	0	-68	23
Summa	-9	-9	-245	-156
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar				
Akkumulerade anskaffningsvärden				
Vid årets början	-	-	1 842	1 136
Årets nedlagda utgifter	-	-	1 705	1 580
Färdigställda projekt	-	-	-1 908	-872
Årets försäljningar	-	-	-7	-2
Utrangeringar/omklassificeringar	-	-	0	0
Summa	-	-	1 632	1 842

Belopp i mnkr om inget annat anges	Kommunen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
<i>Forts</i>				
Ackumulerade nedskrivningar				
Vid årets början	-	-	-55	-5
Återförda nedskrivningar	-	-	-	1
Årets nedskrivningar	-	-	-15	-51
Utrangeringar/omklassificeringar	-	-	37	-
Summa	-	-	-33	-55
Summa pågående nyanläggningar	-	-	1 599	1 787
Bokfört restvärde vid årets slut	2 716	2 513	17 148	15 730
Tillgångar per användningsområde				
Byggnader och mark	0	0	14 407	13 201
Markreserv	239	231	239	231
Investeringar i annans fastighet	-	-	25	16
Verksamhetsfastigheter	49	51	49	51
Gator, vägar, parker m m	1 916	1 813	1 916	1 813
Fastigheter för annan verksamhet	3	3	3	3
Pågående byggnadsprojekt	508	414	508	414
Summa mark, byggnader och tekniska anläggningar	2 716	2 513	17 148	15 730
Not 14 Maskiner och inventarier				
<i>Linjär avskrivning tillämpas för maskiner och inventarier.</i>				
<i>På konst görs inga avskrivningar</i>				
<i>Kommunens tillämpade avskrivningstider</i>				
<i>Maskiner och andra tekniska anläggningar</i>	<i>3-30 år</i>			
<i>Inventarier, verktyg och installationer</i>	<i>3-30 år</i>			
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Vid årets början	751	706	17 931	17 127
Årets investeringar	76	80	1 603	680
Årets försäljningar	-	-1	-95	-61
Utrangeringar/Omklassificeringar	-36	-34	116	185
Summa	791	751	19 555	17 931
Ackumulerade avskrivningar				
Vid årets början	-489	-464	-9 208	-8 487
Årets avskrivningar	-66	-59	-864	-803
Årets försäljningar	-	0	84	49
Utrangeringar/Omklassificeringar	35	33	35	33
Summa	-520	-489	-9 953	-9 208
Ackumulerade uppskrivningar				
Vid årets början	-	-	20	25
Årets avskrivningar	-	-	-2	-5
Summa	-	-	18	20

Belopp i mnkr om inget annat anges	Kommunen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
<i>Forts</i>				
Ackumulerade nedskrivningar				
Vid årets början	-2	-2	-470	-431
Årets nedskrivningar	-	-	-45	-39
Årets försäljningar	-	-	-	0
Utrangeringar/Omklassificeringar	-	-	-2	0
Summa	-2	-2	-517	-470
Bokfört restvärde vid årets slut	269	261	9 103	8 274
Tillgångar per användningsområde				
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5	6	8 671	7 876
Inventarier	232	217	400	360
Byggnadsinventarier	2	3	2	3
Bilar och andra transportmedel	10	12	10	12
Förbättringsutgifter på fastigheter ej ägda av kommunen	14	15	14	15
Konstverk och samlingar	4	4	4	4
Pågående inköpsprojekt	1	3	1	3
Summa maskiner och inventarier	269	261	9 103	8 274
Not 15 Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar				
Linköpings Stadshus AB	1 634	1 634	-	-
Aktieägartillskott Linköpings Stadshus AB	1 728	1 728	-	-
Summa Linköpings Stadshus AB	3 362	3 362	0	0
Kommuninvest	128	-	128	-
Övriga aktier och andelar	5	5	12	173
Summa aktier	3 495	3 367	140	173
Bostadsrätter	3	3	3	3
Summa finansiella anläggningstillgångar	3 498	3 369	143	175
Not 16 Pågående exploatering/omsättningsfastigheter				
Bostadsexploatering				
Ingående balans	46	62	46	62
Årets verksamhet	123	111	123	111
Avräknade projekt	-51	-118	-51	-118
Avslutade projekt	-1	-8	-1	-8
Utgående balans	117	46	117	46

Belopp i mnkr om inget annat anges	Kommunen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
<i>Forts.</i>				
Verksamhetsexploatering				
Ingående balans	64	74	64	74
Årets verksamhet	8	12	8	12
Avräknade projekt	-10	-13	-10	-13
Avslutade projekt	-1	-10	-1	-10
Utgående balans	60	64	60	64
Omsättningsfastigheter	-	-	178	180
Summa pågående exploatering/omsättningsfastigheter	177	110	355	290

Specifikation exploateringsverksamhet

Pågående exploateringsutgifter redovisas i not 16 ovan. Pågående exploateringsinkomster redovisas bland kortfristiga skulder i not 24.

Exploateringsinkomster

Bostadsexploatering

Ingående balans	-115	-110	-115	-110
Årets verksamhet	-109	-132	-109	-132
Avräknade projekt	97	122	97	122
Avslutade projekt	1	5	1	5
Utgående balans	-126	-115	-126	-115

Verksamhetsexploatering

Ingående balans	-23	-31	-23	-31
Årets verksamhet	-27	-22	-27	-22
Avräknade projekt	13	20	13	20
Avslutade projekt	6	10	6	10
Utgående balans	-32	-23	-32	-23

Exploateringsnetto

Bostäder	-9	-68	-9	-68
Arbetsområden	28	40	28	40
Summa	19	-28	19	-28

Belopp i mnkr om inget annat anges	Kommunen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Not 17 Kortfristiga fordringar				
Räntebärande				
Kortfristiga fordringar, kommunala bolag	437	280	-	-
Kortfristiga reversfordringar, övriga	0	0	0	0
Koncernkonto	311	285	311	285
Ej räntebärande				
Kundfordringar	81	77	678	599
Skattefordringar	94	92	163	169
Elcertifikat	-	-	136	245
Fordran hos staten	68	136	68	136
Momsfordran	105	115	105	115
Övriga kortfristiga fordringar	5	6	157	85
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	502	394	1 016	951
Summa kortfristiga fordringar	1 603	1 385	2 634	2 584
Not 18 Kortfristiga placeringar				
<i>Kommunfinans</i>				
Bokfört värde	214	213	214	213
Värde inkl upplupna räntor och rabatter	214	213	214	213
Marknadsvärde	216	214	216	214
Orealiserad vinst/förlust	1	1	1	1
<i>Koncernfinans</i>				
Bokfört värde	1	1	1	1
Värde inkl upplupna räntor och rabatter	1	1	1	1
Marknadsvärde	4	1	4	1
Orealiserad vinst/förlust	3	0	3	0
<i>Långsiktiga placeringar</i>				
Bokfört värde	6 500	6 463	6 500	6 463
Värde inkl upplupen ränta, rabatter och innehållen kupongskatt	6 510	6 480	6 510	6 480
Marknadsvärde långsiktiga placeringar	7 009	6 897	7 009	6 897
Orealiserad vinst/förlust	499	417	499	417
<i>Pensionsmedelsplaceringar</i>				
Bokfört värde	1 442	1 404	1 442	1 404
Värde inkl upplupen ränta, rabatter och innehållen kupongskatt	1 444	1 406	1 444	1 406
Marknadsvärde	1 723	1 665	1 723	1 665
Orealiserad vinst/förlust	279	259	279	259
Summa kortfristiga placeringar	8 158	8 081	8 158	8 081
Värde inkl upplupna rabatter, räntor och kupongskatt	8 171	8 100	8 171	8 100
Marknadsvärde kortfristiga placeringar	8 952	8 778	8 952	8 778
Orealiserad vinst/förlust	781	678	781	678

Belopp i mnkr om inget annat anges	Kommunen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Not 19 Eget Kapital				
Ingående eget kapital	9 840	9 777	10 337	9 585
Direktbokning mot eget kapital	0	0		0
Årets resultat	320	62	1 646	751
Utgående eget kapital	10 159	9 840	11 983	10 337
Uppdelning av eget kapital:				
Resultatutjämningsreserv	150	150	150	150
<u>Övriga markeringar:</u>				
Utvecklingsfond	1	1	1	1
Infrastruktur, resecentrum etc	530	550	530	550
Näringslivsutveckling	4	13	4	13
Jobb, arbetsmarknad, ungdoms- och trygghetssatsningar	3	5	3	5
IT-infrastruktur	9	9	9	9
Inkubatorverksamhet, miljöteknikcentrum och hälsans nya verktyg	0	3	0	3
Kompetensutveckling och omställning	120	147	120	147
Sociala investeringar	22	24	22	24
Events, jubileum, marknadsföring m m	12	15	12	15
Utveckling av skolan, IT och läromedel	3	27	3	27
Teknisk utrustning inom äldreomsorgs- och omsorgsområdet	1	8	1	8
Stadsmiljöåtgärder, fritidsanläggningar, asfalt m m	3	16	3	16
Barn och ungas yttre och inre miljö	7	10	7	10
Mänskliga rättigheter och arbete med tolerans	12	13	12	13
Jobb, näringsliv	53	55	53	55
Sammanhållen stad	33	35	33	35
Klimat och miljö	32	32	32	32
E-hälsa, digitalisering samt läromedel	29	31	29	31
Ute- och innemiljö skola och omsorg	8	10	8	10
Summa markeringar	1 032	1 152	1 032	1 152
Övrigt eget kapital	9 127	8 688	10 951	9 185
Utgående eget kapital	10 159	9 840	11 983	10 337

	Kommunen	
	2017	2016
Not 20 Avsättningar inkl löneskatt för pensioner		
Totalt avsatt till pensioner		
Ingående balans	3 050	3 098
Årets förändring	-78	-48
Utgående balans	2 972	3 050
Pensioner intjänade före 1998		
Ingående balans	2 627	2 706
Finansiell kostnad	54	17
Årets pensionsutbetalningar	-142	-138
Övrig förändring	-31	42
Utgående balans	2 507	2 627
Avgår: Nästa års utbetalningar redovisas som kortfristig skuld	-132	-137
Summa	2 376	2 490
Pensioner intjänade efter 1998		
Ingående balans	585	584
Finansiell kostnad	11	4
Årets pensionsutbetalningar	-25	-22
Övrig förändring	53	19
Utgående balans	624	585
Avgår: Nästa års utbetalningar redovisas som kortfristig skuld	-27	-25
Summa	596	560
Totala pensionsåtaganden	3 131	3 212
Avgår: Nästa års utbetalningar redovisas som kortfristig skuld	-159	-162
Utgående balans avsättning till pensioner	2 972	3 050
<i>Antal politiker med rätt till visstidspension enligt PBF:</i>	5	5
<i>Antal tjänstemän med rätt till visstidspension</i>	0	0
<i>Utredningsgrad, %</i>	98	98
<i>Förpliktelser för pensionsåtagande för anställda är beräknade enligt RIPS 17.</i>		
Extern placering för pensionsförpliktelser:		
Avsatt till pensioner intjänade före 1998	2 508	2 627
Marknadsvärde placerade medel, pensioner intjänade före 1998	1 100	1 080
<i>Andel avsättning som täcks av marknadsvärde placerade medel</i>	43,9%	41,1%
Avsatt till pensioner intjänade efter 1998	624	585
Marknadsvärde placerade medel, pensioner intjänade efter 1998	624	585
<i>Andel avsättning som täcks av marknadsvärde placerade medel</i>	100,0%	100,0%
Avsatt till pensioner, totalt	3 131	3 212
Marknadsvärde placerade medel pensioner totalt	1 723	1 665
<i>Återlånade medel</i>	1 408	1 547

Belopp i mnkr om inget annat anges	Kommunen	
	2017	2016
<i>Forts</i>		
Fördelning externa placeringar		
Depåkonto	1	0
Aktier Sverige	281	226
Globala aktiefonder	63	62
Hedgefonder	117	116
Obligationer	681	755
Räntefonder	299	245
Bokfört värde	1 442	1 404
Räntefordran rabatter kvartal 4, (del av konto 1750)	3	2
Summa	1 445	1 406
Beräknat marknadsvärde	1 723	1 665
Orealiserad vinst inkl räntefordran	278	259

Belopp i mnkr om inget annat anges	Kommunen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Not 21 Övriga avsättningar				
Avsättning för deponi				
Ingående balans	-	-	92	88
Periodens avsättningar	-	-	4	4
Ianspråktaget/återfört under året	-	-	-	0
Utgående balans	-	-	96	92
Avsättningar för skatter				
Ingående balans	-	-	1 207	1 154
Årets avsättningar	-	-	-	0
Ianspråktaget/återfört under året	-	-	152	53
Utgående balans	-	-	1 359	1 207
Avsättning för Citybanan				
<i>(Uppräkning har skett enligt entreprenadindex E84)</i>				
Ingående balans	-	5	-	5
Periodens avsättningar	-	0	-	0
Ianspråktaget/återfört under året	-	-5	-	-5
Utgående balans	0	0	0	0
Avsättning, ersättning för pensioner RTÖG*				
Ingående balans	22	16	22	16
Årets avsättning	2	6	2	6
Utgående balans	25	22	25	22

*Räddningstjänstförbundet i Östra Götaland

Belopp i mnkr om inget annat anges	Kommunen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
<i>Forts</i>				
Övriga avsättningar				
Ingående balans	-	-	42	44
Periodens avsättningar/ombokning	2	-	2	0
Ianspråktaget/återfört under året	-	-	-13	-2
Utgående balans	2	-	31	42
Summa övriga avsättningar	26	22	1 511	1 363

Not 22 Långfristiga skulder				
Lån med förfallotidpunkt 1-5 år från balansdagen	-	0	9 286	6 311
Lån med senare förfallotidpunkt	-	0	1 304	1 588
Summa långfristiga skulder	0	0	10 590	7 899

Not 23 Investeringsbidrag				
Förutbetalda intäkter som regleras över flera år				
Pågående investeringsbidrag				
Vid årets början	190	122	175	109
Årets bidrag	35	67	35	66
Summa	225	190	210	175
Skuld för investeringsbidrag	9	7	9	7
Ack upplösning av investeringsbidrag	-4	-2	-4	-2
Summa	5	5	5	5
Gatukostnadsersättningar	680	588	676	584
Ack upplösning av gatukostnadsersättning	-74	-55	-74	-55
Summa	606	533	602	529
<i>Återstående antal år (vägt snitt)</i>	32			
Summa investeringsbidrag	837	728	817	709

Not 24 Kortfristiga skulder				
Räntebärande				
Koncernkontot	-	-	-	0
Övriga korta skulder, kommunala bolag	748	565	-	0
Upplupen kostnad swap	1	1	1	1
Skulder till kreditinstitut	-	-	6 344	8 641
Ej räntebärande				
Leverantörsskulder	496	419	1 060	955
Personalens källskatt och införsel	70	64	70	64
Skulder till staten	27	34	27	34
Övertidsskuld inkl sociala avgifter	17	16	17	16
Semester- och ferielöneskulder inkl sociala avgifter	231	217	231	217
Upplupna sociala avgifter	87	82	87	82
Upplupen pension individuell del	190	167	190	167
Kommande års pensionsutbetalningar	159	162	159	162

Belopp i mnkr om inget annat anges	Kommunen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
<i>Fort.</i>				
Övriga kortfristiga skulder	10	11	-18	257
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	220	194	1 603	1 315
Avräknade och avslutade intäkter bostadsexploatering	126	115	126	115
Avräknade och avslutade intäkter verksamhetsexploatering	32	23	32	23
Periodiserade flyktingmedel	79	123	79	123
Summa kortfristiga skulder	2 492	2 193	10 007	12 172

Not 25 Panter och ansvarsförbindelser

Fastighetsinteckningar	-	-	402	402
Företagsinteckningar	-	-	105	-
Bankmedel för finansiell handel	-	-	129	11
Andra säkerställda säkerheter	-	-	2	3
Summa	-	-	638	416

Not 26 Borgensförbindelser inkl kommunala bolag

Kommunala bolag

Linköpings Stadshus AB	7 375	7 275	-	-
AB Stångåstaden	900	-	-	-
Lejonfastigheter	300	-	-	-
Summa	8 575	7 275	0	0

Borgen för pensionsåtaganden i kommunala bolag

Tekniska verken i Linköping AB	9	11	-	0
Parkerings AB Dukaten	0	0	-	0
Summa	9	11	0	0

Summa kommunala bolag

8 584 7 286 0 0

Övriga

Linköpings Trädgårdsförenings Park - år 2017 ombokad till övrig avsättning	-	2	-	2
Kommunalt ansvarstagande egnahem	1	1	1	1
Bixia prowin	-	0	0	77
Summa	1	3	1	80

Totala borgensförbindelser

8 585 7 290 1 80

Not 27 Förmögenhet i stiftelser förvaltade av kommunen

Gemensamt förvaltade stiftelser	230	227	230	227
Carlstedtska stiftelsen	113	110	113	110
Pihlströms stiftelse	30	29	30	29
Summa	373	367	373	367
Westman-Wernerska stiftelsen, inkl forskningsmedel	343	329	343	329
Summa	716	695	716	695

Noter till kassaflödesanalysen

Belopp i mnkr om inget annat anges	Kommunen	
	2017	2016
Not 28 Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		
Förändring pensionsskuld inkl avsättning pensioner RTÖG	-75	-42
Avsättning Trädgårdsföreningen kapitaltäckningsgaranti	2	0
Ianspråktagande avsättning Citybanan	-	-5
Realisationsvinst försäljning anläggningstillgångar	-4	-2
Realisationsförlust försäljning anläggningstillgångar	0	0
Utrangeringar	0	0
Investeringsbidrag, periodiserade över nyttjandetiden	-20	-19
Summa	-97	-68
Not 29 Nettoinvesteringar i immateriella anläggningstillgångar		
Programvarulicenser	1	3
Summa	1	3
Not 30 Nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar		
<i>Bruttoinvesteringar</i>		
Markinköp	8	0
Maskiner och inventarier	76	80
Verksamhetsfastigheter	2	4
Gator, vägar och parkeringar	118	120
Beläggning	29	30
Parker	72	51
Trafikåtgärder	46	19
Stadsmiljöåtgärder	34	22
Övriga investeringar	1	6
Summa bruttoinvesteringar	386	332
<i>Investeringsbidrag</i>		
Fastigheter	0	0
Gator, vägar och parkering	99	89
Parker	11	1
Trafikåtgärder	17	2
Stadsmiljöåtgärder	1	0
Övrigt investeringsbidrag	1	0
Summa investeringsbidrag	-128	-92
Summa	257	240

Belopp i mnkr om inget annat anges	Kommunen		
	2017	2016	
Not 31 Försäljning av materiella anläggningstillgångar			
Försäljning av tomter och mark	4	2	
Försäljning av inventarier vid verksamhetsövergångar	0	0	
Övrig försäljning av maskiner och inventarier	0	0	
Summa	4	2	
Not 32 Förvärv av finansiella anläggningstillgångar			
Kommuninvest	128	0	
Övriga investeringar	0	0	
Summa	128	0	
Not 33 Kassaflödesanalysens avvikelse mot budget			
	2017	Budget	Avvikelse
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Periodens resultat	320	0	320
Justering för avskrivningar	177	155	22
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	-97	-109	11
Kassaflöde från verksamheten före förändring av rörelsekapital	399	46	353
Ökning (-) minskning (+) kortfristiga fordringar	-295	13	-308
Ökning (-) minskning (+) förråd och varulager	0	0	0
Ökning (+) minskning (-) kortfristiga skulder	299	0	299
Minskning (+) Ökning (-) exploateringsverksamhet	-68	-14	-54
Delsumma fordringar och skulder	-63	0	-63
Kassaflöde från den löpande verksamheten	336	46	291
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Nettoinvesteringar i immateriella anläggningstillgångar	-1	0	-1
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	-257	0	-257
Nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar	4	-293	297
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	0	0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	-128	0	-128
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-383	-293	-89
Kassaflöde från den löpande verksamheten efter investeringar	-46	-248	201
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Nya långfristiga skulder (+)	0	0	0
Minskning av långfristiga skulder (-)	0	0	0
Ökning (-) långfristiga fordringar	0	0	0
Minskning (+) av långfristiga fordringar	1	0	1
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	1	0	1
ÅRETS KASSAFLÖDE	-46	-248	202
Likvida medel vid årets början	102	403	-301
Årets kassaflöde	-46	-248	202
Likvida medel vid periodens slut	56	155	-99

Övriga tilläggsupplysningar

Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal, mnkr	Avgifter med förfall inom 1 år	Avgifter med förfall senare än 1 men innan 5 år	Avgifter med förfall senare än 5 år
Tillgångsslag			
Hyrer, kommunala bolag	789	1 882	1 548
Hyrer, privata hyresvärdar	302	795	678
Summa	1 091	2 677	2 226

Linköpings kommun har inga finansiella leasingavtal med löptid längre än tre år. Samtliga hyresåtaganden redovisas oavsett avtalens löptid.

Redovisningsprinciper och upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed med tre undantag, redovisning av pensionsskuld, redovisning av statsbidrag för ökat bostadsbyggande samt uppbokade medel för ensamkommande flyktingbarn (se nedan).

Väsentliga belopp periodiseras för att hamna på rätt redovisningsår.

Intäkter

Intäkter redovisas när det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och att intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4.2.

Övriga intäkter

Investeringsbidrag tas upp som förutbetalda intäkter och redovisas bland långfristiga skulder. Investeringsbidragen aktiveras samtidigt med investeringen och periodiseras linjärt över anläggningens nyttjandeperiod.

Statsbidrag

Generella statsbidrag redovisas enligt kontantmetoden, det vill säga de intäktsförs i samband med utbetalning.

Statsbidrag för ökat bostadsbyggande

Boverket meddelade den 21 november beslut om storleken på statsbidraget till kommuner för ökat bostadsbyggande till de 111 kommuner som erhöll bidraget för år 2016. Linköping fick 58 miljoner kronor. RKR (Rådet för kommunal redovisning) har rekommendationer om hur statsbidrag i allmänhet ska bokföras. SKL gör tolkningen att detta bidrag ska redovisas som en intäkt 2016.

RKR:s information om redovisning av statsbidrag

Redovisningen styrs av Rådet för kommunal redovisning (RKR:s) rekommendation nr 18.1 "Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar" samt av RKR:s information "Redovisning av statsbidrag".

SKL:s tolkning av statsbidraget till kommuner för ökat bostadsbyggande

SKL:s tolkning av normgivningen innebär att statsbidraget ska klassificeras som ett generellt statsbidrag. Bidraget skulle redovisas som en intäkt år 2016 eftersom villkoren för att erhålla statsbidraget var uppfyllda under 2016.

Linköpings redovisning av statsbidraget

Statsbidraget söktes först i slutet av september och det var mycket osäkert hur stort belopp som Linköping skulle få då det var beroende av om andra kommuner sökt och hur mycket de byggt. Beslutet om hur mycket Linköping får kom först den 21 november 2016. Då det inte är specificerat vad statsbidraget får användas till behövs ett beslut i kommunstyrelsen om vad det ska användas till. Kommunstyrelsen beslutade i december 2016 att statsbidraget skulle finansiera tilläggsbudget 2017. För att möjliggöra förbrukning 2017 redovisar Linköpings kommun därför statsbidraget som intäkt 2017. Därmed avviker Linköping kommun från SKL:s tolkning samt RKR:s rekommendation och redovisar 58 miljoner kronor som en intäkt 2017.

Linköping har ansökt om statsbidrag för ökat bostadsbyggande även för 2017 och erhållit 39,5 miljoner kronor som kommer redovisas som en intäkt för år 2018.

Uppbokade medel för ensamkommande flyktingbarn (EKB)

Socialnämnden bokade upp 101,3 miljoner kronor på balanskonto i bokslut 2016 avseende överskott ersättningar från Migrationsverket för ensamkommande flyktingbarn, enligt god redovisningssed skulle det ha redovisats som intäkt 2016. I februari gav kommunstyrelsen kommundirektören i uppdrag att redovisa förslag till fördelning/användning av uppbokningen.

Av dessa har 7,8 miljoner kronor förbrukats under 2017 och kommunstyrelsen har fattat beslut om att disponera ytterligare 50,1 miljoner kronor under 2018 enligt nedan. Resterande 43,4 miljoner kronor redovisas som överskott i socialnämndens bokslut för 2017.

Kommunstyrelsen har beslutat att disponera 50,1 miljoner kronor under 2018 till:

Uppbokade medel i bokslut 2017

Socialnämnden, asylsökande EKB över 18 år får stanna under asylprocessen	Kommunstyrelsen 2017-09-19	2,5 mnkr
KS anställningsmyndighet internbudget 2018 tjänster socialförvaltningen	Kommunstyrelsen 2017-11-07	13,2 mnkr
Överförmyndarnämnden internbudget 2018, gode män EKB	Kommunstyrelsen 2017-11-21	6,0 mnkr
Budgetuppdrag kortare etableringstid EKB, tjänster socialförvaltningen	Kommunstyrelsen december	28,4 mnkr
Belopp som enligt beslut disponeras under 2018		50,1 mnkr

Specialdestinerade prestationsbaserade statsbidrag

Specialdestinerade statsbidrag som är prestationsbaserade periodiseras till den period där prestationerna har bokförts. Icke prestationsbaserade statsbidrag intäktsförs i den period som bidraget avser.

Kostnader

Hyra/Leasing

Kommunen har inga finansiella leasingavtal. Kommunens åtaganden i form av hyresavtal för fastigheter redovisas som icke -uppsägningsbara operativa leasingavtal i en tilläggsupplysning fördelat på hyror från kommunala bolag respektive hyror från privata hyresvärdar.

Avskrivningar

Avskrivning av materiella och immateriella anläggningstillgångar görs med linjär avskrivning, det vill säga med lika stora nominella belopp varje år. Avskrivningen görs utifrån historiska anskaffningsvärden och påbörjas normalt månaden efter inköp/färdigställande. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Avskrivningstiderna bestäms individuellt för varje investering utifrån bedömd nyttjandeperiod. En tillgång ska delas upp på olika komponenter och skrivas av separat om den förväntade skillnaden i förbrukning mellan de olika komponenterna är väsentlig.

Linköpings kommun har bedömt att anläggningar med ett bokfört värde som överstiger 5 miljoner kronor utgör ett väsentligt underlag för att fördela investeringen på ingående komponenter.

Investeringar med ett lägre bokfört värde delas inte upp i komponenter utan skrivs av i sin helhet.

Nedskrivningar

Nedskrivningar och utrangeringar har skett med knappt 1 miljon kronor, som avser anläggningar som inte längre är i bruk.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster redovisas på separata rader i resultaträkningen, dels under verksamhetens nettokostnader, dels under finansnetto och specificeras i not till respektive post.

Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och överstiger 5 miljoner kronor. Realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar samt kostnader och intäkter till följd av exploateringsverksamheten redovisas alltid som jämförelsestörande.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en bedömd nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett prisbasbelopp (44 800 kronor för 2017) och gäller som gemensam gräns för materiella och immateriella tillgångar.

Immateriella anläggningstillgångar

Samtliga immateriella tillgångar är externt förvärvade och avser licensavgifter för IT-program.

Materiella anläggningstillgångar

Investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar bokförs som en förutbetalad intäkt och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod. I anskaffningsvärdena ingår inga lånekostnader.

Linköpings kommun bedömer att de inte äger anläggningar som kräver omfattande återställningsarbeten, varför ingen särskild redovisningsprincip finns framtagen för sådant återställande.

Finansiella tillgångar

Linköpings kommun har fyra olika portföljer för finansiella placeringar.

1. Kassa/bankkontolikviditet eller likvida penningmarknadsplaceringar som ska täcka löner, hyror och fakturabetalningar de närmaste 90 dagarna.
2. Likviditetsportfölj. Överskottslikviditet utöver ovan placeras i räntebärande tillgångar med låg ränte- och kreditrisk, avkastningsmål fastställs av kommunstyrelsen en gång per budgetperiod.
3. Långsiktig placeringsportfölj. Upparbetade medel som bedöms vara stadigvarande. Placeringar i aktier och räntepapper med mera. Avkastningsmål fastställs av kommunstyrelsen en gång per budgetperiod.
4. Pensionsmedelsplaceringar. Avkastningsmål fastställs av kommunstyrelsen en gång per budgetperiod.

Samtliga placeringsportföljer är klassificerade som omsättningstillgångar och värderade till det lägsta av anskaffningsvärdet och försäljningsvärdet. Sammansatta finansiella instrument redovisas utan uppdelning på ingående komponenter.

Redovisning av derivat och säkringsredovisning

Kommunen har inga lån. Därför används inga säkringsinstrument för att säkra kommunens lånekostnader.

Avsättningar

Avsättning för medfinansiering av Citybanan

Under 2007 bokfördes hela kommunens andel av kostnaden (16,2 miljoner kronor). Därefter har årliga indexuppräknings gjorts. Kvarvarande avsättning uppgick till 4,9 miljoner kronor. Slutreglering skedde vid utbetalningen i januari 2017.

Avsättning, ersättning för pensioner till Räddningstjänsten östra Götaland (RTÖG)

Linköpings kommun ska ersätta RTÖG för sin del av RTÖG:s pensionsskuld för SAP-R¹⁶. Skulden fördelas utifrån invånarantal i respektive kommun. Linköpings kommun redovisar ersättningen för pensionsskulden, inklusive löneskatt till RTÖG som en avsättning.

Pensioner

Pension till anställda

Linköpings kommun redovisar, enligt beslut i kommunfullmäktige 1998-02-24, samtliga pensionsåtaganden enligt den så kallade fullkostnadsmodellen. Det innebär att samtliga pensionsåtaganden för kommunens anställda redovisas som en avsättning. Kommunen följer därmed inte lagen om kommunal redovisning. Enligt lagen ska endast den del av de kommunanställdas pensioner som är intjänade från och med 1998 redovisas som en avsättning. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS17¹⁷.

Pension till förtroendevalda

Även pensionsåtagandena för kommunens politiker redovisas som en avsättning.

Upplåning

Kommunen har inga kort- eller långfristiga lån.

Sammanställd redovisning

I den sammanställda redovisningen ingår Linköpings kommun och koncernen Linköpings Stadshus AB. Övriga företag där kommunen har ett väsentligt inflytande bedöms vara för små för att det ska vara meningsfullt att konsolidera dem i räkenskaperna.

Klassificering av skulder och tillgångar styrs av kommunens redovisningsprinciper. Obeskattade reserver har efter avdrag för uppskjuten skatt hänförs till eget kapital. Den uppskjutna skatteskulden redovisas under avsättningar. Företagen följer skattelagstiftningens krav på aktivering.

¹⁶ SAP-R = Särskild avtalspension för räddningstjänstpersonal

¹⁷ RIPS = Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld

Revisionsberättelse 2017

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder under verksamhetsåret 2017.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten.

Vi ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Vi har genom utsedda lekmannarevisorer i Linköpings kommuns hel- och delägda aktiebolag även granskat att bolagens verksamhet har varit förenlig med bolagsordning och ägardirektiv samt att den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Resultatet av granskningen redovisas i revisionsberättelser och i förekommande fall revisionsrapporter som överlämnats till styrelse och nämnder. Resultatet av bolagsgranskningen redovisas i granskningsrapporter och revisionsrapporter som överlämnats till respektive bolag. Årets granskning sammanfattas i vår årsredogörelse som överlämnas till kommunfullmäktige.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med det finansiella mål som fullmäktige har beslutat. Vi bedömer att endast ett av de tio verksamhetsmålen som fullmäktige beslutat om är helt uppfyllt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2017.

Linköping den 28 mars 2018

Ann-Cathrine Hjerdt

Ann-Marie Andersson

Margareta Ossbahr

Birgitta Johansson

Göran Eriksson

